

TAALERI OYJ
TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS

2017

TAALERI

SISÄLLYSLUETTELO

Taaleri-konserni 1.1.–31.12.2017	2
Taaleri lyhyesti	3
Toimitusjohtaja Juhani Elomaan katsaus	4
Hallituksen toimintakertomus	5
Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	22
Konsernitilinpäätös	
Konsernin tuloslaskelma	27
Konsernin tase	28
Konsernin rahavirtalaskelma	29
Konsernin oman pääoman muutokset	30
Segmenttikohtaiset tiedot	31
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	33
Emoyhtiön tilinpäätös	
Emoyhtiön tuloslaskelma	91
Emoyhtiön tase	92
Emoyhtiön rahoituslaskelma	93
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	94
Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista	106
Tytäryhtiöt ja osakkuusyhtiöt	107
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset	109
Tilinpäätösmerkintä	109
Tilintarkastuskertomus	110

TAALERI-KONSERNI 1.1.-31.12.2017

- Konzernin liikevaihto kasvoi 33,7 prosenttia 81,0 milj. euroon (1-12/2016: 60,6 milj. euroa).
- Konzernin hallinnoitavat varat kasvoivat 16,3 prosenttia 5,6 miljardiin euroon (4,8).
- Konzernin liikevoitto kasvoi 69,0 prosenttia 27,6 milj. euroon (16,3).
- Tulos / osake oli 0,76 euroa (0,45).
- Hallitus esittää jaettavaksi osinkoa 0,26 (0,22) euroa osakkeelta.

Konsernin taloudellisten tavoitteiden toteuma	Vuosi 2017	Vuosi 2016	Tavoite
Liikevoitto, milj. euroa	27,6	16,3	-
Liikevoitto, %	34,1	27,0	> 20,0
Tilikauden voitto, milj. euroa	21,8	12,8	-
Oman pääoman tuotto, %	21,8	13,4	> 15,0*
Omavaraisuus, %	46,3	44,0	> 30,0
Ryhmän vakavaraisuus, %	251,2	268,9	> 150,0
Segmenttien taloudelliset tavoitteet			
Hallinnoitavien varojen kasvu, %	16,5	23,1	> 15,0
Bruttovakuutusmaksutulon kasvu, %	24,7	21,9	> 15,0

* pitkällä aikajänteellä

Varainhoito-segmentin liikevaihto kasvoi 47,3 prosenttia 54,6 (37,1) milj. euroon. Varainhoidon liikevoitto kasvoi yli kymmenen miljoonaa euroa 16,6 (6,2) milj. euroon vastaten 30 (17) prosenttia liikevaihdosta. Varainhoito jatkoi panostusta liiketoiminnan kasvuun ja onnistui keräämään lisää pääomia niin erilaisten pääomarahastohankkeiden avulla kuin sijoitustoiminnan menestyksen ansiosta. Asiakasmäärä kasvoi vuoden 2017 aikana yhteensä 4 400 (3 900) asiakkaaseen ja hallinnoitava varallisuus 17 (23) prosenttia 5,5 (4,7) miljardiin euroon.

Rahoitus-segmentin maksutulo kasvoi 24,7 prosenttia 15,2 (12,2) milj. euroon. Liikevaihto kasvoi merkittävästi 21,8 (12,3) milj. euroon, koostuen takausvakuutustoiminnan nettotuotoista 9,8 (8,7) milj. euroa ja sijoitustoiminnan toteutuneista nettotuotoista 11,9 (3,6) milj. euroa. Sijoitustoiminnan tuotto käyvin arvoin oli 6,6 (5,8) prosenttia. Garantian takauskanta kasvoi 13 prosenttia ja oli vuoden 2017 lopussa 1,5 (1,3) miljardia euroa. Korvauskulut pysyivät alhaisella tasolla.

Energia-segmentti perustettiin kesällä 2016. Energia toimii kansainvälisillä energiainframarkkinoilla etsien uusia sijoitusmahdollisuuksia. Vuoden aikana Energia onnistui kansainvälisen Aurinkotuuli-rahaston lanseerausessa. Aurinkotuuli-rahastoon saatiin kerättyä pääomia yli 87 milj. euroa ja loppuvuonna voitiin tehdä ensimmäiset kansainväliset sijoitukset uusiutuvaan energiaan. Energia-segmentin liikevoitto oli 1,5 milj. euroa tappiolla liiketoiminnan käynnistämiseen liittyvien kulujen vuoksi.

Muu liiketoiminta koostuu Taaleri Oyj:stä, Taaleri Sijoitus-konsernista sekä osakkuusyhtiöistä Fellow Finance Oyj:stä, Inderes Oy:stä ja Ficolo Oy:stä. Taaleri Sijoitus Oy irtautui alkuvuoden 2017 aikana kansasijoituksestaan Mattiovi Oy:stä ja päätti kansasijoituksista geotermiseen energiaan ja datakeskukseen.

TAALERI LYHYESTI

Taaleri on finanssiryhmä, jonka emoyhtiö Taaleri Oyj:n osake on listattu Nasdaq Helsinki Oy:n ylläpitämälle pörssilistalle. Taaleri-konserni koostuu kolmesta liiketoiminta-alueesta: Varainhoito, Rahoitus ja Energia. Taalerin palvelut on suunnattu institutionaalisille sijoittajille, yrityksille sekä yksityishenkilöille. Konsernin liiketoiminnalliset tytäryhtiöt ovat: Taaleri Varainhoito Oy ja sen tytäryhtiöt, Taaleri Pääomarahastot Oy-konserni, Taaleri Sijoitus Oy-konserni, Taaleri Energia Oy-konserni sekä Vakuutusosakeyhtiö Garantia. Lisäksi Taalerilla on osakkuusyhtiöt Fellow Finance Oyj, joka tarjoaa vertaislainapalveluja, Inderes Oy, joka tuottaa analyysejä ja markkinainformaatiota sijoittajille ja Ficolo Oy, joka kehittää datakeskuksia.

Taalerilla oli joulukuun 2017 lopussa hallinnoitavia varoja 5,6 miljardia euroa ja varainhoidon asiakkaita 4 400. Taaleri Oyj:llä on noin 3 900 osakkeenomistajaa. Taalerin toiminta on Finanssivalvonnan valvomaa.

Lisää tietoa yrityksestämme ja palveluistamme: www.taaleri.com

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS: TILIKAUDEN VOITTO KASVOI 70,6 % JA TULOS PER OSAKE OLI 0,76 EUROA

Taalerin tulos vuodelta 2017 oli erinomainen. Onnistuimme kasvattamaan liikevaihtoaamme 33,7 prosenttia 81 milj. euroon ja samalla kasvattamaan liikevoittoaamme 69 prosenttia 27,6 milj. euroon. Taaleri-konsernin tilikauden tulos nousi 21,8 milj. euroon, jossa on 70,6 prosentin parannus edelliseen vuoteen. Osakekohtainen tulos per osake oli 0,76 euroa.

Vuoden 2017 aikana sijoitusympäristö oli liiketoiminnallemme varsin myönteinen. Matala korkotaso, olematon inflaatio ja nousevat pörssikurssit ovat sijoittajalle harvinainen ja optimaalinen tilanne ja tämä tuki Taalerin liiketoimintaa läpi koko vuoden.

Kaikki liiketoimintasegmentit kehittyivät hyvin, Varainhoito-segmentin tuotot kasvoivat 47 %

Varainhoito-segmentin kehitys vuonna 2017 on ollut erinomaista ja yhtiö on onnistunut keräämään lisää pääomia niin erilaisten pääomarahastohankkeiden avulla kuin sijoitusrahastojen menestyksen ansiosta. Varainhoidossa tuottosidonnaiset palkkiot lähes kolminkertaistuivat. Varainhoidon hallinnoitava varallisuus kasvoi 17 prosenttia 5,5 miljardiin euroon (4,7). Varainhoito-segmentin tuotot kasvoivat 47 prosenttia katsauskaudella 54,6 (37,1) milj. euroon.

Rahoitus-segmentti muodostuu Vakuutusosakeyhtiö Garantiasta. Kehitys on ollut positiivista sekä vakuutusmaksutulon, alhaisten korvauskulujen että hyvän sijoitustoiminnan menestyksen osalta. Vakuutusmaksutulo kasvoi 25 prosenttia 15,2 (12,2) milj. euroon. Korvauskuluja kuvaava vahinkosuhte säilyi alhaisella tasolla eli 10 prosentissa (12) ja sijoitustoiminnan tuotto käyvin arvoin oli erinomainen 6,6 (5,8) prosenttia.

Energia-segmentti aloitti toimintansa 1.7.2016 ja on voimakkaassa panostusvaiheessa ja siksi segmentin tulos on vielä tappiollinen (-1,5 milj. euroa). Tavoitteena on laajentuminen kansainvälisiin energiahankkeisiin. Viime tilikausi oli Energia-segmentille läpimurto vuosi ja sijoitimme rahastomme kautta tulevaisuuden näkökulmasta useisiin tärkeisiin hankkeisiin. Käynnistimme viime vuonna mittavan yhteistyön abudhailaisen energiasijoittajan Masdarin kanssa. Kotimaassa panostamme nykyisten tuulivoimahankkeiden operatiiviseen toimintaan.

Taaleri investoi Suomeen

Taalerin toimintaa ohjaa tarkoitus ja tavoite luoda omistamisen kulttuuria Suomeen. Tätä tarkoitusta tukee laaja asiakaskuntamme ja yhdessä asiakkaidemme kanssa meillä on mahdollisuus vaikuttaa konkreettisilla teoilla suomalaiseen talouselämään. Taaleri on investoinut Suomeen yli 1,3 miljardia euroa mm. kiinteistö-, metsä- ja tuulirahastojemme avulla.

Taloudelliset tavoitteet ja osinkoehdotus

Taalerin pitkän aikavälin liikevoittotavoite on vähintään 20 prosenttia liikevaihdosta, oman pääoman tuotolle pitkällä aikavälillä vähintään 15 prosenttia ja omavaraisuusasteelle vähintään 30 prosenttia. Näiden lisäksi yritys pyrkii kasvattamaan jaettava osingon määrää ja jakamaan vuosittain kilpailukykyisen osingon huomioiden yhtiön taloudellinen tilanne ja rahoitustilanne sekä Finanssivalvonnan vakavaraisuutta koskevan poikkeusluvan päättymisen.

Hallituksen ehdotus vuoden 2017 osingoksi on 0,26 euroa osakkeelta.

Merkittävimmät konsernin liiketoiminnan tuottoihin vaikuttavat tekijät ovat ulkoisen toimintaympäristön muutokset ja Suomen taloudellinen tila.

Menestyksellinen vuosi 2017 luo erinomaiset lähtökohdat rakentaa vuotta 2018 sekä koko uutta vuosikymmentä yhtiön taipaleella. Haluan kiittää asiakkaitamme, omistajiamme ja henkilöstöämme yhteisestä matkasta tähän asti. Matka jatkuu.

Juhani Elomaa
Toimitusjohtaja
Taaleri Oyj

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 1.1.2017–31.12.2017

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Vuosi 2017 oli erittäin hyvä sijoitusvuosi, koska globaali talouskasvu oli laaja-alaista ja odotuksia parempaa. Yhdysvalloissa osakeindeksit rikkoivat ennätyksiä ja osakekurssien nousun myötä arvostustasot ovat korkealla historiallisiin tasoihin verrattuna. Osakkeiden hyvään tuottoon myötävaikutti erityisesti vahva tuloskasvu, sekä muiden omaisuusluokkien matalat tuotto-odotukset. Vaihtoehtoisten sijoituskohteiden kiinnostus on myös säilynyt korkealla. Alkuvuodesta sijoitusmarkkinoita ja toimintaympäristöä leimasi poliittisen riskin nousu erityisesti Euroopassa ja Yhdysvalloissa. Jännitteet laimenivat kuitenkin loppuvuotta kohden ja Yhdysvalloissa Trumpin hallinto sai pitkään odotetun yritysverouudistuksen hyväksytyksi kongressissa.

Suomen talouden kasvu jatkui vuonna 2017. Kotimainen kysyntä jatkui voimakkaana etenkin yksityisten investointien kasvaessa. Viennin kasvua tukivat keskeisten vientimarkkinoiden hyvänä jatkunut kehitys ja Suomen kustannuskilpailukyvyyn paraneminen. Palveluissa ja rakentamisessa suhdannetilanteen paraneminen on näkynyt jo pidempään, mutta nyt myös teollisuudessa yritysten kapasiteetin käyttöasteet nousivat, kannattavuus koheni ja investoinnit kääntyivät matalan korkotason tukemana selvään kasvuun. Työllisyystilanne ja kuluttajien ostovoiman paraneminen sekä alhainen korkotaso kasvattivat kotitalouksien kulutusta.

Hyvän sijoitusympäristön lisäksi toiminnalliseen ympäristöön vaikuttavat suuret finanssialaan vaikuttavat muutostrendit, joista osan vaikutus on jo selvemmin näkyvässä ja osa on vielä vaikeammin analysoitavissa. Tällaisia muutostrendejä, jotka vaikuttavat suoraan tai välillisesti yrityksemme ovat: asiakaskäyttäytymisen muutos, regulaatio, digitalisaatio, riskien uudelleen määrittely, ja ilmastonmuutos. Taaleri on alkuperäisen missionsa mukaisesti varainhoitaja. Maailman muuttuessa myös tavat hoitaa varallisuutta ovat muuttuneet. Yritykset eivät voi olla toimintaympäristöstään riippumattomia, mutta luomalla joustavia ratkaisuja ja rakenteita yritys pystyy huomattavasti paremmin käsittelemään toimialaan kohdistuvia suuria muutoksia ja parhaimmillaan myös hyötymään niistä.

TAALERIN LIIKETOIMINTA TILIKAUDELLE

Taalerin tuloskehitys jatkui vahvana koko tilikauden ajan. Erityisen hyvänä saavutuksena voidaan pitää jatkuvien tuottojen kehitystä, mikä johtuu hyvin menestyneistä pääomarahastoista ja sijoitusrahastojen vahvasta kehityksestä. Rahoitus-segmentin tuloskehitys jatkui hyvänä vakuutusmaksutulon kasvun, alhaisten korvauskulujen ja hyvän sijoitustoiminnan menestyksen johdosta. Hyvin menestyneet rahastot tuottivat myös hyvin tuottopalkkioita. Vuoden aikana irtauduttiin onnistuneesti kanssasijoituskohte Mattiovesta, myytiin Metsäraho I ja saatiin lisäkauppahinta vuonna 2016 myydystä Ratiperän tuulipuistosta.

Taaleri keräsi alkuvuonna 87 milj. euroa kansainväliseen uusiutuvan energian rahastoon Aurinkotuuleen. Taalerin Aurinkotuuli-rahasto teki ensimmäiset kansainväliset sijoituksensa uusiutuvaan energiaan loppuvuoden aikana ja onnistui solmimaan merkittäviä kansainvälisiä yhteistyökumppanuuksia. Taaleri on strategian mukaisesti panostanut kanssasijoituksiin vuoden 2017 aikana ja tehnyt useamman kanssasijoituksen asiakkaidensa kanssa. Vuoden aikana päätettiin rahoittaa geotermistä energiaa hyödyntävää sähköntuotannon hanketta Saksassa ja kehittää merkittävä datakeskus pääkaupunkiseudulle.

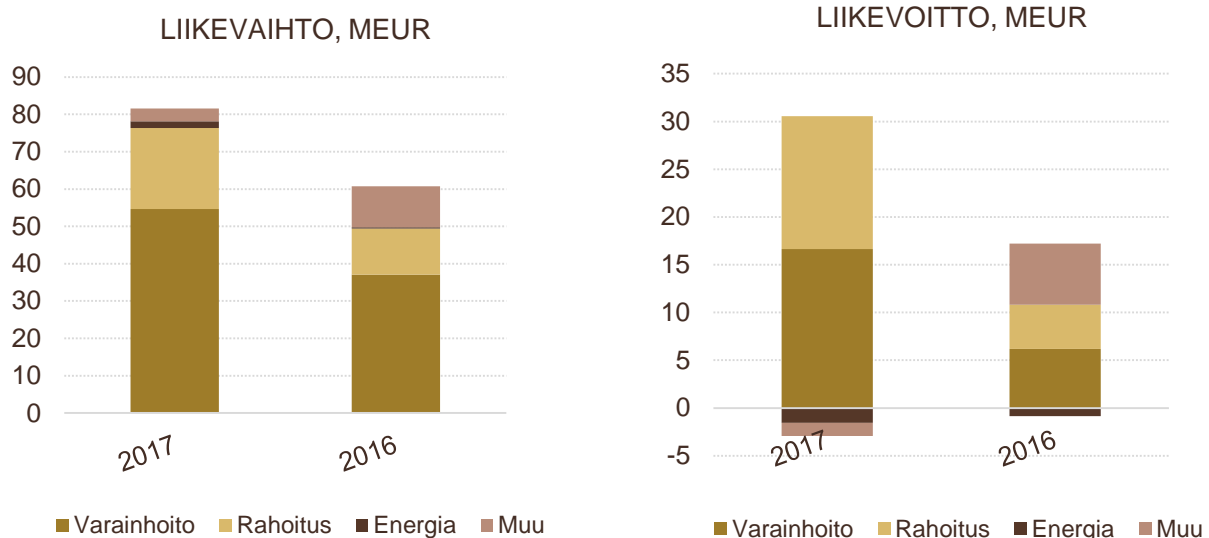
Yhtiö on panostanut voimakkaasti kannattavuuden kehitykseen ja pystynyt pitämään hallinnolliset kulut hallinnassa etenkin Varainhoito-segmentissä. Hyvä tuloskehitys nosti muuttuvia palkkoja. Taaleri tiedotti joulukuussa uudistavansa johtamisjärjestelmäänsä ja hakevansa muutoksella toiminnan tehostamista sekä vahvemmin ydinprosesseja tukevaa toimintamallia.

Taaleri-konserni

Konsernin liikevaihto kasvoi 33,7 prosenttia 81,0 (60,6) milj. euroon. Konsernin palkkiotuotot kasvoivat 56,4 prosenttia 52,0 (33,2) milj. euroon, josta tuottopalkkioiden osuus oli 15,8 (5,8) milj. euroa. Vakuutustoiminnan nettotuotot kasvoivat 76,4 prosenttia 21,7 (12,3) milj. euroon, josta takausvakuutustoiminnan nettotuotot kasvoivat 12,7 prosenttia 9,8 (8,7) milj. euroon ja sijoitustoiminnan toteutuneet nettotuotot kolminkertaistuivat

11,9 (3,6) milj. euroon. Taaleri-konsernin sijoitustoiminta ilman Garantian harjoittamaa sijoitustoimintaa tuotti 2,9 (11,2) milj. euroa, kun vertailukauteen 2016 sisältyi irtautuminen Finsilvasta, mikä tuotti konsernille 8,5 milj. euron myyntivoiton ja 1,3 milj. euroa osinkotuottoja. Pääomarahastohankkeista kirjattiin 3,8 (3,1) milj. euroa myyntivoittoja. Vakuutustoiminnan sijoitustoiminnan tuotto käyvin arvoihin oli 6,6 (5,8) prosenttia.

Konsernin liikevoitto kasvoi 69,0 prosenttia 27,6 (16,3) milj. euroon ja vastasi 34,1 (27,0) prosenttia liikevaihdosta. Konsernin hallinto- ja liiketoiminnan muut kulut henkilöstökuluja lukuunottamatta laskivat 2,0 prosenttia. Henkilöstökulut kasvoivat 30,9 prosenttia 29,3 (22,4) milj. euroon muuttuvien palkkojen kasvun myötä 11,2 (5,7) milj. euroon ja Energia-segmentin perustamisen takia elokuussa 2016.

Tilikauden 2017 tulos kasvoi 70,6 prosenttia 21,8 (12,8) milj. euroon. Tilikauden laaja tulos oli 19,0 (15,8) milj. euroa.

Taaleri johtaa liiketoimintaansa kolmen segmentin kautta: Varainhoito, Rahoitus ja Energia. Segmentteihin kuulumaton toiminta esitetään ryhmässä "Muu liiketoiminta", joka sisältää emoyhtiö Taaleri Oyj:n konsernihallinnon sekä konsernin omat sijoitukset sekä konsernin osuudet Fellow Finance Oyj:stä, Inderes Oy:stä ja Ficolo Oy:stä.

VARAINHOITO-SEGMENTIN TULOS JA RISKIASEMA

Taalerin Varainhoito-segmentti koostuu yksityisten ja yhteisöasiakkaiden varallisuuden hoidosta sekä monipuolisista sijoitustuotteista. Keskeiset Taalerin omat sijoitustuotteet kattavat osake- ja korkorahastot sekä pääomarahastot, jotka sijoittavat muun muassa metsään, kiinteistöihin, uusiutuvaan energiaan ja eri toimialoille.

Varainhoito-segmentti muodostuu sijoituspalveluyhtiö Taaleri Varainhoito Oy:stä ja sen tytäryhtiöistä sekä Taaleri Pääomarahastot Oy -konsernista ja Taaleri Kapitaali Oy:stä. Tilikauden aikana päätettiin irtautua Turkin toiminnoista ja myytiin 66 prosentin osuus entisestä tytäryhtiöstä Taaleri Portföy Yönetimi A.S.:stä toimivalle johdolle. Segmentin kokoaikainen henkilöstö oli tilikauden aikana keskimäärin 119 (123).

Sijoitustuotteet asiakkaille olivat erinomaisia vuonna 2017 ja uudet tuoteinnovaatiot kiinnostavia, joten myös kasvu oli Varainhoidon tavoittelemalla tasolla. Kustannustehokkuuden ja edellä mainittujen tekijöiden yhteisvaikutuksesta tuloksena oli Varainhoito-segmentin historian paras tulos.

Taalerin hallinnoimat sijoitusrahastot menestyivät erinomaisen hyvin ja rahastoissa olevat hallinnoitavat varat kasvoivat 26 prosenttia. Vuoden 2017 tuotolla mitattuna seitsemän rahastoa saavuttivat kärkisijan kilpailijaverailuissa ja yli puolet oli kolmen parhaan joukossa. Rahastojen menestyksen ansiosta myös tuottopalkkiot kasvoivat huomattavasti. Kesäkuussa Erikoissijoitusrahasto MikroRein saavutti tavoitekokonsa ja siihen tehtiin

ennakkoon suunniteltu rahaston koon rajoittaminen eli niin sanottu 'soft closing'. Korkorahastotarjoomaa täydennettiin uudella Taaleri Lyhyet Korot -rahastolla.

Pääomarahastopuolella katsauskauden merkittävimpiin tapahtumiin kuuluivat Taalerin kanssasijoituskohteen Mattiovi Oy:n sekä pääomarahasto Taaleri Metsäraho I Ky:n myynti. Vuoden aikana uudet pääomarahastot Afrikka II, Tontti II ja Aurinkotuuli saavuttivat tavoitekokonsa ja suljettiin. Taaleri Sijoitus Oy:n kautta toteutettuun kanssasijoituskohteeseen Taaleri Geoenergiaan kerättiin keväällä pääomia ennätysajassa ja loppuvuonna kanssasijoituskohde Taaleri Varustamon pääomienkeruu aloitettiin.

Liiketoiminnallisten prosessien kehittämistä jatkettiin. Uusi MiFID II -säätely toi mukanaan varainhoitajille paljon lisää velvoitteita ja niiden digitaaliseen toteutukseen panostettiin. Lähtökohtana kehittämislle on mahdollisimman hyvä asiakaskokemus ja samalla toiminnan tehostaminen.

Varainhoito-segmentin tuotot kasvoivat 47 prosenttia katsauskaudella 54,6 (37,1) milj. euroon. Varainhoidon jatkuvat palkkiot kasvoivat 26 prosenttia 35,7 (28,3) milj. euroon. Kasvun pääasiallisena ajurina on pääoma- ja sijoitusrahastojen hallinnoitavien varojen kasvu. Tuottosidonnaiset palkkiot kasvoivat merkittävästi 15,8 (5,8) milj. euroon. Tuottosidonnaisia palkkioita kirjattiin sekä sijoitusrahastoista että kanssasijoituskohteen Mattiovi Oy:n ja pääomarahaston Taaleri Metsäraho I:en myynneistä. Tuottosidonnaiset palkkiot sisältävät tuotto-palkkioiden oikaisun -0,9 miljoonaa euroa Biotehtaan irtautumisesta.

Sijoitustoiminnan tuotot pysyivät viime vuoden tasolla noin kolmessa miljoonassa eurossa. Sijoitustoiminnan tuotot koostuvat pääasiassa Pääomarahastojen kehittämien hankkeiden irtautumisista ja sisältää lisäksi tytäryhtiö Taaleri Portföy Yönetimi A.S.:n myynnistä kirjatun 0,7 miljoonaa euron tappion. Hallintokulut kasvoivat viime vuodesta, pääasiassa kasvaneista muuttuvista henkilöstökuluista johtuen. Varainhoidon liikevoitto kasvoi 170 prosenttia 16,6 (6,2) milj. euroon.

Varainhoito	1-12/2017	1-12/2016	Muutos, %
milj. euroa			
Varainhoidon palkkiot	35,7	28,3	26,1
Tuottosidonnaiset palkkiot	15,8	5,8	173,4
Sijoitustoiminta	3,1	3,0	3,4
Yhteensä	54,6	37,1	47,3
Liikevoitto	16,6	6,2	169,8
Kokoaikainen henkilöstö keskimäärin	119	123	-3,6

Varainhoidon hallinnoitavat varat kasvoivat 17 prosenttia 5,5 (4,7) miljardiin euroon. Hallinnoitavien varojen kasvu suuntautui vahvasti konsultoivasta varainhoidosta täyden valtakirjan varainhoitoon ja rahastoihin. Omien sijoitusrahastojen hallinnoitava varallisuus kasvoi 26,4 prosenttia 1,1 (0,9) miljardiin euroon. Omien pääomarahastojen ja kanssasijoitusten hallinnoitava varallisuus kasvoi 19,6 prosenttia 1,1 (0,9) miljardiin euroon. Täyden valtakirjan varainhoidossa oleva varallisuus kasvoi 23,8 prosenttia 1,8 (1,4) miljardiin euroon, kun konsultatiivisessa varainhoidossa oleva varallisuus pysyi viime vuoden tasolla 1,5 miljardissa eurossa.

Hallinnoitavat varat	31.12.2017	31.12.2016	Muutos, %
milj. euroa			
Hallinnoitavat varat	5 451	4 678	16,5
Sijoitusrahastot	1 083	857	26,4
Pääomarahastot	1 052	880	19,6
Täyden valtakirjan varainhoito	1 772	1 431	23,8
Konsultatiivinen varainhoito	1 544	1 511	2,2

Varainhoito-segmentin tulokseen vaikuttaa hallinnoitavien varojen kehitys, joka on riippuvainen pääomarahastojen hankkeiden etenemisestä ja pääomamarkkinoiden kehityksestä. Tuloskehitykseen vaikuttaa myös sijoitustoiminnan menestykseen sidottujen tuottosidonnaisten palkkiotuottojen toteutuminen. Toisaalta pääomarahastojen hallinnointipalkkiot perustuvat pitkäaikaisiin sopimuksiin, jotka tuovat yhtiölle vakaata kassavirtaa.

RAHOITUS-SEGMENTIN TULOS JA RISKIASEMA

Rahoitus-segmenttiin kuuluu Vakuutusosakeyhtiö Garantia, joka on takausvakuutuksiin erikoistunut vahinkovakuutusyhtiö. Ratkaisullaan Garantia edistää asiakkaidensa myyntiä, auttaa varmistamaan rahoituksen ja tehostaa pääomien käyttöä. Yhtiön päätuotteita ovat suomalaisille yrityksille tarjottavat lainatakaukset ja kaupalliset takaukset sekä yhteistyökumppaneiden kautta tarjottavat asuntolainatakaukset. Garantia on aktiivisesti mukana erilaisissa rahoitusjärjestelyissä ja kehittää uusia ratkaisuja asiakkaiden tarpeisiin. Yhtiön liike-toiminta jakaantuu vakuutustoimintaan ja sijoitustoimintaan.

Rahoitus, milj. euroa	1-12/2017	1-12/2016	Muutos, %
Takausvakuutustoiminnan nettotuotot	9,8	8,7	12,7
Sijoitustoiminnan nettotuotot	11,9	3,6	230,1
Liikevaihto	21,8	12,3	76,4
Liikekulut	-7,8	-7,7	1,9
Liikevoitto ennen arvostuksia	13,9	4,6	200,5
Sijoitusten käyvän arvon muutos	-3,6	3,1	-217,6
Tulos käyvin arvoin ennen veroja	10,3	7,7	33,9

Vahinkosuhte	10,1 %	12,4 %	-2,3 % -yks.
Liikekulusuhte	50,1 %	51,7 %	-1,6 % -yks.
Yhdistetty kulusuhte	60,3 %	64,1 %	-3,8 % -yks.
Sijoitustoiminnan tuotto käyvin arvoin	6,6 %	5,8 %	0,8 % -yks.
Kokoaikainen henkilöstö keskimäärin	25	21	

	31.12.2017	31.12.2016	Muutos, %
Sijoitusomaisuus, käypä arvo	134	127	7,2
Takausvakuutuskanta	1 491	1 320	13,0
Luottoluokitus	A-	A-	

Rahoitus-segmentin liikevaihto kasvoi merkittävästi 21,8 (12,3) miljoonaan euroon. Vakuutustoiminnan nettotuotot kasvoivat 12,7 prosenttia 9,8 (8,7) miljoonaan euroon vahvan maksutulon kasvun ja alhaisena pysyneiden korvauskulujen ansiosta. Sijoitustoiminnan nettotuotot kasvoivat 11,9 (3,6) miljoonaan euroon tuloslaskelmaan kirjattujen vertailukautta selvästi suurempien myyntivoittojen seurauksena.

Liikekulut pysyivät vertailukauden tasolla ja olivat 7,8 (7,7) miljoonaa euroa. Rahoitus-segmentin liikevoitto ennen arvostuksia kolminkertaistui vuodesta 2016 13,9 (4,6) miljoonaan euroon. Tulos ennen veroja käyvin arvoin oli 10,3 (7,7) miljoonaa euroa.

Vakuutustoiminta

Vakuutusmaksutulo (brutto eli ennen jälleenvakuuttajien osuutta) kasvoi 25 prosenttia 15,2 (12,2) miljoonaan euroon ja vakuutusmaksutuotot (netto eli jälleenvakuuttajien osuuden vähentämisen jälkeen) 12 prosenttia

10,6 (9,5) miljoonaan euroon. Rakentamisen vahva vire ja pirteänä käynyt asuntokauppa kasvattivat takauspalkkioita erityisesti kaupallisista takauksista ja asuntolainatakauksista. Yrittäjälainatakausten uusmyynti jatkoi kasvuaan, mutta matalasta korkotasosta huolimatta yrittäjälainatakausten kysyntä säilyi edelleen alhaisella tasolla.

Takausvakuutuskanta kasvoi 13 prosenttia ja oli vuoden lopussa 1 491 (1 320) miljoonaa euroa. Takausvakuutuskannasta asuntolainatakausten osuus oli 39 (35) prosenttia, kaupallisten takauksien 31 (27) prosenttia, lainatakausten 24 (31) prosenttia ja muiden takauksien 6 (7) prosenttia.

Vakuutuskorvaukset pysyivät poikkeuksellisen alhaisella tasolla. Vahinkosuhte oli 10,1 (12,4) prosenttia ja vakuutuskorvaukset (jälleenvakuuttajien osuudella vähennettynä ja sisältäen korvaustoimintaan kohdistetun osuuden varsinaisista liikekuluista) suhteessa takausvakuutuskantaan 0,07 (0,09) prosenttia. Vuonna 2017 maksettiin korvauksia 0,6 (1,2) miljoonaa euroa, josta noin 85 prosenttia kohdistui asuntolainatakauksiin, 10 prosenttia lainatakauksiin ja loppuosa kaupallisiin takauksiin. Tästä summasta regressisaamisiin kirjattiin 0,0 (0,2) miljoonaa euroa. Tilikauden aikana ja sitä aikaisemmin maksetuista korvauksista saatiin perittyä takaisin 0,9 (0,6) miljoonaa euroa. Tästä summasta kohdistui regressisaamisiin 0,3 (0,2) miljoonaa euroa. Taseen nettomääräinen korvausvastuu (eli jälleenvakuuttajien osuudella vähennettynä) kasvoi 1,6 (0,9) miljoonaan euroon, mikä kasvatti korvauskuluja 0,7 miljoonaa euroa.

Garantia on saanut tiedon mahdollista vakuutustapahtumaa sekä siihen liittyvää viiden miljoonan euron määräistä korvausvaatimusta viivästysseuraamukseen ja oikeudenkäyntikuluineen koskevan asian vireille tuosta Helsingin käräjäoikeudessa. Vakuutuskorvausvaatimus liittyy Garantian takausvakuutusasiakkaana vuonna 2011 olleeseen eläkekassaan, joka asetettiin vakuutuskassalain (1164/1992, muutoksineen) mukaiseen selvitystilaan joulukuussa 2011 ja johon liittyvän korvaushakemuksen Garantia sai alun perin 30.12.2011. Garantia katsoo, että esitetty vakuutuskorvausvaatimus on edelleen perusteeton, minkä vuoksi siitä ei ole kirjattu varausta tulokseen. Taaleri-konsernin tilinpäätöksessä vakuutuskorvausvaatimus esitetään ehdollisena velkana.

Vakuutustoiminnan liikekulusuhde vahvistui 50,1 (51,7) prosenttiin ja yhdistetty kulusuhde 60,3 (64,1) prosenttiin vakuutusmaksutuottojen (netto) vahvan kasvun ansiosta.

Sijoitustoiminta

Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 11,9 (3,6) miljoonaa euroa ja muodostuivat korkotuotoista ja vertailukautta selvästi suuremmista sijoitusten myyntivoitoista. Myyntien seurauksen sijoitusomaisuuden käyvän arvon muutos ennen veroja oli -3,6 (+3,1) miljoonaa euroa. Sijoitustoiminnan tuotto käyvin arvoihin oli näin ollen yhteensä 8,3 (6,7) miljoonaa euroa, eli 6,6 (5,8) prosenttia. Sijoitustoiminnan sijoituskanta (ml. rahavarat) oli 134 (127) miljoonaa euroa.

Riskiasema

Rahoitus-segmentin keskeiset riskit ovat takausvakuutustoiminnan luottoriskit ja vastuuvelan katteena olevan sijoitusomaisuuden markkinariskit.

Takausvakuutustoiminnan riskiasema pysyi vuonna 2017 vakaana. Vakuutuskannan kasvu kohdistui hyvin hajaantuneeseen asuntolainatakauskantaan sekä lyhytaikaisiin, kattavan jälleenvakuutusuojan piirissä oleviin kaupallisiin takauksiin. Luottokelpoisuudeltaan investointitaso eli rating-luokkien AAA-BBB- osuus takausvakuutuskannasta, pois lukien asuntolainatakaukset, jäännösarvotakaukset ja tuleva jälleenvakuutus, oli 21 (21) prosenttia. Heikompien rating-luokkien C+ tai alle osuus pysyi alhaisena ja oli 2,7 (2,8) prosenttia. Takausvakuutuskannan merkittävimmät toimialat olivat rakentaminen 44 (37) prosenttia ja teollisuus 25 (26) prosenttia. Rakentamisen vastuista on jälleenvakuutettu 55 (52) prosenttia.

Osana Taaleri-konsernia Garantia kuuluu EU:n vakavaraisuusasetuksessa määritettyjen suurten asiakasriskien sääntelyn piiriin. Vuoden päättyessä Garantian suurin yksittäinen asiakasriski oli 20,8 (38,9) prosenttia Taaleri ryhmittymän omista varoista.

Sijoitustoiminnassa riskitasoa nostettiin maltillisesti, kun finanssisektorin korkosijoitusten osuutta alennettiin ja yrityssektorin korkosijoitusten sekä osakkeiden osuutta kasvatettiin tuottotason varmistamiseksi. Sijoituksista

(ml. rahat ja pankkisaamiset) korkosijoitusten osuus oli 76 (79) prosenttia ja osakesijoitusten (ml. pääomasijoitukset) 23 (20) prosenttia. Korkosijoituksista pääosa on sijoitettuna luottokelpoisuudeltaan vahvojen suomalaisten ja pohjoismaisten yritysten ja luottolaitosten joukkovelkakirjalainoihin. Investointitasolle luokiteltujen korkosijoitusten (pl. korkorahastot) osuus oli 54 (70) prosenttia. Korkosijoitusten modifioitu duraatio oli 3,7 (3,0).

Suomen Pankki ja Finanssivalvonta ovat jo jonkin aikaa olleet huolestuneita kotitalouksien velkaantumisen tasosta ja perustelleet tätä kautta tarvetta tulosidonnaiselle velkakatolle ja enimmäisluototussuhteen laskennassa hyväksyttävien vakuuksien rajoittamiselle. Sääntelyn mahdollisella muutoksella voi tältä osin olla merkittävä vaikutus Garantian kykyyn tarjota asuntolainatakauksia jatkossa.

Luottoluokitus

Garantian luottoluokituksessa tai sen näkymissä ei tapahtunut muutoksia vuoden aikana. Standard & Poor's Credit Market Services Ltd (S&P) vahvisti 19.12.2017 Garantian taloudellista vahvuutta kuvaavan luottoluokituksen A- vakain näkymin.

ENERGIA-SEGMENTIN TULOS JA RISKIASEMA

Energia-segmentti on Taalerille uusi liiketoiminta-alue ja se aloitti toimintansa vuoden 2016 toisella vuosipuoliskolla. Konsernin olemassa olevaa osaamista uusiutuvasta energiasta hyödynnetään uudessa liiketoiminnassa. Energia toimii kansainvälisillä energiainframarkkinoilla etsien uusia sijoitusmahdollisuuksia. Sen toiminta perustuu elinkaarimalliin: Energia vastaa kehityskohteiden etsimisestä, valinnasta, hankkeiden kehittämisestä, rakentamisesta ja operoinnista aina energialaitosten hallittuun alasajoon saakka.

Taalerilla on merkittävää osaamista sekä aurinkoenergia- että tuulivoimahankkeiden toteuttamisesta ja rahoittamisesta. Energia-segmentissä työskentelee seitsemäntoista henkilöä eri liiketoiminta- ja teknisissä tehtävissä. Energia-segmentti koostuu Taaleri Energia Oy:stä, Taaleri Energia Operations Oy:stä sekä Taaleri Energia Funds Management Oy:stä.

Energia-segmentti tekee sijoituksia energiahankkeiden eri vaiheissa kotimaassa ja kansainvälisesti, lähinnä teollisen mittakaavan hankkeisiin. Tavoitteena on noudattaa laajaa hajautusta sijoituskohteiden valinnassa. Energia sijoittaa erityisesti tuuli- ja aurinkovoimaan, mutta myös perinteisempiin energialähteisiin ja –verkkoihin. Energialiiketoimintaan kuuluu myös energiantuotantolaitosten käytön valvonta, jolla tavoitellaan tuottavan yhtiölle vakaata ja pitkäaikaista kassavirtaa. Energia-segmentti toimii läheisessä yhteistyössä Varainhoidon kanssa. Pääomat sitoutuvat pääosin rahastojen kautta tehtäviin uusiin investointeihin.

Alkuvuoden 2017 aikana onnistuttiin kansainvälisen uusiutuvan energian rahaston, Taaleri Aurinkotuulen, lanseerausessa, joka sijoittaa pääasiassa aurinko- ja tuulivoimaan. Taaleri Pääomarahastot toimii vaihtoehtorahaston hoitajana. Taaleri Aurinkotuuli teki loppuvuoden aikana ensimmäiset sijoituksensa ostamalla 30 prosentin osuudet Serbian suurimmasta Cibukin 158 MW tuulivoimahankkeesta ja Jordanian suurimmasta Baynounan 248 MWp aurinkoenergiarahastosta. Molemmissa hankkeissa Taalerin kumppani on Masdar, yksi maailman johtavista uusiutuvan energian toimijoista. Masdarin omistaja on Abu Dhabin valtion sijoitusyhtiö Mubadala.

Lisäksi indikatiivisia tarjouksia on vuoden aikana tehty hankkeista Pohjois-Amerikassa, Euroopassa, Afrikassa, Lähi-Idässä ja Intiassa. Energia-segmentti neuvottelee parhaillaan yksinoikeudella Aurinkotuuli-pääomarahaston investoinnista Itä-Euroopassa.

Energia-segmentti, milj. euroa	1-12/2017	1-12/2016	Muutos, %
Liikevaihto	1,8	0,3	430,8
Liikevoitto	-1,5	-0,9	78,1
Kokoaikainen henkilöstö, keskimäärin	16	4	267,4

MUU LIIKETOIMINTA

Muu liiketoiminta sisältää segmenttejä tukevat Taaleri Oyj:n konsernihallintotoiminnot sekä konsernin oman taseen sijoitukset, jotka toteutetaan Taaleri Sijoitus Oy:n kautta ja Taalerin osuudet Bonus Solutions Oy:stä, Fellow Finance Oy:stä, Inderes Oy:stä ja Ficolo Oy:stä.

Konsernin sijoitusyhtiö Taaleri Sijoitus Oy sijoittaa omasta taseestaan listaamattomiin ja listattuihin yrityksiin suoraan ja kanssasijoittamisen periaattein. Taaleri Sijoitus Oy pyrkii tekemään pidempiaikaisia sijoituksia, joissa luodaan arvoa omistajuuden kautta Taalerille ja joissa yhdistyy yrittäjäys, ideat ja pääoma.

Taaleri Sijoitus Oy:n tuotot muodostuvat sijoitusten arvonmuutoksesta ja sijoitusten myyntien yhteydessä saatavista myyntivoitoista/-tappioista. Taaleri Sijoitus Oy:n tuotot ja tulos saattaa täten vaihdella merkittävästi katsauskausien välillä. Taaleri Sijoitus Oy myi tilikauden aikana kanssasijoituskohteensa Mattiovi Oy:n ja kirjasi siitä 1,8 milj. euron voiton. Vertailukauteen sisältyy Finsilva Oy:n myyntivoitto 8,5 milj. euroa. Tilikauden aikana päätettiin rahoittaa geotermistä energiaa hyödyntävää sähköntuotannon hanketta Saksassa ja kehittää merkittävä datakeskus pääkaupunkiseudulla.

Osakkuusyhtiö Fellow Finance Oyj tarjoaa vertaislainapalvelua ja sen tuotot muodostuvat palkkiotuotoista välitetyistä lainoista lainanhakijan ja sijoittajan välillä. Finanssivalvonta myönsi joulukuussa Fellow Finance Oyj:lle ensimmäisenä joukkorahoitus- ja vertaislainapalveluja tarjoavana yhtiönä maksulaitoksen toimiluvan. Osakkuusyhtiö Inderes Oy on puolestaan osaketutkimukseen erikoistunut analyysiyhtiö ja Ficolo Oy kehittää datakeskuksia Suomeen. Taaleri Sijoitus Oy:n tytäryhtiö Bonus Solutions Oy kehittää uudenlaista laskujen maksupalvelua suomalaisille pyrkien hyödyntämään maksupalveluihin liittyvää sääntelymuutosta.

Muun liiketoiminnan liikevaihto oli yhteensä 3,4 (11,0) milj. euroa. Muun liiketoiminnan sijoitukset olivat yhteensä 26,9 (10,3) milj. euroa ja lainasaamiset 6,5 milj. euroa (6,8).

Muu liiketoiminta, milj. euroa	1-12/2017	1-12/2016	Muutos, %
Liikevaihto	3,4	11,0	-68,8
Liikevoitto	-1,4	6,4	-121,7
Sijoitusten käypä arvo	26,9	10,3	162,2
Kokoaikainen henkilöstö, keskimäärin	16	18	-15,3

TAALERIN TASE JA RAHOITUS

Taaleri-konsernin taseen loppusumma oli 229,3 (213,3) milj. euroa. Konsernin sijoitukset olivat 165,8 (135,1) milj. euroa, vastaten 72,3 (63,4) prosenttia konsernin taseen loppusummasta.

Konsernin korollinen vieras pääoma oli 62,7 (73,7) milj. euroa, mikä koostui Taaleri Oyj:n liikkeeseenlaskemista jvk-lainoista 54,8 (64,7) milj. euroa ja veloista luottolaitoksille 8,0 (9,0) milj. euroa. Vieras pääoma oli yhteensä 123,2 (119,4) milj. euroa ja oma pääoma 106,1 (93,8) milj. euroa.

Taaleri-konsernin omavaraisuusaste pysyi vahvana ja oli 46,3 (44,0) prosenttia.

TAALERIN RISKIENHALLINTA JA RISKIASEMA

Riskienhallinnan tehtävänä on tunnistaa, arvioida, mitata, rajoittaa ja valvoa liiketoiminnoista aiheutuvia riskejä, jotka vaikuttavat konsernin strategian toteutumiseen. Riskienhallinnalla pyritään vähentämään ennakoimattomien riskien toteutumisen todennäköisyyttä, vaikutusta ja uhkaa Taaleri-konsernin liiketoiminnalle sekä tukemaan strategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamista valvomalla, että toiminnassa noudatetaan Taaleri Oyj:n hallituksen hyväksymiä periaatteita. Taaleri-konsernin riskit on jaoteltu viiteen pääluokkaan, jotka ovat strateginen- ja liiketoimintariski, luottoriski, likviditeettiriski, markkinariski sekä operatiivinen riski (ml. compliance riski). Taalerin riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan periaatteet on kuvattu tilinpäätöksen liitetiedossa 37.

Taaleri-konsernin riskinkantokyky muodostuu oikein optimoidusta pääomarakenteesta, liiketoimintojen kannattavuudesta ja laadullisista tekijöistä, joihin kuuluvat muun muassa luotettava hallinto, sisäinen valvonta ja ennakkoiva riskien- sekä vakavaraisuuden hallinta. Taaleri-konsernin suhtautuminen riskinottoon perustuu harkittuun riski/tuotto-ajatteluun. Taaleri Oyj:n hallitus on päättänyt, ettei konserni saa toiminnassaan ottaa sellaista riskiä, mikä vaarantaa konsernin omien varojen vakavaraisuussuhdeluvulle asetetun tavoitetason (1,5 kertaa omien varojen laskennallinen lain edellyttämä minimitaso tai 1,1 kertaa omien varojen sisäinen pääomavaatimus).

Taalerin riskiasemaan vaikuttaa keskeisesti Vakuutusosakeyhtiö Garantian liiketoiminta vakuutussektorilla ja yhtiön sijoitustoiminta. Garantian vakavaraisuus on vahva ja sen riskiasema on pysynyt vakaana. Garantian vahinkosuhte oli 10,1 prosenttia ja korvauskulut suhteessa takausvakuutuskantaan pysyivät alhaisella tasolla ja olivat 0,07 prosenttia. Garantian sijoituksista korkosijoitusten osuus oli 76,0 prosenttia. Standard & Poor's Credit Market Services Ltd:n (S&P) luottoluokitus Garantiasta on A- vakain näkymin

Taalerin Varainhoito-segmentin suurimmat riskit koostuvat pääasiassa operatiivisista riskeistä sekä vähäisessä määrin luottoriskeistä. Taaleri altistuu jatkossa myös kansainvälisille riskeille lähinnä Energia-segmentin kautta. Muu liiketoiminta-segmentin merkittävimmät riskit koostuvat Taaleri Sijoitus Oy:n tekemistä pääomasijoituksista sekä Taaleri Oyj:n luottoriskeistä liittyen myönnettyihin lainoihin ja luottolaitossuhteisiin.

Taaleri kuuluu EU:n vakavaraisuusasetuksessa määritettyjen suurten asiakasriskien sääntelyn piiriin. Vuoden 2017 päättyessä Taalerin suurin yksittäinen asiakasriski oli 20,8 (38,9) prosenttia ryhmittymän omista varoista, eikä yhdenkään (yhden) asiakaskokonaisuuden vastuut ylittäneet lain asettamaa 25 prosentin rajaa.

TAALERIN VAKAVARAISUUS

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus

Taaleri-konserni muodostaa rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta (2004/699) annetun lain mukaisen rahoitus- ja vakuutusryhmittymän (Rava) Vakuutusosakeyhtiö Garantian omistamisen seurauksena.

Taaleri-konserni julkaisee RAVA-ryhmittymän omat varat ja vakavaraisuuden rahoitus- ja vakuutusryhmittymän vakavaraisuussääntöjen mukaisesti. Taalerin RAVA-ryhmittymän omat varat olivat 96,1 (84,7) miljoonaa euroa omien varojen vähimmäisvaatimuksen ollessa 38,3 (31,5) miljoonaa euroa. Ryhmittymän vakavaraisuus on 57,9 (53,2) miljoonaa euroa ja vakavaraisuussuhdeluku 251,2 (268,9) prosenttia vähimmäisvaatimuksen ollessa 100 prosenttia.

Taaleri-konsernissa Solvenssi II mukainen vakavaraisuus määritetään ja raportoidaan Vakuutusosakeyhtiö Garantian lisäksi Taaleri Oyj:lle osana Rava-ryhmää. Taaleri soveltaa vakavaraisuuslaskennassaan standardimenetelmää. Emoyhtiö Taaleri Oyj:n ja tytäryhtiö Vakuutusosakeyhtiö Garantian vakavaraisuuspääomavaatimus (SCR) oli 28,5 (24,4) milj. euroa. Taalerin oma varallisuus muodostuu kokonaisuudessaan rajoituksetta käytettävissä olevasta luokan 1 (Tier 1) omasta perusvarallisuudesta. Vakuutusliiketoiminnan omien varojen vaateen lopullinen määrä on edelleen Finanssivalvonnan arvioitavana. Toimivan johdon arvio on, että ryhmittymän vakavaraisuus säilyy vahvana mahdollisesta vakuutusriskin pääomavaatimuksen korotuksesta huolimatta.

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän vakavaraisuus,
1 000 euroa

	31.12.2017	31.12.2016
Taaleri-konsernin oma pääoma	106 084	93 850
Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet	-2 205	-2 513
Vähemmistöosuus	-384	-354
Suunniteltu varojenjak	-7 371	-6 237
Ryhmittymän omat varat yhteensä	96 124	84 746
Rahoitusliiketoiminnan omien varojen vaade	9 781	7 163
Vakuutusliiketoiminnan omien varojen vaade	28 484	24 357
Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä yhteensä	38 265	31 520
Ryhmittymän vakavaraisuus	57 859	53 226
Ryhmittymän vakavaraisuussuhde	251,2 %	268,9 %

Luottolaitoslain ja EU:n vakavaraisuusasetuksen mukainen vakavaraisuus (Basel III)

Taaleri-konsernissa luottolaitoslain (610/2014) ja EU:n vakavaraisuusasetuksen (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 575/2013) vakavaraisuus määritetään ja raportoidaan Rahoitussektorilla toimiville valvottaville. Taaleri soveltaa vakavaraisuuslaskennassa standardimenetelmää luottoriskin oman pääoman vaateen laskennassa ja perusmenetelmää operatiivisen riskin oman pääoman vaateen laskennassa. Taaleri-konsernin tavoite Rahoitussektorin vakavaraisuudelle on 12 prosenttia.

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän sisäinen vakuutusyhtiösijoitus käsitellään CRR 49 artiklan 4. kohdan mukaan riskipainotettuna eränä vähentämisen sijaan Finanssivalvonnan 29.11.2016 myöntämän poikkeusluvan mukaisesti 1.1.2017 alkaen. Taalerin rahoitussektorin ydinpääoma CRR 49 poikkeusluvalla on 48,8 milj. euroa, josta katsauskauden voitto 19,2 milj. euroa on vähennetty. Riskipainotetut sitoumukset olivat 217,2 milj. euroa, josta luottoriskin osuus 145,6 milj. euroa ja operatiivisen riskin osuus 71,6 milj. euroa. Rahoitussektorin vakavaraisuus oli 22,5 prosenttia.

Rahoitussektorin vakavaraisuus (CRR 49 poikkeusluvalla)	31.12.2017
Ydinpääoma ennen vähennyksiä	70 554
Vähennykset ydinpääomasta	
Liikearvot ja aineettomat hyödykkeet	-2 173
Vähemmistö	-384
Katsauskauden voitto	-19 172
Ydinpääoma (CET1)	48 825
Ensisijainen lisäpääoma ennen vähennyksiä	-
Vähennykset ensisijaisesta lisäpääomasta	-
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	-
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1)	48 825
Toissijainen pääoma ennen vähennyksiä	-
Vähennykset toissijaisesta pääomasta	-
Toissijainen pääoma (T2)	-
Omat varat yhteensä (TC = T1 + T2)	48 825
Riskipainotetut sitoumukset yhteensä (Kokonaisriski)	217 201
– josta luottoriskin osuus	145 560
– josta operatiivisen riskin osuus	71 641
– josta muiden riskien osuus	-
Ydinpääoma (CET1) suhteessa kokonaisriskin määrään (%)	22,5 %
Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa kokonaisriskin määrään (%)	22,5 %
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa kokonaisriskin määrään (%)	22,5 %

CRR 49 poikkeuslupa on voimassa 31.12.2018 saakka, mikäli Yhtiö jatkuvasti täyttää poikkeuslupan edellytykset. Vähentämättä jättäminen koskee Garantian kirjanpidollista hankintamenoa 60 milj. euroa. Vakuutusyhtiösijoituksen kerryttämä tulosvaikutus ei myöskään sisälly sijoituspalveluyrityksen konsolidoituun ydinpääomaan. Oman pääoman ehtoihin sijoituksiin sisältyy ryhmän sisäinen vakuutusyhtiösijoitus 60,0 milj. euroa 100 prosentin riskipainolla. Sijoituspalveluyrityksen konsolidoitu ydinpääoma katsauskauden tuloksella olisi 6,7 milj. euroa 31.12.2017, mikäli poikkeuslupaa ei sovellettaisi, vaan vakuutusyhtiösijoitus vähennettäisiin ydinpääomasta. Yhtiö täyttää poikkeuslupan edellytykset 31.12.2017 tilanteessa ja katsoo, ettei se tarvitse uutta poikkeuslupaa tämän poikkeuslupan jälkeen.

Vakuutusyhtiölain mukainen vakavaraisuus (Solvenssi II)

Garantian vakavaraisuus säilyi vahvana. Garantian oma varallisuus oli 106,8 (100,9) miljoonaa euroa ja ylitti selvästi 27,1 (23,2) miljoonan euron vakavaraisuuspääomavaatimuksen. Solvenssisuhde eli oman perusvarallisuuden suhde vakavaraisuuspääomavaatimukseen oli 393,6 (435,4) prosenttia. Vakavaraisuuspääomavaatimuksen kasvu oli seurausta vakuutusriskin ja sijoituksiin liittyvän markkinariskin kasvusta.

Garantian oma varallisuus muodostuu kokonaisuudessaan rajoituksetta käytettävissä olevasta luokan 1 (Tier 1) omasta perusvarallisuudesta. Garantia ei käytä vastaavuuskorjausta eikä volatilitteettikorjausta vastuuvelan laskennassa. Garantia soveltaa vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskennassa standardikaavaa. Garantia ei sovelta vastuuvelan tai markkinariskilaskennan siirtymäsäännöksiä. Finanssivalvonta ilmoitti 27.11.2017 käynnistävänsä Garantian pääomavaatimuksen korottamista koskevan asian käsittelyn. Garantian vakavaraisuuspääomavaatimuksen lopullinen määrä on näin ollen edelleen Finanssivalvonnan arvioitavana. Toimivan johdon arvio on, että Garantian vakavaraisuus säilyy vahvana mahdollisesta vakuutusriskin pääomavaatimuksen korotuksesta huolimatta.

Solvenssi II –vakavaraisuussäännökset eivät kuulu 1.1.2016 voimaan tulleen Vakuutusyhtiölain mukaan lakisäätöisen tilintarkastuksen piiriin. Solvenssi II -vakavaraisuuslukuja ei ole tilintarkastettu.

YHTIÖKOKOUKSEN PÄÄTÖKSET

Varsinainen yhtiökokous järjestettiin 29. maaliskuuta 2017, jossa päätettiin hyväksyä vuoden 2016 tilinpäätös ja myöntää hallitukselle ja toimitusjohtajalle vastuuvapaus vuodelta 2016. Yhtiökokouksessa päätettiin, että osinkoa jaetaan 0,22 euroa/osake ja jäljellä oleva osuus jakokelpoisista varoista jätetään omaan pääomaan. Hallituksen jäsenet Peter Fagnäs, Esa Kiiskinen, Juha Laaksonen, Vesa Puttonen ja Hanna Maria Sievinen valittiin uudelleen hallituksen jäseniksi ja uudeksi hallituksen jäseneksi valittiin Tuomas Syrjänen. Tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy valittiin uudestaan tilintarkastajaksi, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Ulla Nykky.

Varsinainen yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään yhteensä enintään 2 000 000 Yhtiön oman osakkeen hankkimisesta vapaalla omalla pääomalla. Valtuutus on voimassa 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöspäivämäärästä lukien ja se kumoaa yhtiökokouksen 8.1.2016 antaman yhtiön omien osakkeiden hankkimisvaltuutuksen. Osakkeita voidaan hankkia yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi, yrityskauppojen, investointien tai muiden yhtiön liiketoimintaan kuuluvien järjestelyjen rahoittamiseksi tai toteuttamiseksi tai käytettäväksi osana yhtiön kannustinjärjestelmää tai mitätöitäväksi, mikäli se on yhtiön ja osakkeenomistajien kannalta perusteltua.

Varsinainen yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään uusien osakkeiden antamisesta ja yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden luovuttamisesta seuraavin ehdoin:

- Hallitus voi antaa uusia osakkeita ja luovuttaa yhtiön hallussa olevia omia osakkeita yhteensä enintään 2 500 000 kappaletta.
- Uudet osakkeet voidaan antaa ja yhtiöllä olevat omat osakkeet luovuttaa yhtiön osakkeenomistajille siinä suhteessa kuin he ennestään omistavat yhtiön osakkeita tai osakkeenomistajan etuoikeudesta poiketen suunnatulla osakeannilla, jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy, kuten esimerkiksi osakkeiden käyttäminen vastikkeena mahdollisissa yrityskaupoissa tai muissa yhtiön

liiketoimintaan kuuluvissa järjestelyissä, tai investointien rahoittamiseksi tai osana yhtiön kannustejärjestelmää.

- Hallitus voi päättää myös maksuttomasta osakeannista yhtiölle itselleen.
- Uudet osakkeet voidaan antaa ja yhtiön hallussa olevat omat osakkeet luovuttaa joko maksua vastaan tai maksutta. Suunnattu osakeanti voi olla maksuton vain, jos siihen on yhtiön kannalta ja sen kaikkien osakkeenomistajien etu huomioon ottaen erityisen painava taloudellinen syy.
- Hallitus päättää kaikista muista osakeanteihin ja osakkeiden luovutuksiin liittyvistä seikoista.
- Valtuutus on voimassa yhden vuoden yhtiökokouksen päätöksestä lukien, kuitenkin enintään 30.6.2018 saakka.

Peter Fagernäs valittiin uudestaan hallituksen puheenjohtajaksi ja Juha Laaksonen varapuheenjohtajaksi. Hallituksella on kolme valiokuntaa: tarkastusvaliokunta, palkitsemisvaliokunta ja nimitysvaliokunta. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaksi valittiin Vesa Puttonen sekä muiksi jäseniksi Hanna Maria Sievinen ja Tuomas Syrjänen. Palkitsemisvaliokunnan puheenjohtajaksi valittiin Peter Fagernäs sekä muiksi jäseniksi Juha Laaksonen ja Esa Kiiskinen. Hallituksen nimitysvaliokunnan jäseniksi valittiin Peter Fagernäs, Juha Laaksonen ja hallituksen ulkopuolisena jäsenenä Pertti Laine. Hallitus valitsi nimitysvaliokunnan puheenjohtajaksi Peter Fagernäsin.

Yhtiökokous päätti hallituksen esityksen mukaisesti korottaa vuosittaisen muuttuvan palkkion enimmäismäärää 100 prosentista 200 prosenttiin siten, että henkilön muuttuvan palkkion määrä voi olla enintään 200 prosenttia henkilön kiinteästä palkasta. Enimmäismäärän korotus koskee koko henkilöstöä pois lukien Taaleri Oyj:n hallituksen jäsenet.

Yhtiökokous päätti muuttaa yhtiöjärjestyksen 7 § kuulumaan seuraavasti: ”7 § Tilintarkastaja - Yhtiöllä on yksi (1) tilintarkastaja, jonka tulee olla tilintarkastuslaissa tarkoitettu tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastajan toimikausi päättyy ensimmäisen vaalia seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.”

Osakkeet ja osakepääoma

Taalerin osakelukumäärä on 28 350 620. Yhtiön osakepääoma on 125 000,00 eurossa.

Taalerin osake on noteerattu vuodesta 2016 Helsingin Pörssin pörssilistalla keskisuurten yritysten joukossa. Taaleri Oyj:n osakkeen päätöskurssi 31.12.2017 oli 10,35 euroa (31.12.2016: 8,24 euroa) ja yhtiön markkina-arvo katsauskauden lopussa täten 293 miljoonaa euroa (233). Osakkeen korkein hinta katsauskaudella oli 11,50 euroa ja alin 7,78 euroa. Osakkeita vaihdettiin katsauskaudella Nasdaq Helsingissä yhteensä 2,5 milj. kappaletta.

Taalerin osakkeenomistajat ja omat osakkeet

Yhtiön omistajien määrä on kasvanut 1 224 omistajalla tilikauden aikana. Yhtiöllä oli vuoden 2017 lopussa 3 928 osakkeenomistajaa, kun vastaava luku vuoden 2016 lopussa oli 2 704. Yhtiöllä oli 31.12.2017 hallussaan 45 000 (45 000) omaa osaketta. Yhtiön kymmenen suurinta osakkeenomistajaa 31.12.2017 esitetään alla olevassa taulukossa sekä lisätietoja omistuksen jakautumisesta.

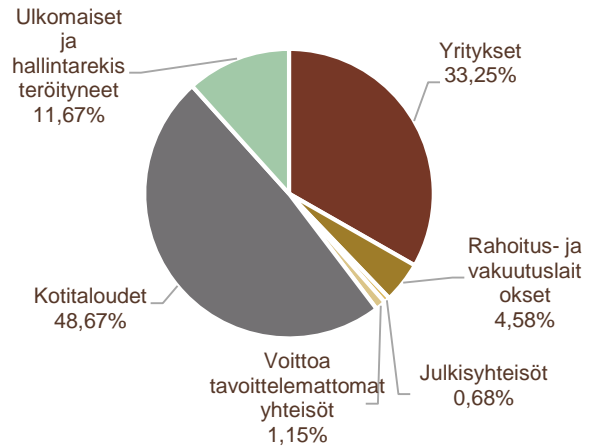
10 suurinta omistajaa 31.12.2017	% -osuus osakkeista ja äänistä
1. Oy Hermitage Ab	8,83
2. Veikko Laine Oy	8,57
3. Elomaa Juhani	7,30
4. Haaparinne Karri	5,89
5. Lombard International Assurance S.A.	5,26
6. Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia	4,02
7. Swiss Life Luxembourg Sa	3,81
8. Berling Capital Oy	2,63
9. Lampinen Petri	1,79
10. Capercaillie Capital Oy	1,63

Omistamääräjakauma 31.12.2017

Alaraja	Omista- jia kpl	Omistajia %	Arvo-osuus- määrä kpl	Arvo- osuus- määrä %	Ääni- määrä kpl	Ääni- määrä %
1 -100	1 388	35,34	69 855	0,25	69 855	0,25
101- 500	1 255	31,95	317 392	1,12	317 392	1,12
501- 1 000	470	11,97	374 114	1,32	374 114	1,32
1 001 – 5 000	396	10,08	885 673	3,12	885 673	3,12
5 001 – 10 000	167	4,25	1 305 006	4,60	1 305 006	4,60
10 001 – 50 000	188	4,79	3 554 018	12,54	3 554 018	12,54
50 001 – 100 000	26	0,66	1 730 468	6,10	1 730 468	6,10
100 001 – 500 000	29	0,74	6 909 065	24,37	6 909 065	24,37
500 001 – 1 000 000	2	0,05	1 254 170	4,42	1 254 170	4,42
1 000 001 – 10 000 000	7	0,18	11 950 859	42,15	11 950 859	42,15
Yhteensä	3 928	100,00	28 350 620	100,00	28 350 620	100,00
joista hallintarekisteröityjä	6		605 691	2,14	605 691	2,14
Odotusluettelolla yhteensä	0		0	0	0	0
Yhteistilillä			0	0	0	0
Erityistileillä yhteensä			0	0	0	0
Liikkeeseenlaskettu määrä			28 350 620	100,00	28 350 620	100,00

Sektori	Omistajia	Osakkeita yhteensä	%
Yritykset	319	9 426 857	33,25
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	16	1 299 162	4,58
Julkisyhteisöt	3	191 447	0,68
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	19	326 399	1,15
Kotitaloudet	3 554	13 799 115	48,67
Ulkomaiset ja hallintarekisteröityneet	23	3 307 640	11,67
Yhteensä	3 928	28 350 620	100,00

Omistuksen jakautuminen

Nimi	Asema	Osakkeiden lukumäärä
Hallitus		31.12.2017
Peter Fagernäs	Hallituksen puheenjohtaja	2 503 128
Juha Laaksonen	Hallituksen varapuheenjohtaja	-
Esa Kiiskinen	Hallituksen jäsen	232 496
Vesa Puttonen	Hallituksen jäsen	182 224
Hanna Maria Sievinen	Hallituksen jäsen	3 000
Tuomas Syrjänen	Hallituksen jäsen	2 500
Yhteensä		2 923 348
Hallituksen osuus osakkeista ja äänistä, %		10,3 %
Johtoryhmä		31.12.2017
Juhani Elomaa	Taaleri Oyj:n toimitusjohtaja	2 070 831
Karri Haaparinne	Taaleri Oyj:n toimitusjohtajan sijainen	1 669 775
Vesa Aho	Garantian toimitusjohtaja	-
Jorma Alanne	Johtaja, Varainhoito	1 000
Janne Koikkalainen	Taaleri Oyj:n lakiasiainjohtaja	10 000
Petri Lampinen	Taaleri Varainhoito Oy, toimitusjohtaja	508 328
Minna Smedsten	Taaleri Oyj:n talousjohtaja	7 500
Yhteensä		4 267 434
Johtoryhmän osuus osakkeista ja äänistä, %		15,1 %

Henkilöstö

Ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö on Taalerin tärkein menestystekijä ja vahvuus. Yhtiön henkilöstön vaihtuvuus on ollut koko sen toiminnan ajan vähäistä ja Yhtiön kasvun ovat mahdollistaneet onnistuneet rekrytoinnit.

Konsernin kokoaikainen henkilöstömäärä oli katsauskauden aikana keskimäärin 175 (167). Kokoaikainen henkilöstömäärä Varainhoito-segmentissä oli 119 henkilöä (123), Rahoitus-segmentissä 25 (21) ja Energia-segmentissä 16 (4). Muu liiketoiminta-segmentin kokoaikainen henkilöstömäärä oli keskimäärin 16 (18). Henkilöstöstä 95 prosenttia työskenteli Suomessa ja 5 prosenttia ulkomailla.

Taaleri-konsernin henkilöstökustannukset katsauskauden aikana olivat 29,3 (22,4) milj. euroa. Henkilöstökustannuksia edellisvuoteen verrattuna nostivat hyvän tuloskehityksen ansiosta suuremmat muuttuvat palkat 11,2 (5,7) milj. euroa ja Energia-segmentin perustaminen elokuussa 2016.

Yhtiön hallinto ja johto katsauskaudella

Hallituksen kokoonpano 1.1.- 29.3.2017 oli Peter Fagernäs, Juha Laaksonen, Esa Kiiskinen, Pertti Laine, Vesa Puttonen ja Hanna Maria Sievinen. Hallituksen kokoonpano on 29.3.2017 alkaen:

- Puheenjohtajana Peter Fagernäs
- Varapuheenjohtaja Juha Laaksonen
- Esa Kiiskinen
- Vesa Puttonen
- Hanna Maria Sievinen
- Tuomas Syrjänen

Hallituksella on tarkastus-, palkitsemis- ja nimitysvaliokunta. Emoyhtiön toimitusjohtajana on toiminut koko kauden Juhani Elomaa ja toimitusjohtajan sijaisena Karri Haaparinne. Konsernissa toimii konsernin johtoryhmä, jonka pääsääntöisenä tehtävänä on avustaa toimitusjohtajaa valmistelemalla osa-alueittaiset strategiat ja politiikat, toimintasuunnitelmat, sisäinen ohjeistus ja erilaiset kuukausiraportit johtoryhmän yhteiseen ja mahdollisesti hallituksen käsittelyyn.

Konsernin johtoryhmään kuuluivat katsauskauden lopussa Taaleri Oyj:n toimitusjohtaja Juhani Elomaa, vara-toimitusjohtaja Karri Haaparinne, lakiasiaintohtaja Janne Koikkalainen ja talousjohtaja Minna Smedsten. Konsernin johtoryhmään kuuluivat myös Taaleri Varainhoito-segmentin johtaja Jorma Alanne, Taaleri Varainhoito Oyj:n toimitusjohtaja Petri Lampinen ja Vakuutusosakeyhtiö Garantian toimitusjohtaja Vesa Aho.

Yhtiön tilintarkastajana toimii tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy päävastuullisena tilintarkastajana Ulla Nykky, KHT.

Taaleri julkaisee kotisivuillaan www.taaleri.com/selvitykset erillisen selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä.

Kannustinjärjestelmät

Taalerilla on kolme osakepohjaista kannustinjärjestelmää. Taaleri Oyj:n hallitus päätti 4.12.2013 Konsernin avainhenkilöiden osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Kannustinjärjestelmässä avainhenkilöille annettiin synteettisiä optio-oikeuksia ja mahdollinen palkkio maksetaan vuosina 2017–2018 osittain Yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Taaleri Oyj:n hallitus päätti 19.2.2015, että synteettisen optio-ohjelman osakemäärissä huomioidaan 12.2.2015 ylimääräisen yhtiökokouksen päättämän osakeannin vaikutus yhtiön osakemäärään siten, ettei sillä ole vaikutusta synteettisen optio-oikeuksien arvoon. Vuoden 2013 synteettisen optio-ohjelman osalta oli myönnetty 584 000 uutta osakkeen arvonnousuun perustuvaa oikeutta sisältäen rahana maksettavan osuuden, eikä uusia oikeuksia ole enää jaettavissa. Taaleri Oyj:n hallitus päätti 16.12.2016 ja 27.2.2017, että koko palkkio maksetaan kokonaisuudessaan saajalle rahana ja synteettisen option saaja on veloitettu hankkimaan puolella saadusta palkkiosta Taalerin osaketta, jotka hänen tulee omistaa vuoden ajan (ns. odotusaika). Katsauskauden loppuun mennessä oli käytetty 252 000 oikeuksia ja ulkona olevien synteettisten optioiden lukumäärä oli 332 000 kappaletta.

Taaleri Oyj:n hallitus päätti 28.10.2015 konsernin avainhenkilöiden osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Kannustinjärjestelmässä avainhenkilöille annettiin synteettisiä optio-oikeuksia ja mahdollinen palkkio maksetaan vuosina 2019–2020 rahana. Kannustinjärjestelmän perusteella maksettavat palkkiot vastaavat myöntöhetkellä yhteensä enintään noin 800 000 Taaleri Oyj:n osakkeen arvonnousuun perustuvaa oikeutta sisältäen myös rahana maksettavan osuuden. Vuoden 2015 synteettisen optio-ohjelman osalta on myönnetty 760 000 uutta osakkeen arvonnousuun perustuvaa oikeutta sisältäen rahana maksettavan osuuden. Ulkona olevien synteettisten optioiden lukumäärä oli 685 000 kappaletta katsauskauden lopussa.

Taaleri Oyj:n hallitus päätti 30.10.2017 konsernin avainhenkilöiden kannustinjärjestelmästä. Osakepalkkiojärjestelmässä on kolme kolmen vuoden mittaista ansaintajaksoa, 1.11.2017–31.10.2020, 1.11.2018–31.10.2021 ja 1.11.2019–31.10.2022. Yhtiön hallitus päättää järjestelmän ansaintakriteerit ja kullekin ansaintakriteerille asetettavat tavoitteet ansaintajakson alussa. Järjestelmän kohderyhmään ansaintajaksolla 2017–2020 kuuluu noin 10 avainhenkilöä, mukaan lukien konsernin johtoryhmän jäsenet. Järjestelmän mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2017–2020 perustuu Taaleri Oyj:n osakkeen kokonaistuottoon. Ansaintajaksolta 2017–2020 maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään 180 000 Taaleri Oyj:n osakkeen arvoa sisältäen myös rahana maksettavan osuuden. Palkkio maksetaan osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Rahaosuudella pyritään kattamaan palkkiosta avainhenkilölle aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja.

Konsernirakenteen muutokset

Taaleri Oyj toimii emoyhtiönä konsernissa, jonka tytäryhtiöinä toimivat Taaleri Varainhoito Oy sekä tämän tytäryhtiöt, Taaleri Pääomarahastot-konserni, Taaleri Sijoitus-konserni, Vakuutusosakeyhtiö Garantia sekä Taaleri Energia -konserni.

Taaleri Sijoitus Oy jakaantui 31.12.2017 siten, että sen omistus Taaleri Energia Operations Oy:ssä siirtyi Taaleri Energia Oy:lle ja muu toiminta säilyy Taaleri Sijoitus Oy:ssä. Taaleri Energia Oy perusti tilikauden aikana Taaleri Energia Funds Management Oy:n. Taaleri Varainhoito Oy irtautui tytäryhtiöstään Taaleri Portföy Yönetimi A.S.stä 31.12.2017 myymällä 66,0 prosenttia yhtiöstä sen toimivalle johdolle ja konserni omistaa yhtiöstä tilikauden lopussa 18,83 prosenttia. Yhtiön myynti edellyttää vielä Turkin viranomaisten hyväksyntää. Taaleri Sijoitus Oy:n tytäryhtiöstä Bonus Solutionista myytiin tilikauden aikana 7 prosenttia ja konsernin omistusosuus siitä tilikauden lopussa oli 68 prosenttia. Taaleri-konsernin tytäryhtiöt ovat katsauskauden aikana lakkauttaneet sekä perustaneet hallinnollisia tytäryrityksiä ja merkinneet niiden osakkeet 100 prosenttisesti.

Hallituksen esitys voittoa ja vapaata omaa pääomaa koskeviksi toimenpiteeksi

Emoyhtiön tulos tilikaudelta 1.1.–31.12.2017 oli 12.815.142,32 euroa ja emoyhtiön jakokelpoiset varat 31.12.2017 olivat 49,4 miljoonaa euroa. Hallitus ehdottaa 21.3.2018 järjestettävälle yhtiökokoukselle, että 31.12.2017 päättyneeltä tilikaudelta vahvistetun taseen perusteella maksetaan osinkoa 0,26 euroa osakkeelta, yhteensä 7.371.161,20 euroa. Osingonmaksun täsmäytyspäivä on 23.3.2018 ja osinko maksetaan 3.4.2018. Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Ehdotettu varojenjako ei vaaranna yhtiön maksukykyä.

Selvitys tutkimus- ja kehitystoiminnan laajuudesta

Taaleri perusti uuden Energia-liiketoiminnan vuoden 2016 aikana, jonka kehitykseen on kohdistunut lähinnä henkilöstö- ja hallintokustannuksia tilikauden aikana. Taaleri-konsernin tytäryhtiöiden toimintaan on kohdistunut ICT-järjestelmien ja hallintoprosessien kehitystyötä vuonna 2017, jolla pyritään tehostamaan konsernin toimintaa. Konsernin liiketoiminta-alueiden tuotevalikoimaa on määrätietoisesti laajennettu tilikauden aikana.

Olellaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Taaleri tiedotti joulukuun 2017 lopussa uusivansa johtamisjärjestelmäänsä ja sen myötä organisaatiotaan 1.1.2018 alkaen. Muutoksella haetaan toiminnan tehostamista sekä vahvemmin ydinprosesseja tukevaa toimintamallia. Taalerin prosessit rakentuvat asiakkuuksien hoidon ja tuotekehityksen ympärille.

Varainhoito-segmentistä vastaavaksi johtajaksi ja konsernin johtoryhmän jäseneksi nimitettiin Taalerin sijoitus-toiminnan johtaja Samu Lang. Taalerin varainhoito-segmentin asiakkuuksista vastaava johtaja Petri Lampinen jatkaa tehtävässään ja konsernin johtoryhmän jäsenenä. Taalerin tuote- ja palvelukehityksestä vastaavaksi johtajaksi nimitettiin Heikki Nystedt.

Taaleri-konsernin liiketoiminta on jatkunut tilikauden päättymisen jälkeen suunnitelman mukaisesti. Taalerin toiminta kansainvälistyy ja yhtiö ilmoitti alkuvuonna kehittävänsä mittavaa asuntokohdetta Kanadassa ja kehittävänsä tuulivoimapuistoa Yhdysvalloissa. Taaleri on myös onnistunut muun muassa keräämään kanssasijoituskohteeseen Taaleri Varustamoon 31,5 milj. euroa.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Merkittävimmät konsernin liiketoiminnan tuottoihin vaikuttavat tekijät ovat ulkoisen toimintaympäristön muutokset ja Suomen taloudellinen tila.

Taalerin pitkän aikavälin liikevoittotavoite on vähintään 20 prosenttia liikevaihdosta, oman pääoman tuotolle pitkällä aikavälillä vähintään 15 prosenttia ja omavaraisuusasteelle vähintään 30 prosenttia. Näiden lisäksi yhtiö pyrkii kasvattamaan jaettavan osingon määrää ja jakamaan vuosittain kilpailukykyisen osingon huomioiden yhtiön taloudellinen tilanne ja rahoitustilanne sekä Finanssivalvonnan vakavaraisuutta koskevan poikkeusluvan päättymisen.

TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

KONSERNI	2017 IFRS	2016 IFRS	2015 IFRS
Liikevaihto, 1 000 euroa	80 989	60 569	58 401
Operatiivinen liikevaihto, 1 000 euroa ¹⁾	80 989	60 569	58 401
Liikevoitto (-tappio), 1 000 euroa	27 611	16 340	47 379
- osuus liikevaihdosta %	34,1 %	27,0 %	81,1 %
Operatiivinen liikevoitto (-tappio), 1 000 euroa ¹⁾	27 611	16 340	20 092
- osuus liikevaihdosta %	34,1 %	27,0 %	34,4 %
Tilikauden voitto, 1 000 euroa	21 787	12 771	44 087
- osuus liikevaihdosta %	26,9 %	21,1 %	75,5 %
Operatiivinen tilikauden voitto, 1 000 euroa ¹⁾	21 787	12 771	16 800
- osuus liikevaihdosta %	26,9 %	21,1 %	28,8 %
Laimentamaton tulos/osake, euroa	0,76	0,45	1,53
Operatiivinen laimentamaton tulos/osake, euroa ¹⁾	0,76	0,45	0,55
Laimentamaton tulos jatkuvista toiminnoista/osake, euroa	0,76	0,45	1,54
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, euroa	0,76	0,45	1,52
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos jatkuvista toiminnoista, euroa	0,76	0,45	1,53
Oman pääoman tuotto -% (ROE)	21,8 %	13,4 %	65,3 %
Operatiivinen oman pääoman tuotto -% (ROE) ¹⁾	21,8 %	13,4 %	24,9 %
Oman pääoman tuotto -% käyvin arvoin (ROE)	19,1 %	16,5 %	58,6 %
Operatiivinen oman pääoman tuotto -% käyvin arvoin (ROE) ¹⁾	19,1 %	16,5 %	18,2 %
Koko pääoman tuotto % (ROA)	9,8 %	5,9 %	23,9 %
Operatiivinen koko pääoman tuotto % (ROA) ¹⁾	9,8 %	5,9 %	9,1 %
Kulu/tuotto -suhde	66,2 %	73,2 %	67,5 %
Hinta/voitto (P/E)	13,7	18,4	5,5
Keskim. henkilöstö katsauskauden aikana	184	179	175

1) Operatiivisissa tunnusluvuissa on vuonna 2015 vähennetty 28.567 tuhannen euron negatiivisen liikearvon tuloutus ja Garantia hankintaan suoraan liittyvät kulut 1.280 tuhatta euroa.

KONSERNI	2017 IFRS	2016 IFRS	2015 IFRS
Omavaraisuusaste -%	46,3 %	44,0 %	44,8 %
Modifioitu omavaraisuusaste-% ¹⁾	46,3 %	44,0 %	44,8 %
Nettovelkaantumisaste -%	8 %	17 %	46 %
Oma pääoma/osake, euro	3,73	3,30	3,35
Osinko/osake, euro ²⁾	0,26	0,22	0,20
Osinko/tulos, % ²⁾	34,3 %	49,2 %	13,0 %
Efektiivinen osinkotuotto prosentteina ²⁾	2,5 %	2,7 %	2,4 %
Lainasaamiset, 1 000 euroa	6 598	6 919	9 416
Ryhmittymän vakavaraisuussuhde, %	251,2 %	268,9 %	259,2 %
Rahoitussektorin vakavaraisuussuhde, %	22,5 %	-	-
Osakkeiden lkm tilikauden lopussa ³⁾	28 305 620	28 305 620	28 305 620
A-osakkeiden lkm tilikauden lopussa ³⁾	n/a	n/a	13 592 049
B-osakkeiden lkm tilikauden lopussa ³⁾	n/a	n/a	14 713 571
Osakkeiden keskim. lkm (tod/tod) ³⁾	28 305 620	28 305 620	27 684 777
A-osakkeiden keskim. lkm (tod/tod) ³⁾	n/a	n/a	14 671 451
B-osakkeiden keskim. lkm (tod/tod) ³⁾	n/a	n/a	13 013 327
Osakkeen keskim. kurssi, euro ⁴⁾	9,30	8,73	8,10
- kauden ylin, euro	11,50	9,50	9,25
- kauden alin, euro	7,78	8,00	6,04
- kauden päätöskurssi, euro	10,35	8,24	8,38
Osakekannan markkina-arvo, 1000 euroa ⁵⁾	292 963	233 238	237 201
Osakevaihto, 1000 kpl	2 487	2 719	2 148
Osakevaihto, %	9 %	10 %	17 %

1) Modifioitu omavaraisuusaste liittyy konsernin liikkeelle laskeman joukkovelkakirjalainan kovenanttiehtoon joka esitetään FAS mukaisesti 2014 asti. 2015 alkaen se vastaa omavaraisuusastetta, sillä Lainaamo Oy:ta ei enää yhdistellä konserniin joten omavaraisuusastetta ei tarvitse modifioida. Ks. laskentakaava sivulla 25.

2) Hallituksen ehdotus 2017 0,26 euroa osinkoa/osake.

Vuoden 2015 osinko sisältää 0,14 euroa osinkoa/osake ja 0,06 euroa pääomanpalautusta/osake.

3) Osakeantikorjattuna ja hankitut omat osakkeet vähennettynä.

4) Tammikuussa 2016 Taalerin osakesarjat yhdistettiin yhdeksi osakesarjaksi. Vuoden 2015 tunnusluvut koskevat jo aiemmin kaupankäynnin kohteena olleiden B-sarjan osakkeita.

5) Hankitut omat osakkeet vähennettynä. Vuoden 2015 tunnusluvuissa A-sarjan osakkeet on arvostettu B-sarjan osakkeen päätöskurssiin.

Kaikki osakekohtaiset tunnusluvut on oikaistu maaliskuussa 2015 toteutetun maksuttoman osakeannin (1:3) suhteen.

VAKUUTUSTOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Takausvakuutusliiketoiminta koostuu kokonaisuudessaan Vakuutusosakeyhtiö Garantian liiketoiminnasta. Vakuutusosakeyhtiö Garantia on yhdistetty konserniin 1.4.2015 alkaen.

1 000 euroa	2017	2016	2015
Vakuutustoiminnan nettotuotot	9 818	8 714	6 401
josta vakuutusmaksutuotot, netto	10 638	9 467	7 702
josta vakuutuskorvaukset, netto	-820	-753	-1 301
Sijoitustoiminnan nettotuotot	11 933	3 614	6 756
Liikekulut	-7 849	-7 702	-6 436
Liikevoitto ennen arvostuksia	13 902	4 626	6 720
Negatiivisen liikearvon tuloutus	-	-	28 567
Sijoitusten käyvän arvon muutos	-3 604	3 064	-5 650
Tulos käyvin arvoin ennen veroja	10 298	7 690	29 637
Yhdistetty kulusuhde, %	60 %	64 %	72 %
Vahinkosuhte, %	10 %	12 %	19 %
Liikekulusuhde, %	50 %	52 %	52 %
Sijoitustoiminnan tuotto käyvin arvoin, %	6,6 %	5,8 %	4,6 %
Solvenssisuhde (S2), % 1)	391 %	435 %	506 %
Takausvakuutuskanta, mrd. euroa	1,49	1,32	1,16
Henkilöstön määrä keskimäärin tilikaudella	25	22	25

1) Solvenssi II - vakavaraisuussäännökset eivät olleet voimassa tilikaudella 2015, eivätkä ne kuulu 1.1.2016 voimaan tulleen VYL:n mukaan lakisääteisen tilintarkastuksen piiriin. Solvenssi II -vakavaraisuusluvut ei ole tilintarkastettu.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAPERIAATTEET

Laimentamaton tulos/osake, EUR $\frac{\text{Katsauskauden voitto (emoyhtiön osakkeenomistajille laskettu osuus)}}{\text{Osakkeiden keskim. lkm (ilman yhtiön omistamia omia osakkeita) ennen laimennusvaikutusta}}$

Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, EUR $\frac{\text{Katsauskauden voitto (emoyhtiön osakkeenomistajille laskettu osuus)}}{\text{Osakkeiden keskim. lkm (ilman yhtiön omistamia omia osakkeita) laimennusvaikutuksen jälkeen}}$

Vaihtoehtoiset tunnusluvut

Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (European Securities and Markets Authority, ESMA) uudet ohjeet vaihtoehtoisista tunnusluvuista tulivat voimaan 3.7.2016. Vaihtoehtoisia tunnuslukuja esitetään kuvaamaan liiketoiminnan taloudellista kehitystä ja parantamaan vertailukelpoisuutta eri raportointikausien välillä. Niiden ei tule kuitenkaan katsoa korvaavan IFRS-standardien mukaisia tunnuslukuja.

Taaleri nimeää oikaistut tunnusluvut operatiivisiksi eikä niiden laskentaperiaatteissa ole tapahtunut muutoksia tilinpäätökseen 2016 verrattuna. Tehdyt oikaisut on kuvattu tarkemmin alla.

Operatiivisten tunnuslukujen lisäksi Taaleri raportoi myös muita tunnuslukuja, joita ei ole määritelty IFRS-tilinpäätösnormistossa. Näiden tunnuslukujen määritelmässä tai nimissä ei ole tapahtunut muutoksia, ja niiden laskentakaavat on esitetty alla.

Alla olevassa taulukossa on esitetty operatiivisissa tunnusluvuissa tehdyt oikaisut.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, 1000 euroa	2017	2016	2015
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevaihdossa yhteensä	-	-	-
Negatiivisen liikearvon tuloutus ja Garantia -kauppaan suoraan liittyvät kulut			27 287
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa yhteensä	-	-	27 287
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät tilikauden voitossa yhteensä	-	-	27 287

Oman pääoman tuotto (ROE), % $\frac{\text{Tilikauden tulos x 100}}{\text{Oma pääoma (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}}$

Oman pääoman tuotto käyvin arvoon (ROE), % $\frac{\text{Tilikauden laaja tulos x 100}}{\text{oma pääoma (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}}$

Koko pääoman tuotto (ROA), % $\frac{\text{Tilikauden tulos x 100}}{\text{keskimääräinen taseen loppusumma (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}}$

Kulu/tuotto -suhde -% $\frac{\text{palkkiokulut + korkokulut + hallintokulut + poistot + liiketoiminnan muut kulut}}{\text{liikevaihto + osuus osakkuusyritysten tuloksista}}$

Hinta / Voitto (P/E) $\frac{\text{Pörssikurssi tilikauden lopussa}}{\text{Voitto / osake}}$

Omavaraisuusaste, % $\frac{\text{Oma pääoma yhteensä x 100}}{\text{Taseen loppusumma}}$

Modifioitu omavaraisuusaste-% $\frac{\text{(oma pääoma + vähemmistöosuus + vapaaehtoiset varaukset vähennettynä laskennallisella verovelalla ilman Lainaamon yhdistelyä) x100}}{\text{taseen loppusumma ilman Lainaamon yhdistelyä}}$

Nettovelkaantumisaste -% $\frac{\text{(Korolliset velat - rahavarat - rahamarkkinasijoitukset) x100}}{\text{Oma pääoma yhteensä}}$

Oma pääoma/osake, EUR $\frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden lukumäärä tilinpäätöspäivänä - hankitut omat osakkeet}}$

Osinko/osake, euro	$\frac{\text{Tilikauden osingonjako} \times 100}{\text{Osakkeiden laimentamaton lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$
Osinko/tulos, %	$\frac{\text{Osinko/osake} \times 100}{\text{Laimentamaton tulos/osake}}$
Efektiivinen osinkotuotto prosentteina	$\frac{\text{Osinko/osake} \times 100}{\text{Tilikauden osakkeen päätöskurssi}}$
Ryhmittymän vakavaraisuussuhde	$\frac{\text{Ryhmittymän omat varat}}{\text{Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä}}$
Omat varat suhteessa riskipainotettuihin eriin	$\frac{\text{Omat varat yhteensä (TC)}}{\text{Riskipainotetut erät yhteensä (Kokonaisriski)}}$
Ydinpääoma suhteessa riskipainotettuihin eriin	$\frac{\text{Ydinpääoma (CET1)}}{\text{Riskipainotetut erät yhteensä (Kokonaisriski)}}$
Osakekannan markkina-arvo	Tilikauden lopun osakkeiden määrä ilman yhtiön omistamia omia osakkeita, kerrottuna osakkeen pörssikurssilla tilikauden lopussa.
Osakevaihto, %	$\frac{\text{Osakkeiden vaihtomäärä tilikauden aikana} \times 100}{\text{Osakkeiden laimentamaton keskimääräinen lukumäärä}}$

VAKUUTUSTOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Yhdistetty kulusuhde, %	Vahinkosuuhde + Liikekulusuhde
Vahinkosuuhde, %	$\frac{\text{(Vakuutuskorvaukset, netto + korvaustoimintaan kohdistettu osuus liikekuluista)} \times 100}{\text{Vakuutusmaksutuotot}}$ Tunnusluku lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen.
Liikekulusuhde, %	$\frac{\text{(Liikekulut - osuus konsernin yleis- ja rahoituskuluista + korvaustoimintaan kohdistettu osuus liikekuluista)} \times 100}{\text{Vakuutusmaksutuotot}}$ Tunnusluku lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen.
Solvenssisuhde (S2), %	$\frac{\text{Oma perusvarallisuus} \times 100}{\text{Vakavaraisuuspääomavaatimus (SCR)}}$

KONSERNIN TULOSLASKELMA

1 000 euroa	Liite	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
JATKUVAT TOIMINNOT			
Palkkiotuotot	3	51 983	33 238
Vakuustustoiminnan nettotuotot	4	21 748	12 328
Takausvakuustustoiminnan nettotuotot		9 818	8 714
Sijoitustoiminnan nettotuotot		11 930	3 614
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	5	1 565	9 898
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	6	1 301	1 334
Korkotuotot	7	562	700
Liiketoiminnan muut tuotot	8	3 829	3 071
LIIKEVAIHTO		80 989	60 569
Palkkiokulut	9	-6 391	-4 326
Korkokulut	10	-3 133	-2 313
Hallintokulut			
Henkilöstökulut	11, 45	-29 304	-22 383
Muut hallintokulut	12	-7 079	-7 179
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	13	-1 316	-1 388
Liiketoiminnan muut kulut	14	-6 738	-6 870
Arvonalentumiset luotoista ja muista sitoumuksista	15	-	60
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	46	583	169
LIIEVOITTO		27 611	16 340
Tuloverot	16	-5 824	-3 568
TILIKAUDEN TULOS		21 787	12 771

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA	Liite	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Tilikauden tulos		21 787	12 771
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi	17		
Muuntoerot		248	-110
Myytävissä olevat rahoitusvarat		-3 739	3 887
Verot		748	-777
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi yhteensä		-2 743	2 999
TILIKAUDEN LAAJA TULOS		19 044	15 770

Tilikauden tuloksen jakautuminen			
Emoyhtiön omistajien osuus		21 447	12 661
Määräysvallattomien osuus		341	110
Yhteensä		21 787	12 771

Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen			
Emoyhtiön omistajien osuus		18 703	15 660
Määräysvallattomien osuus		341	110
Yhteensä		19 044	15 770

Emoyrityksen omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen	Liite	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Laimentamaton osakekohtainen tulos, tilikauden voitto	18	0,76	0,45
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, tilikauden voitto	18	0,76	0,45

Liikevaihtoon sisältyvät tuotot on esitetty bruttona, paitsi arvopaperi- ja valuuttakaupan tuotot, jotka esitetään nettona oikeamman kuvan antamiseksi.

KONSERNIN TASE

Vastaavaa, 1 000 euroa	Liite	31.12.2017	31.12.2016
Saamiset luottolaitoksilta	19, 25, 26, 38, 40	34 567	55 148
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	20, 25, 26, 38, 40	6 598	6 919
Saamistodistukset	21, 25, 26, 38, 40	-	100
Osakkeet ja osuudet	22, 25, 26	25 883	7 353
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä	22, 25, 26, 46	7 606	4 185
Johdannaissopimukset	23, 25, 26	-	28
Vakuutustoiminnan varat	24, 25, 26	135 586	126 202
Vakuutustoiminnan saamiset		3 268	2 740
Sijoitusomaisuus		132 318	123 463
Aineettomat hyödykkeet	27	2 205	2 514
Liikearvo		627	627
Muut aineettomat hyödykkeet		1 577	1 886
Aineelliset hyödykkeet	28	361	503
Muut varat	29	10 081	4 846
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	30	5 322	4 898
Laskennalliset verosaamiset	35	1 113	566
		229 322	213 262

Vastattavaa, 1 000 euroa	Liite	31.12.2017	31.12.2016
VIERAS PÄÄOMA		123 238	119 412
Velat luottolaitoksille	25, 26, 31, 38, 39	7 982	8 967
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	25, 26, 32, 38, 39	54 758	64 691
Vakuutustoiminnan velat	24, 25, 26	20 336	14 998
Muut velat	26, 33	2 131	1 411
Siirtovelat ja saadut ennakot	26, 34	22 143	12 494
Laskennalliset verovelat	35	15 887	16 852
OMA PÄÄOMA	36	106 084	93 850
Osakepääoma		125	125
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		35 814	35 814
Käyvän arvon rahasto		-4 280	-1 288
Muuntoero		-	-248
Edellisten tilikausien voitto(tappio)		52 594	46 432
Tilikauden tulos/emoyhtiön omistajien osuus		21 447	12 661
Määräysvallattomien omistajien osuus pääomista		384	354
		229 322	213 262

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

1 000 euroa	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Liiketoiminnan rahavirta:		
Liikevoitto (tappio)	27 611	16 340
Suunnitelman mukaiset poistot	1 316	1 388
Muut oikaisut		
Sijoitusten käyvän arvon muutokset		
- Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	-76	6 669
- Myytävissä olevat	-2 984	3 109
Muut oikaisut	-297	-666
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	25 569	26 841
Käyttö pääoman muutos		
Lainasaamisten lisäys (-)/vähennys (+)	304	2 498
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys(-)/vähennys(+)	-6 149	-120
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys(+)/vähennys(-)	12 780	2 120
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	32 505	31 338
Maksetut välittömät verot (-)	-3 711	-2 890
Liiketoiminnan rahavirta (A)	28 794	28 448
Investointien rahavirta:		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-870	-1 490
Investoinnit tytä- ja osakkuusyhtiöihin hankintahetken rahavaroilla vähennettynä	-3 215	-1 240
Investoinnit muihin sijoituksiin	-27 426	-8 605
Investointien rahavirta (B)	-31 511	-11 335
Rahoituksen rahavirta:		
Synteettisten optioiden muutos	-472	185
Määräysvallattomien omistajien kanssa toteutetut liiketoimet	24	-12 000
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-10 000	35 000
Lyhytaikaisten lainojen lisäys(+)/vähennys(-)	-	-
Pitkäaikaisten lainojen lisäys(+)/vähennys(-)	-1 000	-6 000
Maksetut osingot ja muu voitonjako		
Emoyhtiön osakkeenomistajille	-6 202	-5 661
Määräysvallattomille osakkeenomistajille	-215	-1 472
Rahoituksen rahavirta (C)	-17 864	10 052
Rahavarojen lisäys/vähennys (A+B+C)	-20 581	27 166
Rahavarat tilikauden alussa	55 148	27 983
Rahavarat tilikauden lopussa	34 567	55 148
Rahavarojen erotus	-20 581	27 166

KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET

	Osakepääoma	Myytävissä olevat	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muuntoerot	Kertyneet voittovar	Yhteensä	Määräysvallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
2017, 1 000 eur								
1.1.2017	125	-1 288	35 814	-248	59 093	93 496	354	93 850
Tilikauden laaja tulos		-2 991		248	21 447	18 703	341	19 044
Kauden tulos					21 447	21 447	341	21 787
Muut laajan tuloksen erät		-2 991		248		-2 743		-2 743
Voitonjako					-6 227	-6 227	-215	-6 442
Osinko 0,22 eur/osake					-6 227	-6 227		-6 227
Alakonsernin voitonjako						-	-215	-215
Omien osakkeiden hankinta						-		-
Omana pääomana suoritettavat osakeperusteiset maksut					-472	-472		-472
Määräysvallattomille omistajille myydyt osuudet					147	147	-103	44
Määräysvallattomien omistajien kanssa toteutuneet liiketoimet ¹⁾					53	53	7	60
31.12.2017	125	-4 280	35 814	-	74 041	105 700	384	106 084

	Osakepääoma	Myytävissä olevat	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muuntoerot	Kertyneet voittovar	Yhteensä	Määräysvallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
2016, 1 000 eur								
1.1.2016	125	-4 398	37 512	-138	61 839	94 941	2 119	97 060
Tilikauden laaja tulos		3 109		-110	12 661	15 660	110	15 770
Kauden tulos					12 661	12 661	110	12 771
Muut laajan tuloksen erät		3 109		-110		2 999		2 999
Oman pääoman maksulliset lisäykset						-		-
Voitonjako			-1 698		-3 963	-5 661	-1 472	-7 133
Osinko 0,14 eur/osake					-3 963	-3 963		-3 963
Pääomapalautus 0,06 eur/osake			-1 698			-1 698		-1 698
Alakonsernin voitonjako						-	-1 472	-1 472
Omien osakkeiden hankinta						-		-
Omana pääomana suoritettavat osakeperusteiset maksut					185	185		185
Määräysvallattomien omistajien kanssa toteutuneet liiketoimet ¹⁾					-11 232	-11 232	-451	-11 683
Muut					-397	-397	47	-350
31.12.2016	125	-1 288	35 814	-248	59 093	93 496	354	93 850

1) Ks. liite 45.

SEGMENTTIKOHTAISET TIEDOT

Liiketoimintasegmentit

Taaleri-konsernin liiketoimintasegmentit ovat Varainhoito, Rahoitus ja Energia. Segmentteihin kuulumaton toiminta esitetään ryhmässä "Muu toiminta".

Varainhoito-segmentti muodostuu sijoituspalveluyhtiö Taaleri Varainhoito Oy:stä ja sen tytäryhtiöistä sekä Taaleri Pääomarahastot Oy -konsernista. Lisäksi segmenttiin kuuluu Taaleri Kapitaali Oy. Palkkiotuotot on Varainhoito-segmentin merkittävin tuottoerä. Kulut muodostuvat pääosin henkilöstö- ja muista hallintokuluista sekä palkkiokuluista. Liiketoiminnan merkittävin riskilaji on operatiiviset riskit, mutta liiketoimintaan sisältyy myös markkina- ja luottoriskiä.

Rahoitus-segmentti muodostuu kokonaisuudessaan Vakuutusosakeyhtiö Garantiasta. Garantia on takausvakuutuksiin erikoistunut vakuutusyhtiö, joka takaa suomalaisten yritysten rahoituksia ja muita vastuita, sekä vakuuttaa sijoituksiin liittyviä riskejä. Rahoitus-segmentin merkittävimmät tuottoerät ovat takausvakuutuksen palkkiotuotot ja sijoitustoiminnan tuotot. Takausliiketoiminnan merkittävimmät riskit ovat vastaavasti vakuutusriskit sekä sijoitusriskit.

Energia-segmentti muodostuu Taaleri Energia Oy:stä, Taaleri Energia Operations Oy:stä sekä vuonna 2017 perustetusta Taaleri Energia Funds Management Oy:stä. Taaleri Energia toimii aktiivisesti kansainvälisillä energiainframarkkinoilla etsien uusia sijoitusmahdollisuuksia. Toiminta perustuu elinkaarimalliin, joka alkaa kehityskohteiden etsimisestä ja valinnasta jatkuen aina hankkeiden kehittämisen, rakentamisen ja operoinnin kautta energialaitosten hallittuun alasajoon. Energia-liiketoiminnan tuotot perustuvat Energia-segmentin rahasto-osuuksiin 1.7.2016 alkaen. Energia-liiketoiminta kehittää myös hankkeita, jolloin hankkeiden tuotot ja kulut kirjataan sillä tilikaudella, kun hankkeen lopputulos voidaan arvioida luotettavasti. Energialiiketoimintaan kuuluu myös tuulivoimaloiden käyttö- ja huoltopalvelut, joista saadaan vuosimaksuja. Energialiiketoiminnan merkittävät riskit ovat kansainvälisiin hankkeisiin liittyvät maariskit sekä markkina- ja luottoriski.

Muu toiminta sisältää segmenttejä tukevat Taaleri Oyj:n konsernihallintotoiminnot sekä konsernin oman taseen sijoitukset, jotka toteutetaan Taaleri Sijoitus Oy:n kautta. Liiketoimintasegmenttejä tukevien palveluiden kustannukset kohdistetaan segmenteille ja veloitetaan kuukausittain.

Segmenttiraportoinnin laatimisperiaatteista on kerrottu tarkemmin liitetiedossa 2.

SEGMENTTITIEDOT - TULOS

1.1.-31.12.2017, 1 000 euroa	Jatkuvat toiminnot				YHTEENSÄ
	VARAINHOITO	RAHOITUS	ENERGIA	MUU	
Jatkuvat tuotot	35 733	9 818	1 786	1 610	48 947
Tuottopalkkiot	15 806	-	-	-	15 806
Sijoitustoiminta	3 064	11 933	-	1 822	16 820
Liikevaihto	54 603	21 751	1 786	3 432	81 572
Palkkiokulut	-6 190	-55	-97	-50	-6 391
Korkokulut	-46	-	-	-3 087	-3 133
Henkilöstökulut	-18 018	-4 080	-1 814	-5 392	-29 304
Suorat kulut ¹⁾	-8 809	-1 367	-837	-2 805	-13 818
Poistot ja arvonalentumiset ¹⁾	-1 163	-91	-23	-39	-1 316
Liikevoitto ennen yleiskustannuksia	20 378	16 159	-985	-7 940	27 611
Yleiskustannukset ¹⁾	-3 732	-677	-561	4 970	-
Rahoituskulujen kohdistus	-	-1 580	-	1 580	-
Liikevoitto ennen arvostuksia	16 646	13 902	-1 545	-1 391	27 611
Sijoitusten käyvän arvon muutos	13	-3 604	-	-149	-3 739
Tulos ennen veroja ja vähemmistöä	16 659	10 298	-1 545	-1 539	23 872

1.1.-31.12.2016, 1 000 euroa	Jatkuvat toiminnot				YHTEENSÄ
	VARAINHOITO	RAHOITUS	ENERGIA	MUU	
Jatkuvat tuotot	28 327	8 714	336	2 494	39 871
Tuottopalkkiot	5 781	-	-	-	5 781
Sijoitustoiminta	2 963	3 614	-	8 508	15 085
Liikevaihto	37 072	12 328	336	11 002	60 738
Palkkiokulut	-4 247	-	-15	-61	-4 323
Korkokulut	-41	-	-	-2 266	-2 307
Henkilöstökulut	-13 802	-3 610	-521	-4 450	-22 383
Suorat kulut ¹⁾	-8 709	-1 494	-330	-3 524	-14 057
Poistot ja arvonalentumiset ¹⁾	-1 103	-211	-9	-66	-1 388
Arvonalentumiset luotoista	60	-	-	-	60
Liikevoitto ennen yleiskustannuksia	9 231	7 013	-539	635	16 340
Yleiskustannukset ¹⁾	-3 060	-368	-329	3 757	-
Rahoituskulujen kohdistus	-	-2 019	-	2 019	-
Liikevoitto ennen arvostuksia	6 171	4 626	-868	6 411	16 340
Sijoitusten käyvän arvon muutos	809	3 064	-	14	3 887
Tulos ennen veroja ja vähemmistöä	6 979	7 690	-868	6 425	20 226

1) Segmenttiraportoinnissa on 1.1.2017 alkaen kohdistettu osa aiemmin yleiskustannusrivillä esitettyjä kuluja segmenttien suoriin

Täsmäytyslaskelmat

	2017	2016
Liikevaihdon täsmäytys		
Segmenttien yhteenlaskettu liikevaihto	81 572	60 738
Osakkuusyhtiöiden tulos kohdistettu segmenttien liikevaihtoon	-583	-169
Konsernin liikevaihto	80 989	60 569
Tuloksen täsmäytys		
Segmenttien yhteenlaskettu tulos ennen veroja ja vähemmistöä	23 872	20 226
Sijoitusten käyvän arvon muutos	3 739	-3 887
Konsernin liikevoitto	27 611	16 340

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT 31.12.2017

Konsernitilin päätöksen laatimisperiaatteet

1	Konsernin perustiedot	34
2	Yhteenveto merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista	34

Tuloslaskelman liitetiedot

3	Palkkiotuotot	46
4	Vakuustoitominnan nettotuotot	46
5	Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	46
6	Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	47
7	Korkotuotot	47
8	Liiketoiminnan muut tuotot	47
9	Palkkiokulut	47
10	Korkokulut	47
11	Henkilöstökulut	48
12	Muut hallintokulut	48
13	Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	48
14	Liiketoiminnan muut kulut	48
15	Saamisista tilikaudelle kirjatut arvonalentumistappiot	48
16	Tuloverot	49
17	Muut laajan tuloksen erät	49
18	Osakekohtainen tulos	50

Taseen liitetiedot

19	Saamiset luottolaitoksilta	51
20	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	51
21	Saamistodistukset	51
22	Osakkeet ja osuudet	51
23	Johdannaissopimukset	52
24	Vakuustoitominnan varat ja velat	52
25	Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu	53
26	Käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit	55
27	Aineettomat hyödykkeet	56
28	Aineelliset hyödykkeet	57
29	Muut varat	58
30	Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	58
31	Velat luottolaitoksille	58
32	Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	58
33	Muut velat	61
34	Siirtovelat ja saadut ennakot	61
35	Laskennalliset verosaamiset ja -velat	61
36	Oma pääoma	62

Riskiasemaa koskevat liitetiedot

37	Konsernin riskien ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteet	64
38	Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma	76
39	Muutokset rahoituksen rahavirroiksi luokiteltavissa rahoitusveloissa	76
40	Markkinariskin herkkyysanalyysi	77
41	Määrällisiä tietoja vakuutusriskistä ja vastuuvelasta	77
42	Määrällisiä tietoja vakuustoitominnan sijoitusriskeistä	79
43	Taalerein vakavaraisuus	81

Muut liitetiedot

44	Henkilöstöä ja johtoa koskevat liitetiedot	83
45	Sijoitukset tytäryhtiöihin	87
46	Sijoitukset osakkuusyhtiöihin	88
47	Ehdolliset velat ja vastuusitoumukset	88
48	Eläkevastuut	88
49	Muut vuokrasopimukset	88
50	Lähipiiritapahtumat	89

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

1. KONSERNIN PERUSTIEDOT

Taaleri Oyj on suomalainen julkinen osakeyhtiö. Yhtiön kotipaikka on Helsinki, kotivaltio on Suomi ja sen rekisteröity osoite on Kasarmikatu 21 B, 00130 Helsinki. Taaleri Oyj:n osake on listattu Nasdaq Helsinki Oy:n ylläpitämälle pörssilistalle. Taaleri Oyj ja sen tytäryhtiöt muodostavat Taaleri-konsernin ("Taaleri" tai "konserni"). Taaleri-konserni koostuu kolmesta liiketoiminta-alueesta: Varainhoito, Rahoitus ja Energia. Taalerin palvelut on suunnattu institutionaalisille sijoittajille, yrityksille sekä yksityishenkilöille. Konsernin liiketoiminnalliset tytäryhtiöt ovat: Taaleri Varainhoito Oy ja sen tytäryhtiöt, Taaleri Pääomarahastot Oy -konserni, Taaleri Sijoitus Oy -konserni, Taaleri Energia Oy -konserni sekä Vakuutusosakeyhtiö Garantia. Lisäksi Taalerilla on osakkuusyhtiöt Fellow Finance Oyj, joka tarjoaa vertaislainapalveluja, Inderes Oy, joka tuottaa osakeanalyysijä ja sijoitusinformaatiota sekä Ficolo Oy, joka kehittää datakeskuksia (ks. konserniyhtiöt sivulla 107). Toimipisteet sijaitsevat Helsingissä, Tampereella, Turussa, Porissa, Oulussa ja Nairobissa. Taalerin toiminta on Finanssivalvonnan valvomaa. Taaleri-konserni muodostaa rahoitus- ja vakuutusryhmittymän (RAVA-ryhmittymä) ja se kuuluu siten rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain piiriin.

2. YHTEENVETO MERKITTÄVISTÄ TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEISTA

Seuraavassa esitetään tässä konsernitilinpäätöksessä sovelletut keskeiset laatimisperiaatteet. Niitä on noudatettu johdonmukaisesti kaikilla esitettävillä tilikausilla, ellei muuta mainita.

2.1 Laatomisperusta

Taalerin konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten IFRS-standardien (International Financial Reporting Standards) mukaisesti. Tilinpäätöksen laadinnassa on noudatettu niitä IAS- ja IFRS-standardeja ja SIC- ja IFRIC-tulkintoja, jotka olivat voimassa 31.12.2017. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla viitataan niihin standardeihin ja tulkintoihin, jotka on hyväksytty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1606/2002 mukaisesti. IFRS-standardien ohella Taaleri-konsernin tilinpäätöksen laadintaan sovelletaan sijoituspalveluyrityksiin sovellettavia määräyksiä ja ohjeita.

Konsernitilinpäätös on laadittu 12 kuukauden ajalta tilikaudelta 1.1.–31.12.2017. Taaleri Oyj:n hallitus on 14.2.2018 hyväksynyt konsernitilinpäätöksen julkistettavaksi. Osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa.

Tilinpäätöstiedot esitetään tuhansina euroina ja ne perustuvat liiketapahtumien alkuperäisiin hankintamenoihin, ellei alla olevissa laskentaperiaatteissa ole erikseen toisin mainittu. Tilinpäätöksessä esitetyt arvot on pyöristetty tarkoista arvoista, joten yksittäisten esitettyjen lukujen yhteenlaskettu summa voi poiketa esitetystä summaluovusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja. Toimintakertomus ja tilinpäätös on julkaistu suomen ja englannin kielellä. Suomenkielinen versio on virallinen, jota käytetään, mikäli havaitaan ristiriitaisuutta kieliversioiden välillä.

IFRS-standardien mukaisen tilinpäätöksen laatiminen edellyttää tiettyjen keskeisten kirjanpidollisten arvioiden käyttöä. Lisäksi se edellyttää johdolta harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa. Kohdassa 2.18 kuvataan tarkemmin merkittävää harkintaa vaativat tai monimutkaiset alueet sekä alueet, joilla on tehty konsernitilinpäätöksen kannalta merkittäviä oletuksia ja arvioita.

2.2 Yhdistelyperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön Taaleri Oyj:n sekä tytäryhtiöt, joissa emoyhtiöllä on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni olemalla osallisena yhtiössä altistuu yhtiön muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yhtiötä koskevaa valtaansa. Konserni arvioi uudelleen, onko sillä määräysvalta yhtiössä, jos tosiasiat ja olosuhteet antavat viitteitä siitä, että joko yhdessä tai useamassa määräysvallan osatekijässä on tapahtunut muutos. Kun konsernin määräysvalta lakkaa, jäljelle jäävä omistusosuus arvostetaan määräysvallan menettämispäivän käypään arvoon ja kirjanpitoarvon muutos kirjataan tulosvaikutteisesti.

Tilikauden tuloksen jakautuminen emoyhtiön omistajien osuuteen ja määräysvallattomien omistajien osuuteen esitetään tuloslaskelmassa, ja laajan tuloksen jakautuminen esitetään erillisessä laajassa tuloslaskelmassa. Tilikauden tulos sekä laaja tulos kohdistetaan määräysvallattomille omistajille siinäkin tapauksessa, että sen seurauksena määräysvallattomien omistajien osuudesta tulisi negatiivinen. Määräysvallattomien omistajien osuus on esitetty konsernitaseen omassa pääomassa erillään emoyhtiön omistajille kuuluvasta omasta pääomasta. Määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa arvostetaan joko käypään arvoon tai suhteellisen osuutena hankinnan kohteen nettovarallisuudesta. Arvostamisperiaate määritetään erikseen kullekin hankinnalle.

Osakkuusyhtykset, joissa emoyhtiöllä on 20–50 prosenttia osakekannan äänimäärästä tai joissa muutoin käytetään huomattavaa vaikutusvaltaa, mutta ei määräysvaltaa, yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Pääomaosuusmenetelmää sovellettaessa sijoitus kirjataan alun perin hankintamenon määrällisenä ja sitä lisätään tai vähennetään kirjaamalla sijoittajan osuus sijoituskohteen hankinta-ajankohdan jälkeisistä voitoista tai tappioista. Jos konsernin osuus osakkuusyhtyrityksen tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyhtyrityksen velvoitteiden täyttämiseen. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyhtyrityksen tilikauden tuloksesta esitetään ennen liikevoittoa. Konsernin

osuus muihin laajan tuloksen eriin kirjatuista muutoksista kirjataan konsernin muihin laajan tuloksen eriin. Konsernin osakkuusyrityksillä ei ollut tällaisia eriä tilikausilla 2016–2017. Kun konsernin huomattava vaikutusvalta lakkaa, jäljelle jäävä omistusosuus arvostetaan käypään arvoon ja erotus kirjanpitoarvon ja jäljelle jäävän osuuden käyvän arvon sekä mahdollisen luovutusvoiton/-tappion välillä kirjataan tulosvaikutteisesti. Jokaisen raportointikauden lopussa arvioidaan, onko objektiivista näyttöä siitä, että osakkuusyritykseen tehdyn sijoituksen arvo on alentunut. Jos tällaista näyttöä on, arvonalentumistappio määritetään osakkuusyrityksestä kerrytettävissä olevan rahamäärän ja sen kirjanpitoarvon välisenä erotuksena ja se merkitään tuloslaskelmaan erään ”Osuus osakkuusyritysten voitoista/tappioista”.

Tilikauden aikana hankitut tytär- tai osakkuusyritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan tai huomattavan vaikutusvallan ja luovutetut vastaavasti siihen saakka, jolloin määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta lakkaa. Tytäryhtiöiden tilinpäätöksiin tehdään tarvittaessa oikaisuja, jotta niiden laskentaperiaatteet vastaavat konsernin laskentaperiaatteita.

Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat sekä saatavat, velat, realisoitumattomat voitot ja sisäinen voitonjako eliminoidaan. Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida siinä tapauksessa, että tappio johtuu arvonalentumisesta.

2.3 Liiketoimintojen yhdistäminen ja liikearvo

Liiketoimintojen yhdistäminen käsitellään hankintamenetelmällä. Hankinnan kustannukset määritetään laskemalla yhteen luovutettu vastike hankinta-ajankohdan käypään arvoon arvostettuna sekä mahdollinen määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa. Kullekin liiketoimintojen yhdistämiselle konserni valitsee, arvostetaanko hankinnan kohteessa olevan määräysvallattomien omistajien osuus käypään arvoon vai suhteelliseen osuuteen hankinnan kohteen yksilöitävissä olevasta nettovarallisuudesta. Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan niillä kausilla, joiden aikana menot toteutuvat ja niitä vastaavat palvelut otetaan vastaan.

Kun konserni hankkii liiketoiminnan, se arvioi rahavarat ja vastattaviksi otetut velat asianmukaisen luokituksen määrittämiseksi sopimusehtojen, taloudellisten olosuhteiden ja asiaankuuluvien hankinta-ajankohtana vallitsevien olosuhteiden mukaisesti. Arviointi sisältää hankinnan kohteen pääsopimuksiin sisältyvien kytkettyjen johdannaisten erottamisen.

Mahdollinen ehdollinen vastike kirjataan hankinta-ajankohdan käypään arvoon. Omaisuuseräksi tai velaksi luokiteltu ehdollinen vastike, joka on rahoitusinstrumentti ja kuuluu IAS 39:n (Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen) soveltamisalaan, arvostetaan käypään arvoon ja käyvän arvon muutokset kirjataan joko tulosvaikutteisesti tai laajan tuloksen erien muutoksena. Jos ehdollinen vastike ei kuulu IAS 39:n soveltamisalaan, se arvostetaan soveltuvan IFRS-standardin edellyttämällä tavalla. Omaksi pääomaksi luokiteltua ehdollista vastiketta ei arvosteta uudelleen ja sen myöhempi toteutuminen käsitellään omassa pääomassa.

Liikearvo arvostetaan alun perin hankintamenoon, joka vastaa sitä määrää, jolla luovutettu vastike ja määräysvallattomille omistajille merkitty osuus yhteenlasketuina ylittävät yksilöitävissä olevien hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen nettomäärän. Jos hankittujen nettovarojen käypä arvo ylittää yhteenlasketun luovutetun vastikkeen, konserni arvioi uudelleen, onko se yksilöinyt kaikki hankitut varat ja kaikki vastattaviksi otetut velat oikein, ja tarkastelee menettelytapoja, joita se on noudattanut määrittäessään hankinta-ajankohtana kirjattavia määriä. Jos hankittujen nettovarojen käypä arvo uudelleenarvioinnin jälkeenkin ylittää yhteenlasketun luovutetun vastikkeen määrän, voitto kirjataan tulosvaikutteisesti.

Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen liikearvo arvostetaan hankintamenoon vähennettynä kertyneillä arvonalentumistappioilla. Liiketoimintojen yhdistämisessä hankittu liikearvo kohdistetaan arvonalentumistestausta varten hankinta-ajankohdasta lähtien niille konsernin rahavirtaa tuottaville yksiköille, joiden odotetaan hyötyvän liiketoimintojen yhdistämisestä, riippumatta siitä, kohdistetaanko näille yksiköille muita hankinnan kohteen varoja tai velkoja. Rahavirtaa tuottavat yksiköt ovat joko liiketoimintasegmenttejä tai niihin kuuluvia yrityksiä.

Liikearvo testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta diskonttaamalla ennustetun tulevaisuuden nettokassavirrat käyttämällä markkinaperusteisia diskonttaustekijöitä. Jos rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä on sen kirjanpitoarvoa pienempi, kirjataan arvonalentumistappio. Liikearvoon liittyviä arvonalentumistappioita ei peruuteta myöhemmällä kaudella.

Kun rahavirtaa tuottavalle yksikölle on kohdistettu liikearvoa ja osa kyseiseen yksikköön kuuluvasta toiminnosta luovutetaan, luovutettavaan toimintoon kohdistuva liikearvo sisällytetään toiminnon kirjanpitoarvoon luovutusvoittoon tai -tappiota määritettäessä. Tällaisessa tilanteessa luovutettu liikearvo määritetään luovutettavan toiminnon ja rahavirtaa tuottavasta yksiköstä jäljelle jäävän osan arvojen suhteen perusteella.

2.4 Segmenttiraportointi

Taaleri-konsernilla on kolme liiketoimintasegmenttiä, jotka ovat Varainhoito, Rahoitus ja Energia. Segmentteihin kuulumaan toiminta esitetään ryhmässä ”Muu toiminta”. Toimintasegmentit raportoidaan tavalla, joka on yhdenmukainen ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle toimitettavan sisäisen raportoinnin kanssa. Ylimmäksi operatiiviseksi päätöksentekijäksi, joka vastaa resurssien kohdistamisesta toimintasegmenteille ja niiden tuloksen arvioinnista, on nimetty strategisia päätöksiä tekevä konsernin johtoryhmä.

Segmenttiraportointi noudattaa Taaleri-konsernin tilinpäätöksen laatimisperiaatteita. Segmenteille on kohdistettu ne tuotot ja kulut joiden on katsottu välittömästi kohdistuvan ko. segmentille. Johto seuraa segmenttitasolla ainoastaan konsernin

ulkoisia tuottoja ja kuluja, joten konsernieliminoineille ei ole segmenttiraportoinnissa tarvetta. Johto ei seuraa varoja ja velkoja segmenttitasolla, joten niitä ei tilinpäätöksessä esitetä. Segmenttien tulosta ja kannattavuutta seurataan tulos ennen veroja-tasolla.

2.5 Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

Pitkäaikaiset omaisuuserät (tai luovutettavien erien ryhmät) luokitellaan myytävänä oleviksi, kun niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa niiden myynnistä, myynti on erittäin todennäköinen ja omaisuuserä tai luovutettava erä on välittömästi myytävissä nykyisessä kunnossaan. Myynnin toteuttamiseksi tarvittavan suunnitelman toimenpiteiden perusteella tulee voida osoittaa, että on epätodennäköistä, että suunnitelmaan tehdään merkittäviä muutoksia eikä sen toteuttamisesta luovuta. Johdon on sitouduttava oletettuun myyntiin yhden vuoden kuluessa luokittelun tapahtumisesta.

Lopetettu toiminto on konsernin osa, joka on luovutettu tai joka on luokiteltu myytävänä olevaksi ja joka edustaa erillistä keskeistä liiketoimintaa tai on osa erillistä keskeistä liiketoimintaa joka on luokiteltu myytävänä olevaksi. Myytävissä olevat omaisuuserät esitetään kirjanpitoarvoonsa tai käypään arvoon vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla sen mukaan, kumpi näistä on pienempi. Omaisuuserät, jotka täyttävät myytävänä olevaksi luokittamisen edellytykset, esitetään erikseen taseessa ja lopetettujen toimintojen tulos esitetään erikseen laajassa tuloslaskelmassa.

Aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä sekä aineettomista hyödykkeistä ei tehdä poistoja, kun ne on luokiteltu myytävänä oleviksi. Myytävänä oleviksi luokitellut varat ja velat esitetään erikseen lyhytaikaisina erinä taseessa.

2.6 Ulkomaan rahan määräiset erät

Konserniyritysten tilinpäätöksiin sisältyvät erät arvostetaan sen taloudellisen ympäristön valuutassa, jossa kyseinen yritys pääasiallisesti toimii ("toimintavaluutta"). Konsernitiilin päätös esitetään euroissa, joka on konsernin toiminta- ja esittämisvaluutta.

Ulkomaan rahan määräiset tapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Tilikauden päättyessä avoimena olevat ulkomaan rahan määräiset saatavat ja velat arvostetaan tilinpäätöspäivän kurssiin. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssi-voitot ja -tappiot kirjataan tuloslaskelmassa valuuttatoiminnan nettotuottoihin.

Konsernin esittämisvaluutasta poikkeavaa toimintavaluuttua käyttävien konserniyritysten (joista mikään ei toimi hyperinflaatiomaassa) tuloslaskelmat ja taseet muunnetaan esittämisvaluutan määräisiksi seuraavasti: taseen varat ja velat muutetaan tilinpäätöspäivän kurssiin ja tuloslaskelman tuotto- ja kuluerät muunnetaan kauden keskikurssiin. Ulkomaisen yksikön hankinnasta syntyneitä liikearvoa ja käypiin arvoihin pääsemiseksi tehtyjä oikaisuja käsitellään ulkomaisen yksikön varoina ja velkoina, ja ne muunnetaan tilinpäätöspäivän kurssiin. Kaikki syntyvät muuntoerot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Kun tytäryritys myydään, kertyneet muuntoerot kirjataan tuloslaskelmaan osana myyntivoittoa tai -tappiota.

2.7 Rahoitusvarat ja – velat

Varat ja velat esitetään likvidiysjärjestyksessä, joka Taaleri -konsernin kannalta johtaa luotettavampaan ja merkitykselliseen informaatioon kuin lyhyt- ja pitkäaikaisten erien erottaminen. Liitteessä 38 esitetään rahoitusvarojen ja -velkojen tarkempi maturiteettijakauma.

Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin, lainoihin ja saamiin sekä myytävissä oleviin rahoitusvaroihin. Luokittelu riippuu siitä, mihin tarkoitukseen kyseiset rahoitusvarat on hankittu.

Sijoitukset rahoitusvaroihin kirjataan alun perin käypään arvoon, johon lisätään transaktiomenot, paitsi jos kyseessä on käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvara, jolloin transaktiomeno kirjataan kuluksi. Rahoitusinstrumenttien osto- ja myyntisopimuksia kirjattaessa on käytetty kaupantekopäivää kirjaamisperusteena.

Rahoitusvarojen taseesta pois kirjaaminen tapahtuu silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittäviä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat -ryhmään luokitellaan johdannaiset, kytketyt johdannaiset sekä sellaiset rahoitusvaroihin kuuluvat erät, jotka on hankittu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi. Luokkaan luokitellut rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon ja mahdolliset käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelman erään "Arvopaerikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot".

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määrätävissä olevia ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen lainat ja muut saamiset arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon efektiivisen koron menetelmää käyttäen, vähennettynä mahdollisella arvonalentumisella. Efektiivisen koron jaksotus kirjataan tuloslaskelman korkotuottoihin tai – kuluihin.

Myytavissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, jotka on joko nimenomaisesti luokiteltu tähän ryhmään tai joita ei ole luokiteltu mihinkään muuhun ryhmään. Luokkaan kirjataan sekä oman pääoman, että vieraan pääoman ehtoisia instrumentteja, joihin kuuluvat mm. seuraavat erät: Osuudet pääomarahastoissa, osakesijoitukset, osake- ja korkorahastosijoitukset, joukkovelkakirjasijoitukset sekä sijoitustodistukset. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen myytävissä olevat rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon ja arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sisältyvään käyvän arvon rahastoon, verojen osuudella vähennettynä. Käyvän arvon rahastoon kirjattu arvonmuutos tuloutetaan kun instrumentti myydään, tai kun todetaan sen arvon olevan alentunut (ks. alla Arvon alentuminen).

Rahavarat, jotka konsernin taseessa vastaavat erää "Saamiset luottolaitoksilta", koostuvat käteisestä rahasta ja vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista.

Rahoitusvelat

Konsernin rahoitusvelat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin tai muihin lainoihin. Konsernilla ei ole ollut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvelkoja tilikausina 2016 ja 2017.

Muut lainat merkitään alun perin kirjanpitoon käypään arvoon johon lisätään transaktiomenot. Myöhemmin muut lainat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenuon. Muut velat kirjataan pois taseesta, kun niiden velvoitteet on täytetty ja niiden voimassaolo on lakannut.

Arvostus käypään arvoon

Konserni arvostaa yllä määritellyt rahoitusinstrumentit käypään arvoon joko taseessa tai liitetiedoissa. Konsernissa ei ole muita varoja tai velkoja jotka arvostetaan käypään arvoon. Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa. Toimivilla markkinoilla noteerattujen rahoitusinstrumenttien arvo määritellään arvostuspäivän hintanoteerausten perusteella ja ei-noteerattujen rahoitusinstrumenttien arvo omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Kaikki rahoitusinstrumentit, jotka on arvostettu käypään arvoon taseessa tai joiden käypä arvo esitetään liitetiedoissa, luokitellaan arvostustavan mukaisesti kolmeen eri hierarkiatasoon (liite 26).

Tasolle 1 luokitellaan sellaiset instrumentit joiden käypä arvo perustuu täysin samanlaisten omaisuuserien noteerattuihin hintoihin toimivilla markkinoilla. Markkinoiden katsotaan olevan toimivia, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne edustavat todellisia ja säännöllisesti toteutuvia toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatapahtumia. Rahoitusvarojen arvo määritellään sijoituksen tilinpäätöspäivänä noteeratun ostokurssin perusteella. Tason 1 instrumentit koostuvat pääasiassa noteeratuista osakesijoituksista, osake- ja korkorahastosijoituksista ja joukkovelkakirjasijoituksista jotka on luokiteltu myytävissä oleviksi tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi.

Tasolle 2 luokitellaan sellaiset instrumentit joiden käyvät arvot perustuvat muihin tietoihin kuin noteerattuihin hintoihin, mutta kuitenkin tietoihin jotka kyseiselle omaisuuserälle on todennettavissa joko suoraan tai epäsuorasti. Näiden instrumenttien käyvän arvon määrittämisessä konserni käyttää yleisesti hyväksytyjä arvostusmalleja, joiden syöttötiedot perustuvat merkittäviltä osin todennettaviin markkinatietoihin.

Tasolle 3 luokitellaan sellaiset instrumentit joiden käyvien arvojen määrittämisessä käytetään merkittäviä muita kuin havainnoidavissa olevia syöttötietoja. Tason 3 instrumentit koostuvat pääasiassa noteeraamattomista oman pääoman ehtoisista sijoituksista. Kyseisten instrumenttien arvot perustuvat parhaaseen informaatioon, joka on kyseisissä olosuhteissa saatavilla. Useimmiten arvostus tehdään hankintahintaan tai hintatiedot saadaan kolmansilta osapuolilta. Arvostuksiin sisältyy paljon johdon harkintaa. Liitteessä 26 on kerrottu tarkemmin tasolle 3 luokiteltujen instrumenttien käytetyistä arvostusmenetelmistä.

Tilinpäätöksessä toistuvasti esitettävien omaisuuserien ja velkojen osalta konserni määrittää, milloin käyvien arvojen hierarkiatasoilla on tapahtunut siirtoja, arvioimalla luokittelun uudelleen (perustuen alimmalla tasolla olevaan syöttötietoon, joka on merkittävä koko arvonmäärityksen kannalta) kunkin raportointikauden päättyessä.

Arvon alentuminen

Jokaisen raportointikauden päättyessä arvioidaan, onko objektiivista näyttöä jonkin rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon alentumisesta. Rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvo on alentunut ja arvonalentumistappiota syntynyt vain, jos on objektiivista näyttöä arvon alentumisesta yhden tai useamman, omaisuuserän alkuperäisen kirjaamisen jälkeen toteutuneen tapahtuman ("tappion synnyttävä tapahtuma") seurauksena ja tappion synnyttävällä tapahtumalla (tai tapahtumilla) on luotettavasti arvioitavissa oleva vaikutus rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvioituihin vastaisiin rahavirtoihin.

Näyttöä arvonalentumisesta voivat olla esimerkiksi, koronmaksun tai lyhennysten laiminlyönnit sekä konkurssin tai muun taloudellisen uudelleenjärjestelyn todennäköisyys. Jos kyseessä ovat oman pääoman ehtoiset sijoitukset, katsotaan käyvän arvon merkittävän tai pitkittyneen alentumisen alle hankintamenuon olevan myös näyttöä omaisuuserän arvon alentumisesta. Merkittäväksi ja pitkäaikaiseksi arvonalentumiseksi katsotaan oman pääoman ehtoisen instrumentin osalta se, jos raportointikauden päätöspäivän käypä arvo on 20 % pienempi kuin hankintamenu tai jos oman pääoman ehtoisen instrumentin käypä arvo on ollut pienempi kuin hankintamenu vähintään 12 kuukauden ajan.

Merkittävä tai pitkäaikainen arvonalentuminen myytävissä olevaksi luokitellusta rahoitusinstrumentista kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sisältyvästä käyvän arvon rahastosta tulosvaikutteisena oikaisuna vaikka rahoitusvaroihin kuuluvaa erää ei olisi kirjattu pois taseesta. Tulosvaikutteiseksi siirrettävä tappio on laskettu seuraavasti: hankintameno (oikaistuna pääoman lyhennyksillä ja jaksotuksilla) vähennettynä tarkasteluhetken käypä arvo (vähennettynä kyseisestä rahoitusvaroihin kuuluvasta erästä aikaisemmin tulosvaikutteisesti kirjatulla arvonalentumistappiolla). Vieraan pääoman ehtoisen instrumentin käyvän arvon myöhemmin noustessa ja kun nousun voidaan objektiivisesti katsoa liittyvän arvonalentumistappion jälkeiseen tapahtumaan, arvonalentumistappio peruutetaan ja kirjataan tuloslaskelmaan. Oman pääoman ehtoisen instrumenttien osalta mahdollinen myöhempi arvonnousu kirjataan muihin laajan tuloksen eriin.

Jos on objektiivista näyttöä siitä, että jaksotettuun hankintamenoon taseeseen merkityistä lainoista ja muista saamisista on syntynyt arvonalentumistappiota, tappion suuruus määritetään omaisuuserän kirjanpitoarvon ja kyseisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän alkuperäisellä efektiivisellä korolla (toisin sanoen alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä lasketulla efektiivisellä korolla) diskontattujen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena (ottamatta huomioon vastaisia, vielä toteutumattomia luottotappioita). Omaisuuserän kirjanpitoarvoa alennetaan arvonalentumistappion määrällä ja tappio kirjataan tulosvaikutteisesti erään "Arvonalentumiset lutoista ja muista sitoumuksista". Mikäli arvonalentumistappion määrä pienenee jollakin myöhemmällä kaudella ja vähennyksen voidaan objektiivisesti katsoa liittyvän arvonalentumisen kirjaamisen jälkeiseen tapahtumaan (kuten velallisen luottoluokituksen paranemiseen), aikaisemmin kirjattu arvonalentumistappio peruutetaan siten, ettei se johda rahoitusvaroihin kuuluvan erän kirjaamiseen arvoon, joka on suurempi kuin jaksotettu hankintameno olisi ollut arvonalentumisen peruuttamisajankohtana, jos arvonalentumista ei olisi kirjattu. Peruutuksen määrä kirjataan tulosvaikutteisesti.

2.8 Vakuustoitominnan varat ja velat

Vakuutusopimukset on käsitelty ja arvostettu IFRS 4 – standardin määritelmän mukaisesti. Määritelmän mukaan vakuutusopimukseen syntymiseen liittyy merkittävä vakuutusriski, joka on siirtynyt sopimuksen ostajalta sopimuksen myyjälle. Yhtiöllä ei ole IFRS 4 -standardin mukaisia rahoitusopimuksia jotka poikkeavat vakuutusopimuksista siinä, että niiden osalta sopimuksen antajalle siirtyy rahoitusriski, mutta ei merkittävää vakuutusriskiä.

Vakuutusopimusten osalta muodostuva velka lasketaan pääosin kansallisin laskentasäädöksin. Kansallisista säädöksistä poiketen tasoitusmäärä esitetään IFRS-standardien mukaisesti omassa pääomassa, laskennallisella verolla oikaistuna. Vakuutusopimuksista muodostuva velka muodostuu vakuutusmaksuvastuusta ja korvausvastuusta. Vakuutusmaksuvastuu sisältää tilivuonna ja aikaisempina vuosina kertyneestä vakuutusmaksutulosta sen osan, jota vastaava riski kohdistuu tilivuoden jälkeiseen aikaan. Korvausvastuu koostuu kahdesta osasta: tilivuoden jälkeen yhtiön suoritettavaksi tulevista korvausmääristä, jotka aiheutuvat tiedossa olevista tilivuonna tai aikaisemmin sattuneista vahingoista sekä tilastollisia menetelmiä hyödyntäen lasketusta varauksesta tuntemattomille vahingoille, joita ei ole vielä raportointihetkellä raportoitu vakuutusyhtiölle.

Koko vakuustoitominnan sijoitusomaisuus luokitellaan myytävissä olevaksi ja sen kirjausperiaatteet on esitelty kohdassa 2.7 Rahoitusvarat ja -velat.

Vakuutusopimusten arvostaminen

Vakuutusmaksutuloon on kirjattu vakuutusmaksut niiltä vakuutusopimuksissa sovituilta vakuutusmaksukausilta, jotka ovat alkaneet tilikauden aikana. Vakuutusmaksutulosta on vähennetty luottotappiona ne vakuutusmaksusaamiset, joista ei todennäköisesti saada suoritusta. Vakuutusmaksutulo sisältää vakuutusmaksun lisäksi perustamismaksut, järjestelypalkkiot, waiver-palkkiot ym. kertamaksut, vakuutusmaksujen palautukset ja luottotappiot. Koko vakuutusmaksu kirjataan tulokseen pääsääntöisesti kerralla vakuutuksen alkamisajankohtana. Vakuutusmaksuvastuu sisältää tilivuonna ja aikaisempina vuosina kertyneestä vakuutusmaksutulosta sen osan, jota vastaava riski kohdistuu tilivuoden jälkeiseen aikaan. Vakuutusmaksuvastuu koostuu lähinnä täyte- ja rakennusvirhevakuutusopimuksista, joiden vakuutuskausi on normaalisti pitempi kuin yksi vuosi.

Korvauskuluihin kirjataan tilikauden aikana maksetut korvaukset vahingon sattumisajankohdasta riippumatta. Maksettuihin korvauksiin kirjataan myös korvaustoitominnan hoitamisesta tilikauden aikana syntyneet liikekulut ja poistot ja takaisinperinnästä aiheutuneet kulut. Takausvakuutusopimuksen mukaisesti on vakuutusyhtiöllä vakuutustapahtuman jälkeen oikeus vakuutusopimuksen mukaisesti maksetun korvauksen takaisinperintään. Tällöin maksettua korvausta voidaan oikaista ns. turvaavien vakuuksien määrällä. Tässä tapauksessa osa maksetusta korvauksesta kirjataan regressisaamiin. Vakuutuskorvauksiin perustuvat regressisaatatavat kirjataan Garantian kirjanpitoon sellaisiin todennäköisiin arvoihin, joihin päädytään arviointihetkellä käytettävissä olevan parhaan mahdollisen tiedon perusteella. Saatavien arvostukset päivitetään tilinpäätöksen ja väli tilinpäätöksen yhteydessä.

Jälleenvakuutussaamiset

Jälleenvakuutuksella tarkoitetaan IFRS 4 – standardin mukaisia vakuutusopimuksia, jonka avulla vakuutusyhtiö voi saada korvauksia toiselta vakuutusyhtiöltä vakuutustapahtuman sattuessa. Yhtiö hyödyntää lainatakauksissa ns. fakultatiivista jälleenvakuutusta niissä sopimuksissa, jotka ylittävät yhtiön määrittämän vakuutusriskin omapäätösosuuuden ja kun vakuuksia ei voida hyödyntää vakuutusriskin pienentämisessä riittävästi. Kaupalliset takaukset on pääosin jälleenvakuutettu ns. Quota Share jälleenvakuutuksella, jolloin kaikki kalenterivuoden aikana voimaan astuneet vakuutusopimukset jälleenvakuutetaan. IFRS 4-standardin mukaisesti jälleenvakuuttajien osuus vastuuvälästä käsitellään varoina. Mikäli korvattu vastuu on ollut jälleenvakuutettu, kirjataan jälleenvakuuttajan osuus maksetusta korvauksesta samanaikaisesti

omalle tililleen vähentämään korvauskulujen määrää sekä saamiseksi jälleenvakuuttajilta. Samoin takaisin perinnöistä tehdään jälleenvakuutettujen vastuiden osalta vastaavat kirjaukset.

Vakuutusopimuksiin liittyvän velan riittävyystesti

Tilinpäätöspäivänä arvioidaan vakuutusopimuksiin liittyvää velkaa kirjattaessa, taseeseen merkittävän velan riittävyyttä. Testauksessa käytetään tarkasteluhetken arvioita vakuutusopimusten tulevista rahavirroista.

2.9 Aineelliset hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet merkitään taseeseen, jos niiden hankintameno on määritettävissä luotettavasti ja jos on todennäköistä, että niistä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu yrityksen hyväksi. Aineelliset hyödykkeet merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla ja arvonalentumistappioilla vähennettyyn hankintamenuon. Aineelliset hyödykkeet koostuvat pääasiassa koneista ja kalustosta, jotka poistetaan neljässä vuodessa. Poistojen tekeminen aloitetaan, kun omaisuuserä on valmis käytettäväksi. Jos hyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5 mukaisesti, poistojen kirjaaminen lopetetaan.

Omaisuuserien jäännösarvot ja taloudelliset vaikutusajat tarkistetaan jokaisena raportointikauden päättymispäivänä, ja niitä muutetaan tarvittaessa. Jos omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva arvioitu rahamäärä, kirjanpitoarvo alennetaan kerrytettävissä olevaa rahamäärää vastaavaksi välittömästi. Käytöstä poistamisesta ja luovutuksista syntyvät myyntivoitot ja –tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Voitot esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa ja tappiot poistoissa ja arvonalentumisissa. Myyntivoitto tai –tappio määritetään myyntihinnan ja jäljellä olevan hankintamenuon erotuksena.

Aineellisten hyödykkeiden arvon alentuminen testataan, jos havaitaan viitteitä arvonalentumisesta. Hyödyke, jonka arvo on alentunut, kirjataan alas kerrytettävissä olevaan summaan, joka on sen käypä arvo vähennettynä myyntikustannuksilla tai sen korkeampi käyttöarvo.

2.10 Aineettomat hyödykkeet

Muut aineettomat hyödykkeet

Aineeton hyödyke merkitään taseeseen, jos hyödykkeen hankintameno on määritettävissä luotettavasti ja jos on todennäköistä, että hyödykkeestä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu yrityksen hyväksi. Muut aineettomat hyödykkeet merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla ja arvonalentumistappioilla vähennettyyn hankintamenuon. Muina aineettomina hyödykkeinä on aktivoitu pääasiassa tietokoneohjelmistojen kehittämismenuja sekä lisenssejä, joiden taloudellinen vaikutusaika on 3-5 vuotta. Taseeseen ei ole merkitty sisäisesti aikaansaatuja aineettomia hyödykkeitä.

Käytöstä poistamisesta ja luovutuksista syntyvät myyntivoitot ja –tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Voitot esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa ja tappiot poistoissa ja arvonalentumisissa. Myyntivoitto tai –tappio määritetään myyntihinnan ja jäljellä olevan hankintamenuon erotuksena.

Aineettomien hyödykkeiden arvon alentuminen testataan, jos havaitaan viitteitä arvonalentumisesta. Hyödyke, jonka arvo on alentunut, kirjataan alas kerrytettävissä olevaan summaan, joka on sen käypä arvo vähennettynä myyntikustannuksilla tai sen korkeampi käyttöarvo.

Liikearvo

Liikearvoon liittyvät laskentaperiaatteet on esitetty kohdassa 2.3 Liiketoimintojen yhdistäminen ja liikearvo.

2.11 Vuokrasopimukset

Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät olennaisilta osin vuokralle antajalle, käsitellään muina vuokrasopimuksina. Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettavat vuokrat kirjataan kuluiksi tulosvaikutteisesti tasaerinä vuokra-ajan kuluessa. Konsernilla ei ole rahoitusleasingsopimuksia.

2.12 Työsuhde-etuudet

Johdon pitkän aikavälin palkitseminen

Kaikki Taaleri-konsernin kokoaikaisessa työsuhteessa olevat työntekijät Suomessa (pl. konsernin toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen) kuuluvat Taaleri-konsernin Palkkiorahastoon (Taaleri Palkkiorahasto hr.). Konsernin vuosipalkkiosta osa siirretään palkkiorahastoon ennakoon määritettyjen kriteerien mukaisesti.

Konsernissa on käytössä henkilöstön pitkäaikainen palkitsemisjärjestelmä, jonka perusteella niihin kuuluvat henkilöt voivat saada osittain Taaleri osakkeina ja osittain rahana selvitettävän palkkion ns. ansainta- ja sitouttamisjakson aikana suorittamastaan työsuorituksesta. Nämä palkitsemisohjelmat kirjataan suoritustavasta riippuen joko omana pääomana tai käteisarvoina maksettavina osakeperusteisina liiketoimina.

Omana pääomana maksettavat osakeperusteiset työsuhte-etuudet arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämishetkellä. Kuluksi kirjattava määrä jaksotetaan henkilöstökuluihin ja oman pääoman lisäykseksi oikeuden syntymisajanjakson kuluessa. Rahana maksettavat osakeperusteiset palkkiot ja niitä vastaava velka arvostetaan käypään arvoon kunkin kauden päättyessä. Kuluksi kirjattava määrä jaksotetaan henkilöstökuluihin ja siirtovelkoihin oikeuden syntymisajanjakson kuluessa.

Toteutettavien osakkeiden arvioitu lukumäärä tarkastetaan neljännesvuosittain. Alkuperäisiin arvioihin tehtävien tarkistusten mahdolliset vaikutukset kirjataan henkilöstökuluna tuloslaskelmaan, ja vastaava oikaisu tehdään omaan pääomaan ja siirtovelkoihin.

Eläkkeet

Yhtiön henkilöstön ja johdon lakisääteinen eläketurva on järjestetty TyEl-vakuutuksilla. Yhtiön johdolle on otettu vapaaehtoinen lisäeläkevakuutus. Konsernin kaikki eläkejärjestelyt ovat maksupohjaisia. Lakisääteisistä eläkejärjestelyistä johtuvat kulut kirjataan tuloslaskelman erään "Henkilöstökulut" ja vapaaehtoisista lisäeläkevakuutuksista johtuvat kulut kirjataan erään "Muut hallintokulut". Vakuutusmaksut maksetaan vakuutusyhtiölle ja kirjataan kuluksi sille tilikaudelle, jota veloitus koskee. Maksupohjaisissa järjestelyissä ei ole muita maksuvelvoitteita.

2.13 Ehdolliset velat

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin määräysvallan ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman realisoituessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuvelvoitteen täyttämistä, tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Konsernin ehdolliset velat esitetään liitetietona.

2.14 Tuloverot ja laskennalliset verot

Verokulu muodostuu kauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta, aikaisempien tilikausien veroista ja laskennallisesta verosta. Verot kirjataan tulosvaikutteisesti, paitsi milloin ne liittyvät suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin tai muihin laajan tuloksen eriin. Tällöin myös vero kirjataan kyseisiin eriin. Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero laskeaan verotettavasta tulosta kunkin maan voimassaolevan verokannan perusteella.

Laskennalliset verot lasketaan väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Laskennallista verovelkaa ei kuitenkaan kirjata liikearvon alkuperäisestä kirjaamisesta. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää. Konsernissa merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät vakuutustoiminnan takausvastuun tasoitusmäärän eliminoinnista ja sijoitusten arvostamisesta käypään arvoon. Laskennalliset verot lasketaan käyttämällä raportointikauden päätty-mispäivään mennessä säädetyt verokantotai verokantotai, jotka on siihen mennessä käytännössä hyväksytyt.

2.15 Tuloutusperiaatteet

Varainhoitoliiketoiminnan tuloutusperiaatteet

Palkkiotuotot perustuvat esimerkiksi rahasto-osuuksiin, omaisuudenhoitoon, arvopaperivälitykseen ja arvopapereiden liikeeseenlaskuun. Taaleri-konsernin suurimmat palkkiotuotot muodostuvat rahasto-osuuksista ja omaisuudenhoidosta. Palkkiokuluihin on merkitty toiselle maksetut palkkiokulut niistä tuotoista, jotka on kirjattu palkkiotuottoihin. Varainhoidon palkkiot laskutetaan etukäteen kvartaaleittain ja jaksotetaan tuotoksi kuukausittain. Arvopaperivälityksen tapahtumat kirjataan kaupapäivämäärän mukaisesti. Edellä mainitut tuotot kirjataan palkkiotuottoihin.

Hankkeiden tuotot ja kulut kirjataan sillä tilikaudella, kun hankkeen lopputulos voidaan arvioida luotettavasti. Lyhytaikaiset keskeneräiset hankekulut aktivoidaan taseeseen. Hankkeiden tuotot esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa ja hankkeisiin kohdistuvat kulut vastaavasti liiketoiminnan muissa kuluissa.

Arvopaperikaupan nettotuottoihin kirjataan kaupankäyntitaroituksessa pidettävistä rahoitusinstrumenteista luovutushinnan/selvitysmäärän ja kirjanpitoarvon positiivinen tai negatiivinen erotus. Tähän erään merkitään lisäksi käyvän arvon muutos kaikista käypään arvoon tulosvaikutteiseksi luokitelluista rahoitusinstrumenteista sekä arvonalennukset myytävissä oleviksi luokitelluista arvopapereista. Arvopaperikaupan nettotuottoihin on kirjattu luovutusvoitot ja – tappiot sekä arvomuutokset osakkeista ja osuuksista.

Vakuutusliiketoiminnan tuloutusperiaatteet

Vakuutustoiminnan tuloutusperiaatteet on kuvattu kohdassa 2.8 Vakuutustoiminnan varat ja velat. Kaikki vakuutustoiminnan tuotot esitetään vakuutustoiminnan nettotuotoissa, paitsi käyvän arvon muutokset sijoitustoiminnasta, jotka esitetään laajassa tuloksessa.

Energialiiketoiminnan tuloutusperiaatteet

Energialiiketoiminnan palkkiotuotot perustuvat Energia-segmentin rahasto-osuuksiin 1.7.2016 alkaen. Energia-liiketoiminta kehittää myös hankkeita, jolloin hankkeiden tuotot ja kulut kirjataan sillä tilikaudella, kun hankkeen lopputulos voidaan arvioida luotettavasti. Keskeneräiset hankekulut aktivoidaan taseeseen. Palkkiokuluihin merkitään toiselle maksetut palkkiokulut niistä tuotoista, jotka on kirjattu palkkiotuottoihin.

Energialiiketoimintaan kuuluu myös tuulivoimaloiden käyttö- ja huoltopalvelut, joiden laskutus perustuu ennalta sovittuun vuosimaksuun, joka tuloutetaan vuoden aikana ajan kuluessa.

Muut tuotot

Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista-ryhmään kirjataan pääsääntöisesti osinkotuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista sekä luovutusvoitot/-tappiot osakkuus- ja konserniyrityksistä, sekä myytävissä olevista rahoitusvaroista. Osingot tuloutetaan pääsääntöisesti silloin, kun osinkoa jakavan yhtiön yhtiökokous on tehnyt osingonjakopäätöksen.

Korkotuotot – ja kulut kirjataan suoriteperusteisesti korollisista omaisuus- ja velkaeristä. Saamisen hankintamenon ja sen nimellisarvon välinen ero jaksotetaan korkotuottoihin ja velasta saadun määrän ja sen nimellisarvon erotus korkokuluihin. Kiinteäkorkoisten joukkovelkakirjalainojen nimellisarvon ja hankintahinnan välinen erotus jaksotetaan lainan juoksuajalle korkotuottoihin ja -kuluihin.

Korkotuottojen ja – kulujen kirjaamisessa on noudatettu efektiivisen koron menetelmää sopimuksen juoksuajalle. Efektiivisen korkokannan määrittelyssä on arvioitu rahoitusinstrumentin odotettavissa olevaa juoksuaikaa ja arvioitu rahavirrat otamalla huomioon rahoitusinstrumentin kaikki sopimusehdot. Saadut palkkiot, transaktiomenot ja mahdolliset yli- tai alikurssit, jotka ovat kiinteä osa rahoitusinstrumentin efektiivistä korkoa, on huomioitu korkotuottojen ja -kulujen kirjaamisessa.

2.16 Oma pääoma

Konserni luokittelee liikkeeseen laskemansa instrumentit niiden luonteen perusteella joko omaksi pääomaksi tai vieraaksi pääomaksi (rahoitusvelaksi). Oman pääoman ehtoinen instrumentti on mikä tahansa sopimus, joka osoittaa oikeutta osuuteen yhteisön varoista sen kaikkien velkojen vähentämisen jälkeen. Menot, jotka liittyvät omien oman pääoman ehtoisten instrumenttien liikkeeseenlaskuun tai hankintaan, esitetään oman pääoman vähennyseränä. Jos yhtiö hankkii takaisin omia oman pääoman ehtoisia instrumenttejaan, näiden instrumenttien hankintameno vähennetään omasta pääomasta.

2.17 Liikevoitto ja liikevaihto

IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen – standardi ei määrittele liikevoiton käsitettä. Konserni on määritellyt sen seuraavasti: liikevoitto on nettosumma, joka muodostuu kun liikevaihdosta vähennetään palkkio- ja korkokulut, vähennetään hallintokulut, lisätään negatiivisen liikearvon tuloutus, vähennetään poistot ja arvonalentumiset, vähennetään liiketoiminnan muut kulut ja lisätään osuus osakkuusyrityksen tuloksesta. Kaikki muut kuin edellä mainitut tuloslaskelmaerät esitetään liikevoiton alapuolella.

Liikevaihtoon sisältyvät tuotot on esitetty bruttona, paitsi arvopaperi- ja valuuttakaupan tuotot, jotka esitetään nettona oikeamman kuvan antamiseksi.

2.18 Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulemat voivat poiketa tehdyistä arvioista ja oletuksista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa.

Vuoden 2015 Vakuutusosakeyhtiö Garantian hankintaan ja maksettuaan kauppahintaan verrattuna yhtiön todelliseen markkina-arvoon sisältyy epävarmuutta ja johdon tekemää arviota. Konserni on arvostanut hankitun yhtiön varat ja velat parhaimman arvion mukaan markkina-arvoon, mutta tulevista takaustappioista erityisesti heikossa markkinatilanteessa liittyy suurta epävarmuutta. Vaikka hankinnan yhteydessä 31.3.2015 kirjattiin 28,6 miljoonan euron negatiivinen liikearvo, ei tämä tarkoita ettei myönnetyistä takauksista hankintahetkellä voisi syntyä yhtiölle tulevaisuudessa takaustappioita. Hankintahetkellä yhtiöllä ei ollut tiedossa takaustappioita joita yhtiö ei olisi huomionnut taseessaan, eikä yleisiä kohdistamattomia varauksia saa IFRS:n mukaan tehdä.

Garantian harjoittamaan takausliiketoiminnan vastuun määrittämiseen sisältyy useita harkinnanvaraisia tekijöitä ja epävarmuustekijöitä. Ulkoista toimintaympäristöä koskevien oletusten lisäksi arviointi pohjautuu pääosin omien vahinkotilastojen vakuutusmatemaattiseen analysointiin. Johdon harkintaa edellytetään erityisesti riskien ja liiketoiminnan vaatiman pääoman määrittämiseen, riskien hinnoitteluun kannattavuus- ja vakavaraisuustavoitteiden mukaisesti sekä vakuutussovimusten vaatiman velvoitteiden täyttämiseen ja arvioitaessa jo sattuneiden vahinkojen korvausmenoa.

Strukturoituihin yhteisöihin tehtyjen sijoitusten tuottaman määräysvallan tarkastelussa arvioidaan sijoittajan valtaa ohjata sijoituskohteen merkityksellisiä toimintoja sekä sijoittajan altistumista muuttuville tuotoille. Merkityksellisiä toimintoja koskevan vallan ja muuttuville tuotoille altistumisen tarkastelu sisältää harkintaa. Määräysvallan syntymistä arvioidaan tarkemmin, kun sijoituksen tuottama osuus sijoituskohteen nettovarallisuudesta ja tuotosta ylittää 20 %. Sijoituskohte yhdistellään tytäryrityksenä viimeistään silloin kun konsernin osuus yhtiön muuttuvasta tuotosta on merkittävä ja muuttuvan tuoton ja vallan välillä todetaan yhteys.

Johdon harkintaa on käytetty Varainhoito-liiketoiminnan keskeneräisten hankkeiden arvostuksessa. Aktiivisiin hankkeisiin liittyvät ulkoiset kulut on aktivoitu taseeseen, mikäli hankkeen nettohyötyarvo on arvioitu positiiviseksi. Hankkeen kulut on kirjattu tulosvaikutteisesti, mikäli hanke on päätynyt tai sen nettohyötyarvo on arvioitu negatiiviseksi.

Liiketoimintojen yhdistämisessä hankitun liiketoimintojen arvot perustuvat arvioihin liiketoiminnan tulevasta kehityksestä, arvioituista rahavirroista sekä käytettävästä diskonttokorosta. Liikearvo testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Arvonalentumistestauksessa määriteltävä kerrytettävissä oleva rahamäärä pohjautuu usein käyttöarvoon, jonka laskemisessa on tehtävä arvioita tulevasta rahavirroista ja käytettävän diskonttokoron suhteen.

Saamisten arvonalentumistestaus laaditaan joko saamiskohtaisesti tai saamisryhmäkohtaisesti. Saamiskohtainen arvonalentumistestaus perustuu johdon arvioon tulevaisuuden rahavirroista lainakohtaisesti. Kriittisimpänä tekijänä lainakohtaisessa arvonalentumistestauksessa on määrittää rahavirta, jonka toteutuminen on todennäköisintä. Saamisryhmäkohtainen arvonalentuminen perustuu taloudellisen pääomavaateen laskennassa käytettävään tilastolliseen malliin, jossa tulevia todennäköisiä tappioita oikaistaan historiatietoihin perustuvilla toteutuneilla tappioilla. Tällöin johdon harkintaa tarvitaan siihen, kuinka hyvin historiatiedoilla oikaistut arvot tulevaisuuden tappioista vastaavat toteutuneita tappioita ja tarvitaanko niihin mahdollisia oikaisuja. Myytävissä olevien rahoitusvarojen, lainoihin ja saamiin sisältyvien saamistodistusten arvonalentumisen testaus on tehtävä jokaisena tilinpäätöspäivänä. Mikäli arvonalentumisesta on objektiivista näyttöä, arvonalentuminen kirjataan tuloslaskelmaan. Objektiivisen näytön todentamiseen sisältyy johdon harkintaa. Oman pääoman ehtoisten instrumenttien osalta arvonalentuminen on lisäksi kirjattava, mikäli arvonalentuminen on merkittävä tai pitkäaikainen. Merkittävän ja pitkäaikaisen arvonalennuksen määrittäminen on osa normaalia johdon harkintaa.

Johdon on arvioitava, milloin rahoitusinstrumenttien markkinat eivät ole toimivat. Kun rahoitusinstrumenttien käypä arvo määritellään arvostusmenetelmän avulla, johdon harkintaa tarvitaan tällöin sovellettavan arvostusmenetelmän valintaan. Pääomarahastosijoitusten sekä noteeraamattomien osakkeiden ja osuuksien käyvän arvon määrittämisessä on käytetty kansainvälisiä arviointistandardeja (IVS) ja niiden sovellutuksiin perustuvia arvonnäytysmenetelmiä. Arvonnäytysmenetelmät huomioivat useita eri tekijöitä, kuten milloin ja mihin hintaan sijoitus tehtiin, noteerattujen verokkiyhtiöiden kurssikehitys, paikalliset markkinaolosuhteet kyseessä olevalla toimialalla sekä toteutunut että ennustettu operatiivinen tulos ja lisäinvestoinnit. Arvoanalyysit on laadittu yleensä kassavirtapohjaista tuottoarvomenetelmää sekä markkinaperusteista vertailevaa arvonnäytystä käyttäen valmiille hankkeille. Keskenäiset hankerahastot on arvostettu niiden hankintahintaan. Arvonnäytysmenetelmässä joudutaan tekemään arvioita ja käyttämään johdon harkintaa. Epälikvidien sijoitusten osalta ei ole varmuutta että realisoidessa sijoitus saadaan rahoitusinstrumentin käypä arvo.

Johdon harkintaa on käytetty osakeperusteisten palkitsemisjärjestelyiden osalta synteettisten optioiden arvon määrittämisessä ja näistä konsernille kohdistuvaa kuluja arvioitaessa. Synteettisten optioiden arvioidusta kulukirjauksesta on täten myös kirjattu laskennallista veroa tulokseen ja laskennallista verosaamista taseeseen.

Laskennallista veroa on kirjattu Garantian tasoitusmäärästä, jonka suuruus perustuu johdon vahvistamiin vahinkotilastoihin ja arvioituihin tuleviin vahinkoihin, joihin liittyy harkintaa. Tasoitusmäärää laskettaessa käytetään johdon harkintaa kauden vahinkosuhteen vertailussa pitkän ajan odotettuun keskiarvoon, minkä perusteella tasoitusmäärää joko kasvatetaan tai puretaan tulosvaikutteisesti mikä puolestaan vaikuttaa suoraan laskennallisen verovelan suuruuteen.

2.19 Sovelletut uudet ja uudistetut standardit

Konserni on soveltanut 1.1.2017 alkaen seuraavia uusia ja uudistettuja standardeja ja tulkintoja joilla on ollut vaikutusta tilinpäätökseen:

- IAS 7 *Rahavirtalaskelma* –standardiin tehty muutos koskien rahoituksesta johtuvien velkojen muutoksista annettavia liitetietoja
- IFRS -standardeihin tehdyt parannukset. Vuosittain tehdyt parannukset standardeihin kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Muutosten vaikutukset vaihtelevat standardeittain, mutta niillä ei ole ollut olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

2.20 Myöhemmin sovellettavat uudet ja uudistetut standardit

Useat uudet standardit, standardien muutokset ja tulkinat tulevat voimaan vasta myöhemmin kuin 1.1.2017 alkavilla tilikausilla, eikä niitä ole sovellettu tätä konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Seuraavilla uudistuksilla oletetaan olevan joitakin vaikutuksia Taalerin tilinpäätökseen:

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit

IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* käsittelee rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelua, arvostamista ja kirjaamista. Standardi julkaistiin kokonaisuudessaan heinäkuussa 2014, ja se tulee sovellettavaksi 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla.

Konsernissa on käynnissä IFRS 9:n käyttöönottoprojekti ja 1.1.2018 konsernissa on siirrytty soveltamaan IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* standardia. Standardi vaikuttaa konsernin rahoitusinstrumenttien luokitteluun ja arvostamiseen, sekä arvonalentumisiin. Konserni ei sovelle suojauslaskentaa. Seuraavaksi esitetään standardin keskeiset vaikutukset konsernissa, sekä taseen alustava muuntolaskelma per 1.1.2018. Taaleri ei oikaise vertailutietoja.

Luokittelu ja arvostus

IFRS 9 mukaan rahoitusvarat, paitsi johdannaiset ja oman pääoman ehtoiset instrumentit, on luokiteltava kolmeen pääryhmään: jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat ja käypään arvoon muiden

laajan tuloksen erien kautta kirjattavat. Luokittelu riippuu yrityksen liiketoimintamallista sekä kyseisten rahoitusvarojen rahavirtojen ominaispiirteistä.

Rahoitusvarojen osalta Taalerilla tulee olemaan kaksi liiketoimintamallia. Vakuutusliiketoiminnan luonteen johdosta Garantian sijoitustoiminnan tavoite saavutetaan sekä keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja että myymällä rahoitusvaroja, jolloin kyseessä on Yhdistelmä –liiketoimintamalli. Tämän johdosta rahavirtatestin läpäisevät velkainstrumentit arvostetaan käypään arvoon laajan tuloksen kautta. Muut paitsi vakuutusliiketoiminnan osalta liiketoimintamalli on pääsääntöisesti velkainstrumenttien hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi, mutta tämä arvioidaan instrumenttikohtaisesti, jolloin arvostustapakin määritellään instrumenttikohtaisesti.

Sijoitukset oman pääoman ehtoihin instrumentteihin on IFRS 9:n mukaan arvostettava käypään arvoon tulosvaikutteisesti, mutta alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä voidaan tehdä peruuttamaton valinta menettelystä, jonka mukaan käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin eikä niitä myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi. Konsernin ei-strategisten sijoitusten osalta tullaan soveltamaan tätä menettelyä. Johdannaiset arvostetaan kaikki käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

Rahoitusvelkojen luokittelu ja arvostaminen muuttuu vain siten, että käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi nimenomaisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen omasta luottoriskistä johtuvat muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Konsernilla ei 1.1.2018 ole käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavia rahoitusvelkoja.

Konsernissa merkittävin luokittelusta johtuva muutos tulee aiemmin myytävissä oleviin rahoitusinstrumentteihin luokitelluista rahoitusvaroista, jotka jatkossa luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Pääasiassa nämä instrumentit koostuvat vakuutustoiminnan varoihin sisältyvistä oman pääoman ehtoisista arvopapereista sekä velkainstrumenteista, jotka eivät läpäise rahavirtatestiä, sekä konsernitason strategisista sijoituksista. Näiden rahoitusvarojen osalta käyvän arvon muutokset kirjataan jatkossa tulosvaikutteisesti liikevaihtoon, eikä laajaan tulokseen kuten aikaisemmin IAS 39 mukaan on tehty.

Konsernin analyysin mukaan rahoitusvarat ja velat tullaan jatkossa luokittelemaan IFRS 9 mukaisesti seuraavasti:

- Pääosin saamiset luottolaitoksilta, saamiset yleisöltä ja yhteisöiltä sekä muut rahoitusvarat (kuten palkkiosaamiset, korkosaamiset ja siirtosaamiset) jotka IAS 39:n mukaan luokitellaan Lainoihin ja saamisiin, tullaan IFRS 9:kin mukaan arvostamaan jaksotettuun hankintamenuon.
- Saamistodistukset, jotka IAS 39:n mukaan on luokiteltu myytävissä oleviin tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviin, tullaan IFRS 9:n mukaan pääsääntöisesti arvostamaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti.
- Osakkeet ja osuudet, jotka IAS 39:n mukaan on luokiteltu joko myytävissä oleviin tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviin tullaan IFRS 9:kin mukaan arvostamaan joko käypään arvoon muihin laajan tuloksen eriin (ilman kierrätystä) tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Pääasiassa kanssasijoitukset ja muut jotka mielletään strategisiksi sijoituksiksi, tullaan arvostamaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti ja ei-strategiset sijoitukset käypään arvoon muihin laajan tuloksen eriin (ilman kierrätystä). Tämä tarkoittaa, että tulosvaikutteisesti kirjattavien instrumenttien määrä tulee kasvamaan.
- Vakuutustoiminnan varoihin sisältyvä sijoitusomaisuus, joka on IAS 39:n mukaan luokiteltu myytävissä oleviin sijoituksiin, tullaan IFRS 9:n mukaan jaottelemaan kahteen ryhmään. Velkainstrumentit, jotka läpäisevät rahavirtatestin (SPPI), tullaan jatkossakin arvostamaan käypään arvoon laajan tuloksen kautta. Oman pääoman ehtoiset instrumentit ja velkainstrumentit, jotka eivät läpäise rahavirtatestiä, tullaan jatkossa arvostamaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Tulosvolatiliteetti tulee kasvamaan, kun käyvän arvon muutokset näistä instrumenteista jatkossa kirjataan tulosvaikutteisesti eikä laajaan tulokseen kuten aikaisemmin IAS 39 mukaan on tehty.
- Velat luottolaitoksille, yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat sekä muut rahoitusvelat (kuten ostovelat ja siirtovelat) jotka IAS 39:n mukaan luokitellaan muihin velkoihin, tullaan IFRS 9:kin mukaan arvostamaan jaksotettuun hankintamenuon.

Arvonalennus

Arvonalentumisten osalta otetaan IFRS 9 myötä käyttöön odotettuihin luottotappioihin perustuva malli, joka korvaa IAS 39 mukaisen toteutuneisiin tappioihin perustuvan mallin. Arvonalennus kirjataan kaikista lainoista ja velkainstrumenteista, joita ei kirjata käypään arvoon tulosvaikutteisesti, sekä taseen ulkopuolisista vastuista.

Arvonalentumistestausta varten testattavat varat jaetaan kolmeen tasoon. Ensimmäisellä tasolla on instrumentit joiden luottoriski ei ole lisääntynyt merkittävästi, toisella tasolla on instrumentit joiden luottoriski on lisääntynyt merkittävästi ja kolmannella tasolla on instrumentit joiden arvo on alentunut. Ensimmäisellä tasolla olevien instrumenttien osalta kirjataan vähennyserä joka vastaa 12 kuukaudelta odotettavissa olevia luottotappioita. Toisella ja kolmannella tasolla olevien instrumenttien osalta kirjataan vähennyserä määrään, joka vastaa koko voimassaoloajalta odotettavissa olevia luottotappioita.

Suurin osa eristä, joiden osalta odotettavissa oleva luottotappio tullaan kirjaamaan, ovat Garantian sijoitussalkussa. Garantian sijoitussalkun velkainstrumenttien osalta on rakennettu yksilöllinen luottoriskin laskentamalli (PDxLGDxEAD)¹ perustuen tällä hetkellä käytössä olevaan luottoriskilaskentamalliin. Konsernin muita velkainstrumentteja on määrällisesti hyvin vähän ja pääasiallisesti myös niiden osalta odotettavissa oleva luottotappio lasketaan vastaavan yksilöllisen luottoriskin laskentamallin mukaan. Odotettavissa oleva luottotappio kirjataan 12 kuukaudelle, kun luottoriski ei ole merkittävästi kasvanut, ja koko voimassaolajalle kun luottoriski on kasvanut merkittävästi. Luottoriskin merkittävä lisäntyminen arvioidaan luottoluokituksen muutoksen perusteella; luottoluokituksen arvioidaan ottavan huomioon järkevän ja perusteltavissa olevan informaation tarvittavassa laajuudessa. Tämän lisäksi luottoriski arvioidaan kasvaneen merkittävästi, mikäli suoritus on yli 30 päivää myöhässä.

Arvioitujen luottotappioiden mallin käyttöönoton arvioidaan lisäävän ja aikaistavan luottotappiokirjauksia, mutta vaikutus ei odoteta olevan merkittävä.

Taseen alkusaldojen alustava muuntolaskelma 1.1.2018

KONSERNIN TASE

Vastaavaa, 1 000 euroa	1.1.2018	Muunnettu 1.1.2018	Muutos	
Saamiset luottolaitoksilta	34 567	34 567		
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	6 598	6 462	-135	1)
Osakkeet ja osuudet	25 883	25 883		
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä	7 606	7 606		
Vakuutustoiminnan varat	135 586	135 586		
Vakuutustoiminnan saamiset	3 268	3 268		
Sijoitusomaisuus	132 318	132 318		
Aineettomat hyödykkeet	2 205	2 205		
Liikearvo	627	627		
Muut aineettomat hyödykkeet	1 577	1 577		
Aineelliset hyödykkeet	361	361		
Muut varat	10 081	10 081		
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	5 322	5 322		
Laskennalliset verosaamiset	1 113	1 140	27	2)
	229 322	229 212	-108	

Vastattavaa, 1 000 euroa	1.1.2018	Muunnettu 1.1.2018	Muutos	
VIERAS PÄÄOMA	123 238	123 238		
Velat luottolaitoksille	7 982	7 982		
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	54 758	54 758		
Vakuutustoiminnan velat	20 336	20 336		
Muut velat	2 131	2 131		
Siirtovelat ja saadut ennakot	22 143	22 143		
Laskennalliset verovelat	15 887	15 887		
OMA PÄÄOMA	106 084	105 975	-108	
Osakepääoma	125	125		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	35 814	35 814		
Käyvän arvon rahasto	-4 280	-1 042	3 238	3)
Edellisten tilikausien voitto(tappio)	52 594	49 248	-3 346	3)
Tilikauden tulos/emoyhtiön omistajien osuus	21 447	21 447		
Määräysvallattomien omistajien osuus pääomista	384	384		
	229 322	229 212	-108	

Kohdassa 1) kirjataan odotettavissa oleva luottotappio saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä, jotka pääasiassa IFRS 9 mukaan arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun. Kohdassa 2) kirjataan odotettavissa olevasta luottotappiosta johtuva laskennallinen verosaaminen.

¹ PD (probability of default) kuvaa vastapuolen todennäköisyyttä ajautua maksukyvyttömäksi seuraavan 12 kk:n aikana, LGD (loss given default) kuvaa taloudellisen tappion osuutta yhtiön maksukyvyttömyystilanteessa ja EAD (exposure at default) kuvaa vastuun määrää maksukyvyttömyyshetkellä.

Kohdassa 3) siirretään aiemmin käypään arvoon laajan tuloksen kautta arvostettujen ja IFRS 9 mukaan käypään arvoon tulosvaikuttavasti arvostettavien arvopapereiden kumulatiiviset käyvän arvon muutokset käyvän arvon rahastosta ed. tilikausien voittoon. Lisäksi ed. tilikausien voitoissa huomioidaan odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserä.

Muut standardit

IFRS 15:ssa *Myyntituotot asiakassopimuksista* käsitellään tulouttamista sekä määritetään periaatteet, joiden mukaan tilinpäätöksessä esitetään käyttäjien kannalta hyödyllistä tietoa asiakassopimuksiin perustuvien myyntituottojen luonteesta, määrästä ja epävarmuudesta sekä myyntituottoihin liittyvistä rahavirroista. Myyntituotto kirjataan, kun asiakas saa määräysvallan tavaraan tai palveluun ja näin pystyy ohjaamaan sen käyttöä ja saamaan siitä koituvan hyödyn. Standardi korvaa IAS 18:n Tuotot ja IAS 11:n Pitkäaikaishankkeet sekä niihin liittyvät tulokset. IFRS 15 koskee konsernissa erilaisia palkkiotuottoja, mutta soveltamisen ulkopuolelle jää vakuutustuotot (joihin sovelletaan IFRS 4), sekä rahoitusinstrumentit (joihin sovelletaan IAS 39 / IFRS 9). Standardia on sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Konsernissa on analysoitu standardin vaikutuksia vuoden 2017 aikana, eikä analyysissä ole tunnistettu sellaisia asiakassopimuksia joissa tuloutusperiaatteet muuttuisivat uuden standardin voimaantulon myötä.

IFRS 16 *Vuokrasopimukset* julkaistiin tammikuussa 2016 ja se tulee sovellettavaksi 1.1.2019. Standardi korvaa IAS 17 standardia. Uuden standardin seurauksena lähes kaikki vuokrasopimukset tullaan merkitsemään taseeseen, sillä operatiivisia vuokrasopimuksia ja rahoitusleasingopimuksia ei enää erotella. Uuden standardin mukaan kirjataan omaisuuserä (oikeus käyttää vuokrattua hyödykettä) ja vuokrien maksamista koskeva rahoitusvelka. Ainoita poikkeuksia ovat lyhytaikaiset ja arvoltaan vähäisiä omaisuuseriä koskevat vuokrasopimukset. Vuokralle antajien soveltamaan kirjanpitoikäisyyteen ei tule merkittäviä muutoksia. Konsernissa arvioidaan parhaillaan standardin käyttöönoton vaikutuksia.

IFRS 17 *Vakuutusopimukset* julkaistiin toukokuussa 2017 ja se tulee sovellettavaksi 1.1.2021. Standardi korvaa IFRS 4 standardia. Uuden standardin tavoitteena on antaa nykyistä parempaa tietoa vakuutusyhtiön taloudellisesta asemasta ja kannattavuudesta. Tarkoituksena on lisätä läpinäkyvyyttä ja parantaa yhtiöiden tilinpäätösten vertailukelpoisuutta. IFRS 17 mukainen laskenta eroaa jossain määrin nykyisestä vakuutusyhtiöiden vakavaraisuuslaskennassa käytettävän Solvenssi II:n laskennasta, jonka johdosta vastuvelka on laskennoissa keskenään erisuuruinen. IFRS 17 -standardi yhtenäistää vakuutusopimuksia koskevaa vakuutusvastuun laskentaa, niin että se ei enää salli kansallisia vakuutusvastuun laskentäsääntöjä. IFRS-tilinpäätöksessä vakuutusvastuun arvostus muuttuu käyvän arvon mukaiseksi. Konsernissa arvioidaan parhaillaan standardin käyttöönoton vaikutuksia. Standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

Muutokset standardiin IFRS 2 *Osakeperusteiset maksut* tulevat sovellettavaksi 1.1.2018. Muutokset selventävät kirjanpitoikäisyyttä seuraavissa tilanteissa: käteisvaroina maksettavien maksujen arvostaminen, osakeperusteiset maksut, joista on vähennetty lähdevero sekä osakeperusteisten maksujen muuttaminen käteisvaroina maksettavasta omana pääomana maksettavaksi. EU hyväksyminen odotetaan tapahtuvan vuoden 2018 ensimmäisen kvartaalin aikana. Konsernissa arvioidaan parhaillaan standardin käyttöönoton vaikutuksia.

Millään muulla jo julkaistulla mutta ei vielä voimassa olevalla IFRS-standardilla tai IFRIC-tulkinnalla ei odoteta olevan olennaista vaikutusta konserniin.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

3 PALKKIOTUOTOT

1 000 euroa	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Varainhoidon palkkiot	36 178	27 457
Tuottosidonnaiset palkkiot	15 806	5 781
Yhteensä	51 983	33 238

4 VAKUUTUSTOIMINNAN NETTOTUOTOT

1 000 euroa	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Vakuutusmaksutuotot, netto		
Vakuutusmaksutulo	15 235	12 218
Jälleenvakuuttajien osuus	-1 008	-810
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-3 669	-1 855
Jälleenvakuuttajien osuus	79	-86
Yhteensä	10 638	9 467
Vakuutuskorvaukset, netto		
Maksetut korvaukset	-105	-618
Jälleenvakuuttajien osuus	21	105
Korvausvastuun muutos	-1 754	-100
Jälleenvakuuttajien osuus	1 018	-140
Yhteensä	-820	-753
Vakuutuksen sijoitustoiminnan nettotuotot		
Myytavissä olevista rahoitusvaroista		
Koroista	2 967	2 616
Osingoista	299	315
Myyntivoitoista ja -tappioista	8 681	715
Muista	-18	-32
Yhteensä	11 930	3 614
Vakuutustoiminnan nettotuotot yhteensä	21 748	12 328

Vakuutustoiminnan korkotuottoihin ei sisälly tuottoja rahoitusvaroista, joista on tehty arvonalennus.

5 ARVOPAPERIKAUPAN JA VALUUTTATOIMINNAN NETTOTUOTOT

Arvopaperikaupan nettotuotot, 1 000 euroa	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista	-	8 365
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista	1 177	890
Myytavissä olevista rahoitusvaroista		167
Yhteensä	1 177	9 422
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot, 1 000 euroa	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Arvopaperikaupan nettotuotot lajeittain		
Osakkeista ja -osuuksista	1 182	9 394
Myyntivoitot ja -tappiot	1 238	9 233
Käyvän arvon muutokset	-56	161
Johdannaispimuksista	-5	28
Myyntivoitot ja -tappiot	23	
Käyvän arvon muutokset	-28	28
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	1 177	9 422
Valuuttatoiminnan nettotuotot	388	477
Yhteensä	1 565	9 898

6 TUOTOT OMAN PÄÄOMAN EHTOISISTA SIOITUKSISTA

1 000 euroa	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista	-	1 334
Osinkotuotot	-	1 334
Myytavissä olevista rahoitusvaroista	1 875	-
Osinkotuotot	80	-
Luovutusvoitot	1 795	-
Osakkuusyrytyksistä	128	-
Osinkotuotot	128	-
Konserniyrytyksistä	-703	-
Luovutustappiot	-703	-
Yhteensä	1 301	1 334

7 KORKOTUOTOT

1 000 euroa	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Korkotuotot muista lainoista ja saamisista		
Saamisista luottolaitoksilta	51	22
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	510	669
Muut korkotuotot	1	9
Yhteensä	562	700

Korkotuotot sisältävät 5,5 tuhatta euroa (2016 19,2 tuhatta) tuottoja rahoitusvaroista, joista on tehty arvonalennus.

8 LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

1 000 euroa	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Vuokratuotot	5	5
Hankkeiden myynnit	3 767	2 963
Muut tuotot	58	103
Yhteensä	3 829	3 071

9 PALKKIOKULUT

1 000 euroa	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Varainhoidon palkkiokulut	6 183	4 326
Muut palkkiokulut	208	-
Yhteensä	6 391	4 326

10 KORKOKULUT

1 000 euroa	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Korkokulut muista veloista		
Veloista luottolaitoksille	311	466
Saamisista luottolaitoksilta	58	-
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille	-	198
Liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	2 760	1 646
Muut korkokulut	3	3
Yhteensä	3 133	2 313

11 HENKILÖSTÖKULUT

1 000 euroa	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Palkat ja palkkiot	21 958	17 303
-josta muuttuvat palkkiot	7 101	3 714
Eläkekulut - maksupohjaisista järjestelyistä	3 002	2 815
Osakeperusteiset maksut	2 614	1 059
Osakkeina maksettavat	21	185
Käteisvaroina maksettavat	2 594	874
Muut henkilösivukulut	1 730	1 206
Yhteensä	29 304	22 383

12 MUUT HALLINTOKULUT

1 000 euroa	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
ICT kulut	2 601	2 492
Markkinointi ja viestintäkulut	1 199	1 961
Muut kulut	3 279	2 726
Yhteensä	7 079	7 179

13 POISTOT JA ARVONALENTUMISET AINEELLISISTA JA AINEETTOMISTA HYÖDYKKEISTÄ

1 000 euroa	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Aineettomat hyödykkeet		
Suunnitelman mukaiset poistot	1 100	1 171
Aineelliset hyödykkeet		
Suunnitelman mukaiset poistot	216	217
Yhteensä	1 316	1 388

14 LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

1 000 euroa	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Toimitila- ja muut vuokratulot	1 677	1 715
Ulkopuoliset palvelut	2 535	2 708
Laittevuokrat ja leasing	430	458
Yhtiön tilintarkastajille maksetut palkkiot	350	347
Tilintarkastuspalkkiot	293	224
Muut	57	123
Muut kulut	1 746	1 642
Yhteensä	6 738	6 870

15 SAAMISISTA TILIKAUDELLE KIRJATUT ARVONALENTUMISTAPPIOT

1 000 euroa	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Arvonalentumistappiot saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöltä:		
Sopimuskohtaiset arvonalentumistappioiden vähennykset	-	-60
Tuloslaskelmaan kirjatut	-	-60

Tilikausilla 2017 ja 2016 ei ole realisoitunut luottotappioita.

16 TULOVEROT

1 000 euroa	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Tilikauden tuloksesta	6 575	5 461
Aikaisempien kausien verot	-	51
Laskennalliset verot	-751	-1 943
Yhteensä	5 824	3 568
Tuloslaskelman verojen täsmäytys voittoon ennen veroja	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Liikevoitto (voitto ennen veroja)	27 611	16 340
Verot laskettuna emoyhtiön verokannalla (20 %)	5 522	3 268
Verovapaat tuotot	-42	-297
Vähennyskelvottomat kulut	303	591
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden käyttö	-3	-1
Kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset verotuksellisista tappioista	-98	-98
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta veroilla vähennettynä	117	34
Verot aikaisemmilta tilikausilta		51
Muut erät	25	21
Verot tuloslaskelmassa	5 824	3 568

Efektiivinen verokanta vuonna 2017 oli 21 % (2016: 22 %).

17 MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT

Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot	1.1.-31.12.2017				1.1.-31.12.2016	
	Ennen veroja	Vero-vaikutus	Verojen jälkeen	Ennen veroja	Vero-vaikutus	Verojen jälkeen
1 000 euroa						
Myytavissä olevat rahoitusvarat	-3 739	748	-2 991	3 887	-777	3 109
Muuntoerot	248		248	-110	-	-110
Yhteensä	-3 491	748	-2 743	3 776	-777	2 999

18 OSAKEKOHTAINEN TULOS

Laimentamaton osakekohtainen tulos

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla yhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos vuoden aikana ulkona olleiden osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla – lukuun ottamatta yhtiön hallussaan pitämiä omia osakkeita (liite 36 Oma pääoma).

1 000 euroa	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tulos jatkuvista toiminnoista	21 447	12 661
Yhteensä	21 447	12 661
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo (tuhatta kpl)	28 306	28 306
Laimentamaton osakekohtainen tulos (euroa)	0,76	0,45

Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos

Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos lasketaan oikaisemalla ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettua keskiarvoa siten, että kaikki laimentavat potentiaaliset kantaosakkeet oletetaan vaihdetuiksi osakkeisiin. Konsernin laimentavat potentiaaliset kantaosakkeet ovat osakkeina maksettavia osakeperusteisia kannustinjärjestelyjä (optioita) ja ne huomioidaan laimennettua osakekohtaista tulosta laskettaessa optioiden tavoin myöntämispäivästä lähtien.

1 000 euroa	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tulos jatkuvista toiminnoista	21 447	12 661
Yhteensä	21 447	12 661
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo (tuhatta kpl)	28 306	28 306
Osakeoptioiden laimentava vaikutus (tuhatta kpl)	43	127
Osakemäärän painotettu keskiarvo laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa (tuhatta kpl)	28 348	28 433
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos (euroa)	0,76	0,45

TASEEN LIITETIEDOT

19 SAAMISET LUOTTOLAITOKSILTA

1 000 euroa	31.12.2017	31.12.2016
Vaadittaessa maksettavat	34 553	54 566
Kotimaisilta luottolaitoksilta	34 553	54 566
Ulkomaisilta luottolaitoksilta	-	-
Muut kuin vaadittaessa maksettavat	14	582
Kotimaisilta luottolaitoksilta	14	14
Ulkomaisilta luottolaitoksilta	-	568
Yhteensä	34 567	55 148

Saamiset luottolaitoksilta vastaavat konsernin rahavaroja kokonaisuudessaan. Rahavarat ovat kaikki konsernin käytettävissä.

20 SAAMISET YLEISÖLTÄ JA JULKISYHTEISÖILTÄ

1 000 euroa	31.12.2017	31.12.2016
Muut kuin vaadittaessa maksettavat		
Yritykset ja asuntoyhteisöt	4 607	6 900
Kotitaloudet	125	2
Ulkomaat	1 866	17
Yhteensä	6 598	6 919

Konsernilla on 198 tuhannen euron edestä saamia, joilla on huonompi etuoikeus kuin velallisen muilla veloilla. Tiedot kirjatuista arvonalentumistappioista esitetään tuloslaskelman liitteessä 15. Saamisten maturiteetit on esitetty liitteessä 38.

21 SAAMISTODISTUKSET

1 000 euroa	31.12.2017	31.12.2016
Muiden kuin julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat		
Myytavissä olevat		
Muut saamistodistukset (ei julkisesti noteerattu)	-	100
Yhteensä	-	100

22 OSAKKEET JA OSUUDET

Osakkeet ja osuudet, 1 000 euroa	31.12.2017	31.12.2016
Kaupankäyntitarkoituksessa olevat	20 470	3 233
Myytavissä olevat	5 413	4 120
Yhteensä	25 883	7 353
- joista julkisesti noteeratut osakkeet	33	386
- joista rahasto-osuudet	20 437	2 847
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä, 1 000 euroa	31.12.2017	31.12.2016
Hankintameno	6 778	3 940
Osuus osakkuusyhtiön tuloksesta	828	245
Yhteensä	7 606	4 185
Yhteensä	33 489	11 538

23 JOHDANNAISSOPIMUKSET

Johdannaissopimukset, 1 000 euroa	31.12.2017	31.12.2016
Kaupankäyntitarkoituksessa olevat		
Osakejohdannaiset	-	28
Yhteensä	-	28

Taseeseen kirjattujen osakejohdannaisten nimellisarvo on 31.12.2017 0 euroa (31.12.2016 89 tuhatta euroa). Taalerilla on lisäksi hallussaan osakkuusyhtiönsä optio-oikeuksia. Näillä ei ole katsottu olevan arvoa, sillä niitä saadaan käyttää vain jos Taalerin omistusosuus muuten laskisi.

24 VAKUUTUSTOIMINNAN VARAT JA VELAT

Vakuutustoiminnan varat, 1 000 euroa	31.12.2017	31.12.2016
Sijoitusomaisuus		
Lainat ja muut saamiset	100 079	93 607
Osakkeet ja osuudet	32 240	29 855
Yhteensä	132 318	123 463
Vakuutustoiminnan saamiset		
Ensivakuutustoiminnasta	523	635
Jälleenvakuutustoiminnasta	1 844	847
Muut saamiset	901	1 258
Yhteensä	3 268	2 740
Yhteensä	135 586	126 202

Vakuutustoiminnan velat, 1 000 euroa	31.12.2017	31.12.2016
Vakuutusmaksuvastuu	16 918	13 249
Korvausvastuu	3 051	1 297
Velat ensivakuutustoiminnasta	55	75
Velat jälleenvakuutustoiminnasta	313	377
Yhteensä	20 336	14 998

25 RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN LUOKITTELU

Rahoitusvarat ja -velat 31.12.2017, 1 000 euroa

Rahoitusvarat	Lainat ja saamiset	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Myytävissä olevat	Yhteensä	Käypä arvo
Saamiset luottolaitoksilta ¹⁾	34 567			34 567	34 567
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä ¹⁾	6 198		400	6 598	6 598
Osakkeet ja osuudet		20 470	5 413	25 883	25 883
Vakuutustoiminnan varat ²⁾			132 318	132 318	132 318
Muut rahoitusvarat	11 819			11 819	
Rahoitusvarat yhteensä	52 583	20 470	138 132	211 185	
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä				7 606	
Muut kuin rahoitusinstrumentit				10 530	
Varat yhteensä 31.12.2017				229 322	
Rahoitusvelat		Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Muut velat	Yhteensä	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille ¹⁾			7 982	7 982	7 982
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat ³⁾			54 758	54 758	57 605
Muut rahoitusvelat			16 424	16 424	
Rahoitusvelat yhteensä			79 164	79 164	
Muut kuin rahoitusvelat				44 074	
Velat yhteensä 31.12.2017				123 238	

1) Saamisten ja velkojen osalta on katsottu kirjanpitoarvon olevan paras arvio niiden käyvästä arvosta.

2) Vakuutustoiminnan varat ja velat on eritelty liitetiedossa 24.

3) Yleiseen liikkeeseen laskettuihin velkakirjoihin sisältyvät joukkovelkakirjalainat on arvostettu kirjanpidossa jaksotettuun hankintamenoon.

Rahoitusvarat ja -velat 31.12.2016, 1 000 euroa

Rahoitusvarat	Lainat ja saamiset	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Myytävissä olevat	Yhteensä	Käypä arvo
Saamiset luottolaitoksilta ¹⁾	55 148			55 148	55 148
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä ¹⁾	6 919			6 919	6 919
Saamistodistukset			100	100	100
Osakkeet ja osuudet		3 233	4 120	7 353	7 353
Johdannaissopimukset		28		28	28
Vakuutus toiminnan varat ²⁾			123 463	123 463	123 463
Muut rahoitusvarat	7 297			7 297	
Rahoitusvarat yhteensä	69 364	3 261	127 682	200 307	
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä				4 185	
Muut kuin rahoitusinstrumentit				8 770	
Varat yhteensä 31.12.2016				213 262	

Rahoitusvelat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Muut velat	Yhteensä	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille ¹⁾		8 967	8 967	8 967
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat ³⁾		64 691	64 691	67 084
Muut rahoitusvelat		9 006	9 006	
Rahoitusvelat yhteensä		82 664	82 664	
Muut kuin rahoitusvelat			36 748	
Velat yhteensä 31.12.2016			119 412	

1) Saamisten ja velkojen osalta on katsottu kirjanpitoarvon olevan paras arvio niiden käyvistä arvosta.

2) Vakuutus toiminnan varat ja velat on eritelty liitetiedossa 24.

3) Yleiseen liikkeeseen laskettuihin velkakirjoihin sisältyvät joukkovelkakirjalainat on arvostettu kirjanpidossa jaksotettuun hankintamenuun.

26 KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETUT RAHOITUSINSTRUMENTIT

Varojen käyvät arvot 31.12.2017, 1 000 euroa	Taso 1	Taso 2	Käypä arvo	
			Taso 3	yhteensä
Saamiset luottolaitoksilta		34 567		34 567
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä		6 198	400	6 598
Osakkeet ja osuudet	20 470		5 413	25 883
Vakuutustoiminnan varat	128 058		4 261	132 318
Yhteensä	148 527	6 198	10 074	199 366

Velkojen käyvät arvot 31.12.2017, 1 000 euroa	Taso 1	Taso 2	Käypä arvo	
			Taso 3	yhteensä
Velat luottolaitoksille		7 982		7 982
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		57 605		57 605
Yhteensä		65 588		65 588

Varojen käyvät arvot 31.12.2016, 1 000 euroa	Taso 1	Taso 2	Käypä arvo	
			Taso 3	yhteensä
Saamiset luottolaitoksilta		55 148		55 148
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä		6 919		6 919
Saamistodistukset			100	100
Osakkeet ja osuudet	3 233		4 120	7 353
Johdannaispimukset	28			28
Vakuutustoiminnan varat	120 041		3 421	123 463
Yhteensä	123 302	6 919	7 641	193 010

Velkojen käyvät arvot 31.12.2016, 1 000 euroa	Taso 1	Taso 2	Käypä arvo	
			Taso 3	yhteensä
Velat luottolaitoksille		8 967		8 967
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		67 084		67 084
Yhteensä		76 051		76 051

Hierarkiatasot

Taso 1: Käyvät arvot perustuvat täysin samanlaisten omaisuuserien tai velkojen noteerattuihin hintoihin toimivilla markkinoilla.

Taso 2: Käyvät arvot perustuvat muihin tietoihin kuin tasoon 1 sisältyviin noteerattuihin hintoihin, mutta kuitenkin tietoihin, jotka kyseiselle omaisuuserälle on todennettavissa joko suoraan (ts. hinnoista) tai epäsuorasti (ts. hinnoista johdettuina). Näiden instrumenttien käyvän arvon määrittämisessä Taaleri-konserni käyttää yleisesti hyväksytyjä arvostusmalleja, joiden tiedot perustuvat merkittävältä osin todennettaviin markkinatietoihin.

Taso 3: Käyvät arvot perustuvat omaisuuserää tai velkaa koskeviin tietoihin, jotka eivät perustu todennettavissa olevaan markkinatietoon. Pääosin tason 3 omaisuuserät on arvostettu ulkopuoliselta taholta saatuun hintaan tai, ellei luotettavaa käypää arvoa ole saatavilla/määritettävissä, hankintahintaan.

Tasolle 3 luokitellut omaisuuserät

Tasolle 3 luokitellut omaisuuserät koostuvat noteeraamattomista pääomarahasto-osuuksista ja voitonjakolainoista, osakkeista sekä saamistodistuksista. Pääomarahasto-osuudet on arvostettu pääasiallisesti viimeisimpään hallinnointiyhtiöltä saatuun käypään arvoon. Noteeraamattomat osakkeet on arvostettu joko kassavirtapohjaista tuottoarvomenetelmää käyttäen tai mikäli on arvioitu, että käypää arvoa ei voida riittäväällä tarkkuudella määrittellä, hankintahintaan.

Täsmäytyslaskelma tasolle 3 luokitelluista omaisuuseristä, 1 000 euroa	31.12.2017	31.12.2016
Käypä arvo 1.1.	7 641	46 533
Ostot	3 652	2 009
Myyntit ja vähennykset	-1 962	-41 654
Käyvän arvon muutos - tuloslaskelma	-3	-190
Käyvän arvon muutos - laaja tuloslaskelma	745	943
Käypä arvo kauden lopussa	10 074	7 641

Raportointikauden lopussa hallussa olevista tasolle 3 luokitelluista varoista kaudella tulosvaikutteisesti kirjatut realisoitumattomat voitot ja tappiot yhteensä, 1 000 euroa	1.1.- 31.12.2017	1.1.- 31.12.2016
Vakuustoiinnin nettotuotot	-	-
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	-	-50
Yhteensä	-	-50

27 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

1 000 euroa	31.12.2017	31.12.2016
Liikearvo	627	627
Muut aineettomat hyödykkeet	1 577	1 886
IT-järjestelmät ja ohjelmistot	1 577	1 848
Muut pitkävaikutteiset menot	-	38
Yhteensä	2 205	2 514

2017	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2017	627	4 310	4 937
Lisäykset		792	792
Vähennykset			
Hankintameno 31.12.2017	627	5 102	5 729
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2017	-	2 424	2 424
Tilikauden poistot		1 100	1 100
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2017	-	3 524	3 524
Kirjanpitoarvo 1.1.2017	627	1 886	2 514
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	627	1 577	2 205

2016	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2016	627	2 994	3 621
Lisäykset		1 356	1 356
Vähennykset		40	40
Hankintameno 31.12.2016	627	4 310	4 937
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2016	-	1 252	1 252
Tilikauden poistot		1 171	1 171
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2016	-	2 424	2 424
Kirjanpitoarvo 1.1.2016	627	1 741	2 369
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	627	1 886	2 514

Liikearvon kohdistaminen ja arvonalentumistestaus

Konsernin liikearvo kohdistuu kokonaisuudessaan varainhoitoliiketoimintaan.

Arvonalentumistestauksessa yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritetty käyttöarvoon perustuen. Rahavirtaennusteet pohjautuvat ennusteisiin, jotka kattavat kolmen vuoden ajanjakson. Ennustejakson jälkeiset rahavirrat on ekstrapoloitu käyttämällä tasaista 0,5 %:n kasvutekijää, jonka arvioidaan olevan soveltuva kasvavaan liiketoimintaan. Tulevaisuuden kassavirrat on diskontattu käyttäen pääoman keskimääräistä kustannusta (Weighted Average Cost of Capital). Diskonttauskoron määrittämisessä käytetyt parametrit (riskitön korko, riskikerroin, riskipreemio ja pääomarakenne) perustuvat vastaavaa tai kilpailevaa liiketoimintaa harjoittavien yritysten havainnoituihin tekijöihin sekä vuoden 2017 lopussa vallinneisiin markkinaolosuhteisiin. Suoritetun arvonalentumistestin perusteella ei ole tehty arvonalennuksia.

Arvonalentumistestauksen yhteydessä suoritettiin herkkyyssanalyysejä keskeisimpien oletusten, diskonttauskoron sekä jäännösarvon kasvutekijän osalta. Laskelmissa käytetyt keskeiset muuttujat ovat diskonttauskoron 2 prosenttiyksikön nousu sekä ennustejakson jälkeisen kasvun lasku 1 prosenttiyksiköllä. Herkkyyssanalyysejä eivät erikseen tarkasteltuina osoittaneet arvonalentumisriskiä.

28 AINEELLISET HYÖDYKKEET

1 000 euroa	31.12.2017	31.12.2016
Muut aineelliset hyödykkeet	361	503
Yhteensä	361	503

	2017	2016
Hankintameno 1.1.	1 888	1 715
Lisäykset	81	174
Vähennykset	8	-
Hankintameno 31.12.	1 962	1 888
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	1 385	1 168
Tilikauden poistot	216	217
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	1 601	1 385
Kirjanpitoarvo 1.1.	503	546
Kirjanpitoarvo 31.12.	361	503

29 MUUT VARAT

1 000 euroa	31.12.2017	31.12.2016
Palkkiotuottosaamiset	9 324	3 811
Muut	757	1 035
Yhteensä	10 081	4 846

30 SIIRTOSAAMISET JA MAKSETUT ENNAKOT

1 000 euroa	31.12.2017	31.12.2016
Eläke- ja työnantajavakuutusmaksut	93	270
Käteisvaroina maksettavat optiojärjestelyt	1 397	451
Korkosaamiset	1 487	1 646
Verosaamiset	68	34
Muut siirtosaamiset	2 278	2 497
Yhteensä	5 322	4 898

31 VELAT LUOTTOLAITOKSILLE

1 000 euroa	31.12.2017	31.12.2016
Muut velat luottolaitoksille	7 982	8 967
Yhteensä	7 982	8 967

32 YLEISEEN LIIKKEESEEN LASKETUT VELKAKIRJAT

1 000 euroa	31.12.2017	31.12.2016
Liikkeeseen lasketut joukkovelkakirjalainat	54 758	64 691
Yhteensä	54 758	64 691

Taaleri Oyj on liikkeeseenlaskenut yhden joukkovelkakirjalainan vuonna 2016 ja kaksi vuonna 2014. Vuonna 2016 liikkeeseenlaskettu joukkovelkakirjalaina on listattu Nasdaq HEL Corporate Bonds -listalla ja vuonna 2014 liikkeeseenlasketut Nasdaq First North Bond Market Finland -markkinapaikalla. Laina 01/2014 määrältään 10 000 000 euroa erääntyi 4/2017.

Lainojen keskeiset ehdot:

Taaleri Oyj laina 01/2016

Lainan järjestäjä(t):	Danske Bank Oyj
Lainan pääoma ja valuutta:	EUR 35 000 000,00
Lainaosuuksien lukumäärä:	35 000 kappaletta
Lainan etuoikeusasema:	Sama kuin liikkeeseenlaskijan muilla vakuudettomilla sitoumuksilla
Lainan selvitys:	Euroclear Finland Oy:n arvo-osuusjärjestelmä
Lainaosuuksien yksikkökoko:	EUR 1.000,00
Lainan vähimmäismerkintä:	EUR 100.000,00
Liikkeeseenlaskupäivä:	20.12.2016
Eräpäivä:	20.12.2021
Takaisinmaksumäärä:	Lainan pääoman nimellisarvo
Takaisinmaksupäivä(t):	20.12.2021
Korko:	Laina maksetaan takaisin yhdessä erässä. Kiinteä korko 4.250 % p.a. Koronmaksupäivät 20.12. kunakin vuonna, alkaen 20.12.2017 ja päättyen 20.12.2021
Koronlaskuperuste:	Todelliset/todelliset (ICMA)
Pankkipäiväolettama:	Seuraava
Liikkeeseenlaskijan asiamies ja maksu asiamies:	Danske Bank Oyj
Lainan ISIN-koodi:	FI4000232970

Taaleri Oyj laina 01/2014

Lainan järjestäjä(t):	Nordea Pankki Suomi Oyj sekä Taaleri Varainhoito Oy
Lainan pääoma ja valuutta:	EUR 10.000.000,00
Lainaosuuksien lukumäärä:	10.000 kappaletta
Lainan etuoikeusasema:	Sama kuin liikkeeseenlaskijan muilla vakuudettomilla sitoumuksilla
Lainan selvitys:	Euroclear Finland Oy:n OM arvo-osuusjärjestelmä
Lainaosuuksien yksikkökoko:	EUR 1.000,00
Lainan vähimmäismerkintä:	EUR 10.000,00
Liikkeeseenlaskupäivä:	3.4.2014
Eräpäivä:	3.4.2017
Takaisinmaksumäärä:	Lainan pääoman nimellisarvo
Takaisinmaksupäivä(t):	3.4.2017
Korko:	Laina maksetaan takaisin yhdessä erässä Kiinteä korko 4.500 % p.a. Koronmaksupäivät: Kunakin vuonna 3.4., alkaen 3.4.2015 ja päättynen 3.4.2017
Koronlaskuperuste:	Todelliset/todelliset (ICMA)
Pankkipäiväolettama:	Seuraava
Liikkeeseenlaskijan asiamies ja maksu asiamies:	Nordea Pankki Suomi Oyj
Lainan ISIN-koodi:	FI4000088026

Taaleri Oyj laina 02/2014

Lainan järjestäjä(t):	Taalerin Varainhoito Oy
Lainan pääoma ja valuutta:	EUR 20.000.000,00
Lainaosuuksien lukumäärä:	20.000 kappaletta
Lainan etuoikeusasema:	Sama kuin liikkeeseenlaskijan muilla vakuudettomilla sitoumuksilla
Lainan selvitys:	Euroclear Finland Oy:n OM arvo-osuusjärjestelmä
Lainaosuuksien yksikkökoko:	EUR 1.000,00
Lainan vähimmäismerkintä:	EUR 10.000,00
Liikkeeseenlaskupäivä:	19.9.2014
Eräpäivä:	19.9.2019
Takaisinmaksumäärä:	Lainan pääoman nimellisarvo
Takaisinmaksupäivä(t):	19.9.2019
Korko:	Laina maksetaan takaisin yhdessä erässä Kiinteä korko 5.500 % p.a. Koronmaksupäivät: Kunakin vuonna 19.9., alkaen 19.9.2015 ja päättyen 19.9.2019
Koronlaskuperuste:	Todelliset/todelliset (ICMA)
Pankkipäiväolettama:	Seuraava
Liikkeeseenlaskijan asiamies ja maksu asiamies:	Svenska Handelsbanken
Lainan ISIN-koodi:	FI4000108543

Joukkovelkakirjalainojen kovenanttiehdot kuvataan liitetiedossa 37 Riskien ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteet.

Lisätietoa joukkovelkakirjalainaohjelmista ja liikkeelle lasketuista lainoista löytyy yrityksen verkkosivuilta:
www.taaleri.com/fi/investor-relations/velkasijoittajat

33 MUUT VELAT

1 000 euroa	31.12.2017	31.12.2016
Ostovelat	723	458
Palkkiokuluvelat	1 063	708
Verotilivelat	131	111
Muut velat	214	134
Yhteensä	2 131	1 411

34 SIIRTOVELAT JA SAADUT ENNAKOT

1 000 euroa	31.12.2017	31.12.2016
Palkkajaksotukset	2 459	2 082
Käteisvaroina maksettavat optiojärjestelyt	4 743	2 139
Korkovelat	361	735
Verojaksotus	2 977	2 648
Muut siirtovelat	11 604	4 890
Yhteensä	22 143	12 494

35 LASKENNALLISET VEROSAAMISET JA -VELAT

Laskennalliset verosaamiset, 1 000 euroa	31.12.2017	31.12.2016
Työsuhde-etuuksista	673	436
Käyttämättömistä verotappioista	413	100
Muista IFRS oikaisuista	27	30
Yhteensä	1 113	566

Laskennalliset verovelat, 1 000 euroa	31.12.2017	31.12.2016
Myytävissä olevista rahoitusvaroista	170	811
Vakuutustoiminnan tasoitusmäärästä	15 717	16 041
Yhteensä	15 887	16 852

36 OMA PÄÄOMA

Osakepääoma

Yhtiön osakepääoma on 31.12.2017 125 000 euroa jakaantuen 28 350 620 osakkeeseen. Yhtiön osakkeilla ei ole nimellisarvoa.

Taaleri Oyj:n kaksi osakesarjaa on yhdistetty 8.1.2016 pidetyn ylimääräisen yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti. Kaupparekisteriin on 28.1.2016 merkitty A-sarjan 13 637 049 osakkeen sekä jo aiemmin kaupankäynnin kohteena olleiden B-sarjan 14 713 571 osakkeen yhdistäminen yhdeksi osakesarjaksi ja oikeuksiltaan samanlaisiksi. Yhdistämisen jälkeen Taaleri Oyj:n osakkeiden lukumäärä on 28 350 620, joten osakesarjojen yhdistämisen yhteydessä osakkeiden lukumäärä ei muuttunut. Samalla yhtiön A-sarjan osakkeenomistajien välinen osakassopimus päättyi ilman eri toimia osakelajien yhdistämisen tultua merkityksi kaupparekisteriin. Uusi osakesarja oli kaupankäynnin kohteena Nasdaq Helsinki Oy:n ylläpitämällä First North Finland -markkinapaikalla kaupankäyntitunnuksella "TAALA" perjantaista 29.1.2016 alkaen. 1.4.2016 alkaen Taaleri Oyj:n osakkeet siirtyivät kaupankäynnin kohteeksi Nasdaq Helsinki Oy:n ylläpitämälle pörssilistalle. Osakkeiden kaupankäyntitunnus on "TAALA" ja ISIN-koodi FI4000062195.

Emoyhtiöllä on hallussaan 45 000 kappaletta omia osakkeita. Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti. Konsernissa on käytössä osakepohjaisia kannustinjärjestelmiä. Yhtiö ei ole laskenut liikkeelle vaihtovelkakirjalainoja tai muita kuin edellä mainittuja erityisiä oikeuksia.

Osakkeiden oikeudet ja rajoitukset

Osakkeenomistajan etuoikeus uusiin osakkeisiin osakepääomaa korotettaessa	Osakkeenomistajilla on etuoikeus uusiin osakkeisiin samassa suhteessa kuin heillä on ennestään osakkeita
Äänioikeus	Kullakin osakkeella on yksi (1) ääni.
Osinko-oikeus	Yhtäläinen kaikille

Muut valtuutukset

Hallituksella on yhtiökokouksen 29.3.2017 myöntämä valtuutus hankkia yhdessä tai useammassa erässä yhteensä 2.000.000 osaketta vapaalla omalla pääomalla. Osakkeiden osakekohtainen hankintahinta on osakkeiden hankintapäivänä Helsingin pörssin pörssilistalla muodostuva hinta tai muu markkinaehtoinen hinta. Osakkeita voidaan hankkia yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi, yrityskauppojen, investointien tai muiden yhtiön liiketoimintaan kuuluvien järjestelyjen rahoittamiseksi tai toteuttamiseksi tai käytettäväksi osana yhtiön kannustinjärjestelmää tai mitätöitäväksi, mikäli se on yhtiön ja osakkeenomistajien kannalta perusteltua. Hallitukselle annettu valtuutus sisältää oikeuden päättää siitä, hankitaanko osakkeet suunnatusti, vai osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteessa. Hankinta voi olla suunnattu vain, jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Hallituksella on oikeus päättää muista osakkeiden hankkimiseen liittyvistä seikoista. Tämä valtuutus on voimassa 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöspäivämäärästä lukien. Tämä valtuutus kumoaa yhtiökokouksen 8.1.2016 antaman yhtiön omien osakkeiden hankkimisvaltuutuksen.

Hallituksella on yhtiökokouksen 29.3.2017 myöntämä valtuutus osakkeiden antamisesta ja yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden luovuttamisesta. Hallitus voi antaa uusia osakkeita ja luovuttaa yhtiön hallussa olevia omia osakkeita yhteensä enintään kolmemiljoonaa (2.500.000) kappaletta. Uudet osakkeet voidaan antaa ja yhtiöllä olevat omat osakkeet luovuttaa yhtiön osakkeenomistajille siinä suhteessa kuin he ennestään omistavat yhtiön osakkeita tai osakkeenomistajan etuoikeudesta poiketen suunnatulla osakeannilla, jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy, kuten esimerkiksi osakkeiden käyttäminen vastikkeena mahdollisissa yrityskaupoissa tai muissa yhtiön liiketoimintaan kuuluvissa järjestelyissä, tai investointien rahoittamiseksi tai osana yhtiön kannustejärjestelmää. Hallitus voi päättää myös maksuttomasta osakeannista yhtiölle itselleen. Uudet osakkeet voidaan antaa ja yhtiön hallussa olevat omat osakkeet luovuttaa joko maksua vastaan tai maksutta. Suunnattu osakeanti voi olla maksuton vain, jos siihen on yhtiön kannalta ja sen kaikkien osakkeenomistajien etu huomioon ottaen erityisen painava taloudellinen syy. Hallitus päättää kaikista muista osakeanteihin ja osakkeiden luovutuksiin liittyvistä seikoista. Valtuutus on voimassa yhden vuoden yhtiökokouksen päätöksestä lukien. Tämä valtuutus kumoaa yhtiökokouksen 7.4.2016 antaman valtuutuksen.

Muutokset osakkeiden lukumäärissä 2017		Yhteensä
Osakkeiden lukumäärä 1.1.2017		28 350 620
Osakkeiden lukumäärä 31.12.2017		28 350 620
Äänimäärä 31.12.2017		28 350 620

Muutokset osakkeiden lukumäärissä 2016	A-osake	B-osake	Yhteensä
Osakkeiden lukumäärä 1.1.2016	13 637 049	14 713 571	28 350 620
Osakesarjojen yhdistäminen 28.1.2016	-	-	28 350 620
Osakkeiden lukumäärä 31.12.2016	-	-	28 350 620
Äänimäärä 31.12.2016			28 350 620

Oman pääoman rahastot

Seuraavassa on esitetty kuvaukset oman pääoman rahastoista.

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Vuosina 2013 ja 2015 toteutetuilla osakeanneilla kerätyt varat merkittiin sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

Muuntoerot

Muuntoerot -rahastoon kirjataan ulkomaisten yksikköjen tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot.

Käyvän arvon rahasto

Käyvän arvon rahastoon kirjataan myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutos. Rahastoon merkityt erät realisoituvat tuloslaskelmaan, kun myytävissä olevasta arvopaperista luovutaan tai kirjataan arvonalennus.

Käyvän arvon rahaston muutokset 2017

	Myytävissä olevat rahoitusvarat		Yhteensä
	Lainat ja saamis- todistukset	Osakkeet, osuudet ja rahastot	
1 000 euroa			
Käyvän arvon rahasto 1.1.2017	181	-1 469	-1 288
Käyvän arvon muutokset	-454	-3 285	-3 739
Laskennalliset verot	91	657	748
Käyvän arvon rahasto 31.12.2017	-182	-4 098	-4 280

Käyvän arvon rahaston muutokset 2016

	Myytävissä olevat rahoitusvarat		Yhteensä
	Lainat ja saamis- todistukset	Osakkeet, osuudet ja rahastot	
1 000 euroa			
Käyvän arvon rahasto 1.1.2016	-819	-3 578	-4 398
Käyvän arvon muutokset	1 251	2 636	3 887
Laskennalliset verot	-250	-527	-777
Käyvän arvon rahasto 31.12.2016	181	-1 469	-1 288

RISKIASEMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

37. KONSERNIN RISKIEN- JA VAKAVARAIKUUDEN HALLINNAN PERIAATTEET

1. Konsernin riskienhallinta

Yleistä

Konsernin arvoihin, strategiaan ja liiketoimintasuunnitelmaan perustuen Taaleri-konsernille asetetaan tavoitteet, jossa on huomioitu liiketoiminnan ja toimialan tulevaisuudennäkymät ja riskit. Konsernin arvot sekä strategiset että liiketoiminnalliset tavoitteet luovat perustan konsernin riskien ja vakavaraisuuden hallinnalle. Strategiassa, liiketoimintasuunnitelmissa ja vuosisuunnitteluprosessissa on määritetty Taaleri-konsernin riskinottohalukkuus ja riskinkantokyky. Strategian, liiketoimintasuunnitelman ja vuosisuunnitelman lisäksi Taaleri Oyj:n hallitus hyväksyy konsernirakenteen ja liiketoimintojen organisaation, joilla tavoitteet pyritään saavuttamaan.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on tukea ja edistää liiketoimintaa huolehtimalla suunnitelmallisesti riskien kartoittamisesta ja seurannasta sekä niiden toteutumisen vähentämisestä tarkoituksenmukaisella tavalla. Sisäinen valvonta on osa Taaleri-konsernin toiminnan johtamista ja riskienhallinta osa konsernin sisäistä valvontaa.

Riskienhallinnan tehtävänä on tunnistaa, arvioida, mitata, rajoittaa ja valvoa liiketoiminnoista aiheutuvia riskejä, jotka vaikuttavat konsernin strategian toteutumiseen. Riskienhallinnalla pyritään vähentämään ennakoimattomien riskien toteutumisen todennäköisyyttä, vaikutusta ja uhkaa Taaleri-konsernin maineelle sekä tukemaan strategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamista valvomalla, että toiminnassa noudatetaan Taaleri Oyj:n hallituksen hyväksymiä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteita. Riskien- ja vakavaraisuudenhallinnalla pyritään turvaamaan Taaleri-konsernin riskinkantokyky ja maksuvalmius sekä varmistaa toiminnan jatkuvuus.

Taaleri Oyj:n hallituksen työjärjestyksen mukaan konsernin hallitus vahvistaa konsernin yhteiset päämäärät ja tavoitteet sekä hyväksyy sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet.

Riskienhallinta perustuu systemaattiseen riskienhallintaprosessiin. Riskejä arvioidaan säännöllisesti, vähintään kerran vuodessa tehtävällä riskikartoituksella, jonka avulla pyritään tunnistamaan, arvioimaan, mittaamaan ja rajoittamaan riskejä, joiden toteutuminen vaarantaisi konsernin tavoitteiden saavuttamisen ja vaikuttaisi negatiivisesti pääomien määrään. Tase- ja riskienhallinta työryhmä vastaa riskikartoitusten järjestämisestä konsernin eri yhtiöissä ja toiminnoissa. Riskejä seurataan jatkuvasti ja riskitapahtumista raportoidaan hallitukselle ja johtoryhmälle kvartaaleittain.

Koko konsernia koskevat lait ja sääntely

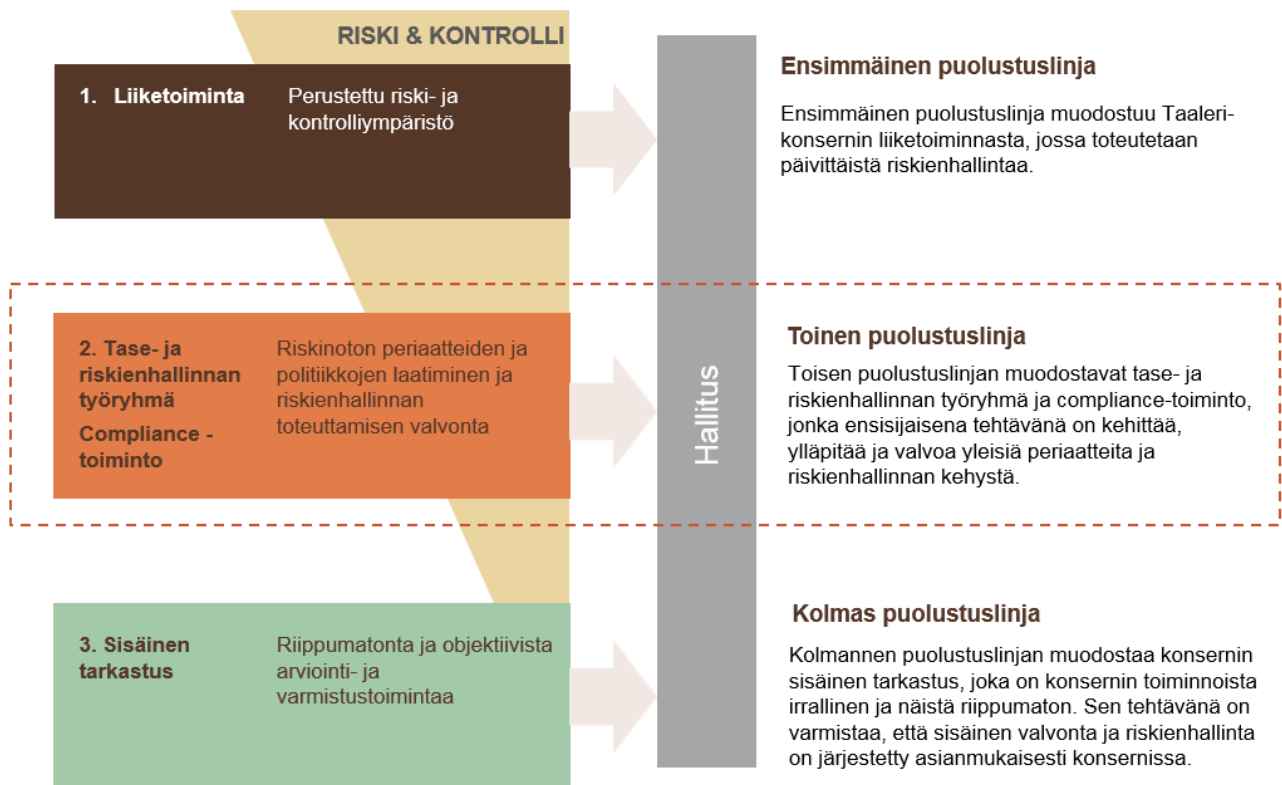
Taaleri-konsernia velvoittaa sijoituspalvelulain, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain, luottolaitos- ja vakuutusyhtiölain lisäksi laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta (699/2004) eli ns. Rava-laki, jonka mukaan ryhmittymän emoyrityksellä on oltava ryhmittymän tehokkaan riskienhallinnan mahdollistava luotettava hallinto, ryhmittymän toimintaan nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät sekä riittävät järjestelyt ja suunnitelmat ryhmittymän toiminnan tervehtyttämiseksi tai ryhmittymän purkamiseksi.

Rava-ryhmittymään kuuluvat kaikki muut konserniyritykset paitsi Taaleri Energia Oy, Taaleri Veropalvelut Oy ja Kultataaleri Oy, mutta Taaleri Veropalvelut Oy ja Kultataaleri Oy lasketaan kuitenkin mukaan ryhmittymään osana Varainhoito-konsolidointiryhmää. Taaleri Varainhoito-konsolidointiryhmään kuuluu Taaleri Varainhoito Oy sekä tämän tytäryhtiö Taaleri Rahastoyhtiö Oy. Taaleri Varainhoito-konsolidointiryhmässä huomioidaan myös Taaleri Veropalvelut Oy ja Kultataaleri Oy. Rahoitussektorin muodostavat Taaleri Varainhoito-konsolidointiryhmä, Taaleri Pääomarahastot-konserni ja Taaleri Sijoitus Oy-konserni. Ryhmittymän vakuutussektorin muodostaa Vakuutusosakeyhtiö Garantia. Rava-ryhmän rakennetta ja eri konsolidointiryhmiä on havainnollistettu alla Vakavaraisuudenhallinta-kohdassa esitettyssä kuvassa.

2. Riskienhallinnan organisointi

Taaleri Oyj:n hallitus huolehtii konsernin hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä, johon kuuluu riittävän ja toimivan sisäisen valvonnan järjestäminen ja ylläpito.

Sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvissä asioissa ylin päättävä elin on Taaleri Oyj:n hallitus, joka vastaa siitä, että konsernin sisäinen valvonta ja riskienhallinta on asianmukaisesti järjestetty. Hallitus hyväksyy konsernin liiketoimintastrategian, toimintasuunnitelmat ja hallinto- ja ohjausjärjestelmän sekä vahvistaa konsernin strategian yhteydessä liiketoiminnan tavoitteet ja linjaukset sekä budjetin. Hallitus päättää konsernin riskinottohalukkuudesta, -tasosta ja riskien- ja vakavaraisuudenhallintaperiaatteista sekä hyväksyy konsernin sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat periaatteet (ml. riskienhallinnan organisointi) ja konsernin menettelytapoihin liittyvät periaatteet ja politiikat. Lisäksi hallitus valvoo ja seuraa riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan toteuttamista konsernissa. Hallitus hyväksyy sisäisen tarkastuksen toimintaohjeen, konsernin jatkuvuussuunnitelman, konsernin elvytysuunnitelman ja tarvittaessa niiden päivitykset sekä seuraa säännöllisesti liiketoiminnan, riskinkantokyvyn ja riskitilanteen kehitystä ja ohjeiden noudattamista osana yhtiön taloudellisen tilanteen seurantaa ja riskiraporttien kautta.

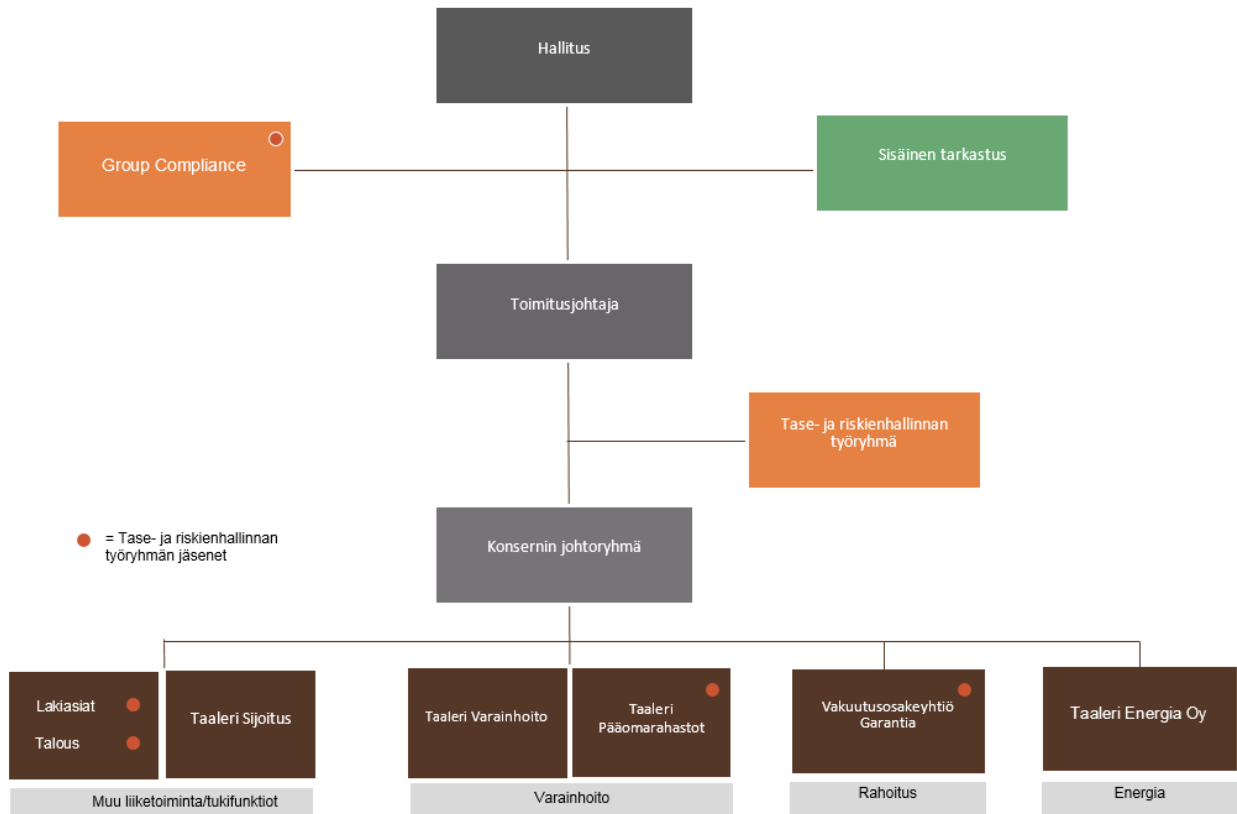

Taaleri-konsernin johtoryhmä puolestaan vastaa riskienhallinnan operatiivisesta johtamisesta hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvissä asioissa konsernin johtoryhmä edistää riskienhallinnan kulttuurin muodostumista konsernissa, jossa konsernin henkilöstön ammattitaito on keskeisessä asemassa.

Konsernin riskienhallinnasta vastaa konsernin toimitusjohtajan nimeämä tase- ja riskienhallintatyöryhmä. Työryhmä vastaa konsernin riskienhallinnan toimivuudesta ja tehokkuudesta ja raportoi säännöllisesti johtoryhmälle, hallituksen tarkastusvaliokunnalle ja hallitukselle. Tase- ja riskienhallintatyöryhmän tehtävänä on mm. ylläpitää, kehittää ja valmistella konsernin riskienhallinnan periaatteita hallituksen vahvistettaviksi, tukea konsernin tytäryhtiöitä tytäryhtiökohtaisten riskienhallinnan periaatteiden laadinnassa, huolehtia että konsernin olennaiset riskit tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan konsernissa. Työryhmän tehtävänä on myös valvoa, että konsernin riskit pysyvät vahvistetuissa rajoissa ja varmistaa, että riskien mittaamismenetelmät ja riskejä kontrolloivat menetelmät ovat asianmukaiset ja luotettavat.

Compliance-toiminnon tehtävänä on valvoa Taalerin toiminnan järjestämistä siten, että Taaleri-konsernin toiminta on lakien ja muun sääntelyn (kuten viranomaisten ohjeiden) vaatimusten mukaista. Compliance-toiminnosta vastaa group compliance officer. Compliance-toiminnon tehtävänä on mm. avustaa Taaleri-konsernin yhtiöitä, johtoryhmää ja muita tarvittavia tahoja sääntelyn noudattamisessa ja siihen liittyvässä compliance-riskien hallinnassa, valvoa ja säännöllisesti arvioida säännösten noudattamista.

Sisäinen tarkastus on Taaleri-konsernin yhtiöiden operatiivisista toiminnoista riippumaton varmennustoiminto, joka toimii hallituksen ohjauksessa ja valvonnassa ja hallinnollisesti konsernin toimitusjohtajan alaisuudessa. Sisäinen tarkastus on riippumatonta ja objektiivista arviointi- ja varmistustoimintaa, jonka tehtävänä on tarkastaa sisäisen valvonnan riittävyttä, toimivuutta ja tehokkuutta. Sisäinen tarkastus tukee konsernin ylintä ja operatiivista johtoa (hallitus, toimitusjohtaja, esimiehet) toiminnan ohjauksessa ja valvonnassa. Taaleri-konserni on ulkoistanut konsernin sisäisen tarkastuksen käytännön toteuttamisen ulkopuoliselle palveluntoimittajalle. Sisäisen tarkastuksen työtä ohjaa alan kansainvälinen ammatillinen ohjeistus, johon sisältyvät muun muassa eettiset säännöt, ammattistandardit ja käytännön ohjeet.

Taaleri-konsernin riskien- ja vakavaraisuuden hallinta on kiinteä osa konsernin johtamista, päätöksentekoa ja toiminnan suunnittelua. Vakavaraisuuden hallinta perustuu ennakoivaan lähestymistapaan, joka käsittää toimintaympäristön vaikutukset huomioon ottavan konsernin strategian, siihen perustuvat vuosisuunnitelmat, pääomasuunnitelmat ja riskistrategiat.

Konsernin strategisen suunnittelun prosessi (strategiaprosessi) kattaa strategisten tavoitteiden asettamisen, kehityshankkeiden määrittämisen ja alustavat taloudelliset ennusteet seuraaville vuosille. Strategiaprosessin yhteydessä tehdään myös riskien- ja vakavaraisuuden hallintaa koskevat linjaukset riskinottohalukkuudesta suhteutettuna konsernin riskinkantokykyyn ja odotettuihin tuottoihin, vakavaraisuutta ja riskirajoja koskevista tavoitteista (ml. pääomatavoitteet) ja riskienhallinnan kehittämisen painopisteistä.

Konsernin strategiaprosessin tulemina syntyvä vuosisuunnitelma sisältää taloudelliset analyysit mukaan lukien suunniteltujen toimenpiteiden vaikutukset vakavaraisuuteen ja riskiperusteiseen pääomatarpeeseen sekä pääomasuunnitelmaan.

Strategiasuunnitteluun osallistuu konsernin toimitusjohtajan lisäksi konsernin johtoryhmä. Konsernin hallitus hyväksyy toimitusjohtajan esittelemän konsernin strategian ja vuosisuunnitelman mukaan lukien pääomasuunnitelman.

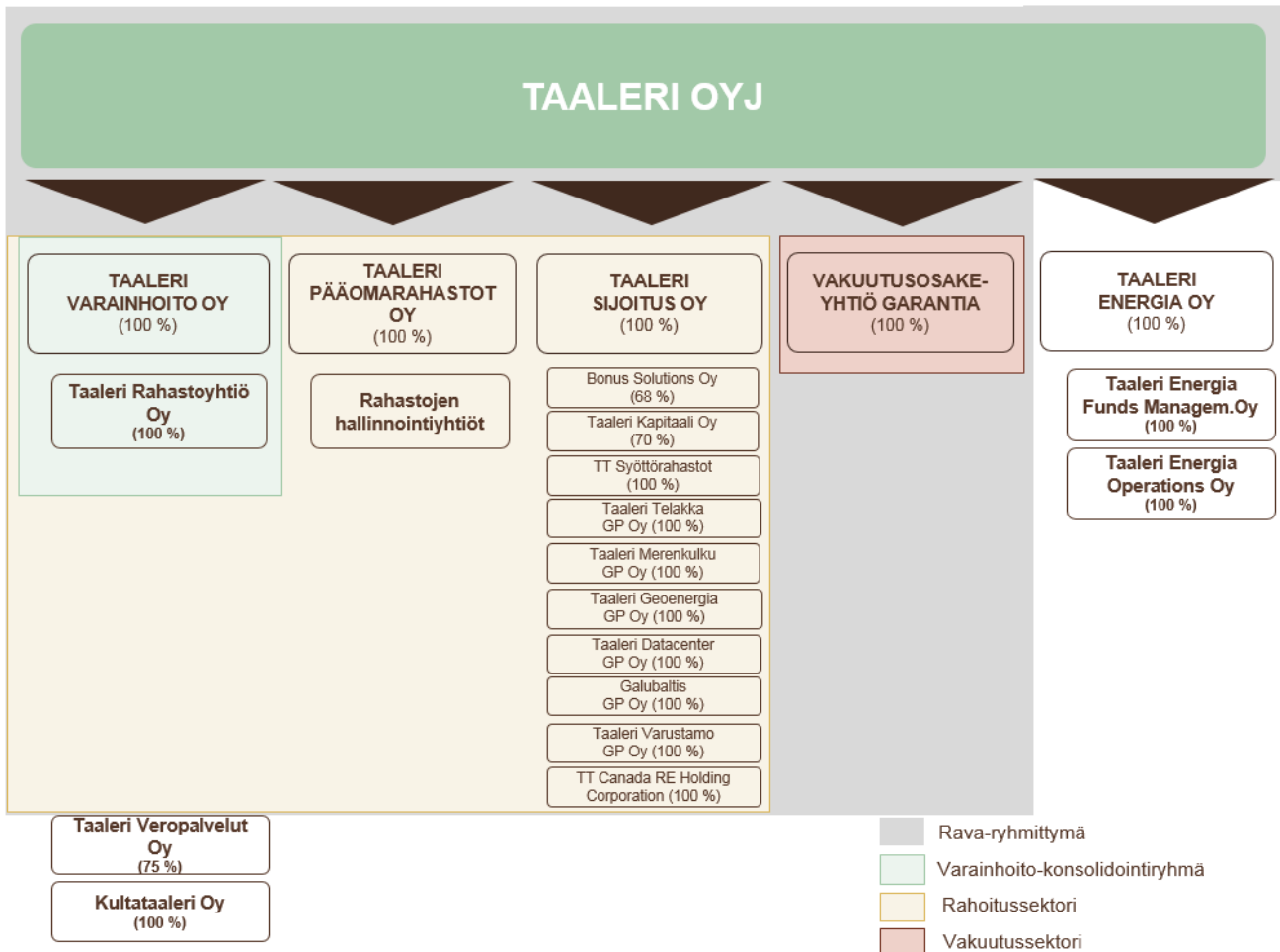
Jatkuvuussuunnitelma

Liiketoiminnan jatkuvuussuunnittelu on kokonaisvaltainen prosessi, jolla tunnistetaan konsernia uhkaavia tekijöitä ja niiden seurauksia, sekä luodaan perusta toipumiskyvylle ja tehokkaille vastatoimenpiteille sen sidosryhmien, maineen, brändin ja lisäarvoa tuottavien toimintojen turvaamiseksi. Taaleri-konsernin jatkuvuussuunnitelman tavoitteena on varautua ennalta mahdollisiin häiriötilanteisiin sekä varmistaa konsernin jatkuvuus ja toimintavarmuus. Jatkuvuussuunnittelun avulla varaudutaan liiketoiminnan keskeytyksiin siten, että toimintaa pystytään jatkamaan ja tappioita rajoittamaan erilaisissa liiketoimintaa kohtaavissa häiriötilanteissa.

Jatkuvuussuunnittelun laatimisesta, organisoinnista ja päivittämisestä vastaa Taaleri-konsernin tase- ja riskienhallintatyöryhmä. Jatkuvuussuunnitelman hyväksyy konsernin hallitus. Jatkuvuussuunnitelmassa käydään läpi uhka- ja haavoittuvuusanalyysien perustuen toimintamallit eri tilanteisiin eri liiketoimintaprosessien osalta sekä analysoidaan prosesseja ja häiriötilanteita. Jatkuvuussuunnitelma ohjaa toimintaa erilaisissa häiriötilanteissa ja se ottaa huomioon myös ulkoisten yhteistyökumppanien häiriötilanteet. Jatkuvuussuunnittelun ja jatkuvuussuunnitelman tilanteesta raportoidaan hallitukselle vuosittain.

3. Vakavaraisuudenhallinta

Taaleri-konsernin vakavaraisuudenlaskennan ryhmät

Riskinkantokyky ja riskiottohalukkuus

Taaleri-konsernin riskinkantokyky muodostuu optimaalisesta pääomarakenteesta, liiketoimintojen kannattavuudesta ja laadullisista tekijöistä, joihin kuuluvat muun muassa luotettava hallinto, sisäinen valvonta ja ennakkoiva riskien- sekä vakavaraisuuden hallinta. Tehokkaalla riskienhallinnalla Taaleri-konserni pyrkii varmistamaan konsernin ja sen yhtiöiden toiminnan jatkuvuuden ja tavoitteiden toteuttamiseksi vaadittavan riskinkantokyvyn säilymisen pitkällä aikavälillä.

Taaleri-konsernin suhtautuminen riskinottoon perustuu harkittuun riski/tuotto-ajatteluun. Taaleri Oyj:n hallitus on päättänyt, ettei konserni saa toiminnassaan ottaa sellaista riskiä mikä vaarantaa konsernin omien varojen vakavaraisuus-suhdeluvulle asetetut tavoitetasot. Taaleri Oyj:n hallitus on määritellyt erikseen ryhmittymälle sisäiset rajat kiinteistö-, osake-, maa-, valuuttakurssi-, korko- ja toimialariskeille.

Pääomanhallinta

Taaleri-konsernin pääomanhallinnan tavoitteena on säilyttää tehokas pääomarakenne, joka mahdollistaa normaalien taloudellisten velvoitteiden hoidon ja varmistaa edellytykset liiketoiminnan harjoittamiselle poikkeuksellisissakin olosuhteissa. Taserakenteen kautta seurataan säännöllisesti konsernin pääomarakennetta, eli sitä, miten konsernin rahoitus on järjestetty ja miten se jakaantuu vieraaseen ja omaan pääomaan. Konsernin strategisena tavoitteena on vähintään 30 prosentin omavaraisuus sekä 15 prosentin oman pääoman tuotto pitkällä aikavälillä, minkä lisäksi seurataan konsernin nettovelkaantuneisuuden kehitystä.

Taaleri Oyj on vahvistanut konsernin omaa pääomaa järjestämällä kaksi osakeantia vuosina 2013 ja 2015, joilla on kerätty yhteensä 37,5 miljoonaa euroa konserniin lisää omaa pääomaa vahvistamaan taserakennetta. Vuonna 2014 järjestettiin 30 miljoonan euron joukkovelkakirjalainaohjelma, jonka alla laskettiin 2014 yhteensä 30 miljoonan euron joukkovelkakirjalainat ja vuonna 2016 70 miljoonan euron joukkovelkakirjalainaohjelma, minkä alla laskettiin vuoden 2016 lopussa 35 miljoonan euron joukkovelkakirjalaina. Joukkovelkakirjalainoista eräännyttyä 20 miljoonaa euroa vuonna 2019 ja 35 miljoonaa euroa vuonna 2021. Joukkovelkakirjalainan keskeiset kovenanttiehdot ovat 30 prosentin modifioitu omavaraisuus ja 15 prosentin vakuudenantorajoite emoyhtiön ja juridisten tytäryhtiöiden osalta.

Pääomasuunnitelma

Pääomasuunnitelma sisältää tavoitteet konsernin pääomatasolle. Pääomasuunnitelmassa ja riskiperusteisessa pääomalaskelmassa konsernin pääomien riittävyttä ja vakavaraisuutta arvioidaan suhteessa liiketoimintasuunnitelmaan ja toiminnan riskiprofiiliin. Konsernin hallitus päättää tarvittavista toimenpiteistä pääomien riittävyden parantamiseksi. Vakavaraisuuden hallinnan ja pääomatarpeen näkökohdat ovat osa strategiaprosessia ja ne huomioidaan toimenpiteiden toteutuksesta päätettäessä.

Taaleri-konsernissa omien varojen riittävyttä seurataan säännöllisesti tuloksen seurannan yhteydessä suoritettavalla vakavaraisuuslaskennalla. Taaleri-konsernin hallitus asettaa tavoite- ja toimenpidetason vakavaraisuussuhdeluvulle, joka kuvaa konsernin omien varojen suhdetta riskipainotettujen saamisten kokonaismäärään. Omien varojen laskiessa mahdollisesti alle toimenpidetason ryhdytään välittömästi toimenpiteisiin. Taaleri-konsernin hallitus on asettanut konsernin omien varojen vakavaraisuussuhdeluvulle tavoitetasoksi 1,5 kertaa omien varojen laskennallinen lakimääräinen minimitaso ja sisäiseksi minimitasoksi 1,1 kertaa omien varojen laskennallinen sisäisen pääomavaatimuksen minimitaso. Vakavaraisuussuhdeluvun seuranta kattaa vakavaraisuuden toteumat sekä vakavaraisuuden hallintaprosessin eri vaiheet mukaan lukien eri skenaariot ja stressitestin. Stressitestin antamat tulokset huomioidaan ennakoivassa pääomasuunnittelussa.

Taaleri-konsernin pääomasuunnitelmassa on kuvattu vakavaraisuuden tavoite-, toimenpide- ja minimivaatimustasosta raja-arvoineen sekä konserni- ja yhtiötasoiset toimenpiteet kunkin tason osalta. Taulukossa on myös määritelty kullekin vakavaraisuustasolle toteutus- ja valvontavastuulliset.

Taaleri-konsernin pääomasuunnitelma päivitetään vähintään kerran vuodessa vuosisuunnittelun yhteydessä. Pääomasuunnitelma päivitetään myös, jos riskitilanteen, riskinkantokyvyn tai kannattavuuden kehitysnäkymät muuttuvat olennaisesti suunnitellusta.

Finanssivalvonta vahvisti lokakuussa 2015, että Taalerista on muodostunut rahoitus- ja vakuutusryhmittymä. Konsolidoitu vakavaraisuusvaatimus koko ryhmästä laaditaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain (ns. Rava-laki) mukaisesti ja Rava-tasosta tehdään samoilla oletuksilla skenaariot niin rahoitus- kuin vakuutussektorille. Finanssivalvonta myönsi 29.11.2016 Taaleri Oyj:lle luvan 1.1.2017 alkaen olla vähentämättä Garantiaan liittyvät omistuksensa sijoituspalveluyrityksen konsolidoidusta ydinpääomasta. Vähentämisen sijaan vakuutusyhtiösijoitukset tulee riskipainottaa CRR 49 artiklan 4. kohdan mukaisesti. Poikkeuslupa on voimassa 1.1.2017 alkaen 31.12.2018 saakka olettaen, että Yhtiö jatkuvasti täyttää poikkeusluvan edellytykset. Vähentämättä jättäminen koskee Garantian kirjanpidollista hankintamenoa 60 milj. euroa. Vakuutusyhtiösijoituksen kerryttämä tulosvaikutus ei myöskään sisälly sijoituspalveluyrityksen konsolidoituun ydinpääomaan. Käytettäessä vakuutusyhtiösijoituksen käsittelyssä poikkeusluvan sallimaa menetelmää, käsitellään vakuutusyhtiösijoitus riskipainotettuna eränä sijoituspalveluyrityksen konsolidoidussa vakavaraisuuslaskennassa. Sijoituspalveluyrityksen konsolidoitu ydinpääoma olisi 6,7 milj. euroa 31.12.2017, mikäli poikkeuslupaa ei sovellettaisi, vaan vakuutusyhtiösijoitus vähennettäisiin ydinpääomasta ja tilikauden tulos huomioidaan. Yhtiö täyttää poikkeusluvan edellytykset 31.12.2017 tilanteessa ja katsoo, ettei se tarvitse uutta poikkeuslupaa tämän poikkeusluvan jälkeen.

Sopeuttamistoimet ja pääomanlähteet

Taaleri-konserni käyttää sopeuttamistoimia ja pääomanlähteitä tilanteessa, jossa konsernin vakavaraisuussuhdeluku alittaa toimenpidetason joko säännöllisen vakavaraisuusseurannan yhteydessä tai suoritettavan stressiskenaarion tulemana. Taalerilla on käytössään vararahoituslähteitä, mahdollisuus kustannusten karsimiseen ja voitonjaon rajoittamiseen.

Elvytysuunnitelma

Tase- ja riskienhallintatyöryhmän vastuulla on laatia ja päivittää konsernin elvytysuunnitelma, joka kattaa koko konsernitason sekä kaikki konserniin kuuluvat yritykset. Elvytysuunnitelmassa esitetään tarvittavat Taaleri Oyj:hin ja konserniin kuuluviin yksittäisiin yrityksiin kohdistettavat toimenpiteet toiminnan jatkumisen turvaamiseksi tilanteessa, jossa konsernin tai siihen kuuluvan yrityksen taloudellinen asema on merkittävästi heikentynyt. Lisäksi elvytysuunnitelmassa määritellään selkeät raja-arvot ja laadulliset arviointiperusteet, joiden avulla voidaan tunnistaa sellaiset tilanteet, joissa suunnitelma on pantava täytäntöön koko konsernin tai siihen kuuluvan yrityksen toiminnan jatkumisen turvaamiseksi. Konsernin hallitus hyväksyy elvytysuunnitelman.

4. Varainhoitosegmentin, eli Rahoitussektorin keskeiset riskit ja niiden hallinta

Strateginen riski

Strateginen riski on riski siitä, että yhtiön pitkän tähtäimen strategiset liiketoiminnalliset linjaukset osoittautuvat epäedullisiksi ja vaarantavat näin yhtiön pitkän tähtäimen tavoitteiden saavuttamisen, kannattavuuden tai toiminnan jatkuvuuden.

Strategisten riskien hallinnalla pyritään vähentämään ennakoimattomien tappioiden todennäköisyyttä, vaikutusta ja uhkaa konsernin maineelle. Strategisten riskien hallinta perustuu konsernin vahvistamiin yleisiin toimintatapoihin ja ohjeisiin sekä toiminnan riittävään resursointiin. Strategisista riskeistä aiheutuvia tappioita pyritään lisäksi vähentämään seuraamalla aktiivisesti lainsäädännön ja sääntelyn muutoksia sekä ylläpitämällä riittävää reagoitavalmiutta talouden, suhdanteiden sekä toimintaympäristön muutoksiin. Reagoimalla aktiivisesti mahdollisesti toteutumassa oleviin riskeihin pyritään pienentämään riskien toteutumisen todennäköisyyttä, vaikutusta ja yhtiön haavoittuvuutta riskin toteutuessa.

Keskeisimpiä strategisia riskejä Taalerissa ovat liiketoimintasuunnitelman väärät painotukset sekä kansainvälistymisen riskit. Lisäksi strategiariskiä on arvioitu analysoimalla tuloksen, taseen ja vakavaraisuuden kehittymistä erilaisissa skenaarioissa. Keskeisimmiksi strategisiksi ja ulkoisen toimintaympäristön riskeiksi nousivat kotimaisen pääomamarkkinan kutistuminen, liiketoimintaan vaikuttava uusi ja tiukentuva regulaatio sekä kasvun hallitseminen.

Luottoriski

Luottoriskillä tarkoitetaan yleisesti riskiä siitä, että lainanottaja tai finanssialan yrityksen muu sopimusvastapuoli ei pysty vastaamaan veloitteestaan finanssialan yritystä kohtaan tai että vakuuden arvo ei riitä vastuun kattamiseen. Luottoriskit voidaan jakaa Taaleri-konsernissa luottokelpoisuus- ja vakuusriskiin.

Luottokelpoisuusriskillä tarkoitetaan, että vastapuoli ei kykene tai ole halukas täyttämään sopimuksen mukaisia velvoitteitaan. Vakuusriskillä tarkoitetaan, ettei mahdollisesti asetettu vakuus ole riittävä kattamaan saamista. Luottoriskiä syntyy myös muista saamisista kuten asiakkaiden palkkiosaamisista, likvidien varojen talletuksista ja sijoituksista sekä taseen ulkopuolisista saamisista, kuten myönnytyistä takauksista.

Taaleri-konsernin yhtiöiden sopimusvastapuolia ovat konsernin velalliset, konserniyhtiöiden palveluita ostaneet asiakkaat, yhteistyökumppanit sekä luottolaitokset, joihin Taaleri-konsernin yhtiöiden varat on talletettu.

Rahoitussektorin luottoriskiä syntyy pääasiassa emoyhtiö Taaleri Oyj:n ja Taaleri Sijoitus Oy:n tekemistä sijoituksista, myönnytyistä lainoista ja pankkisaamisista. Taaleri Varainhoito-segmentti ei harjoita luotonantoa, joten liiketoiminnan luottoriski muodostuu pääasiassa vastapuoliriskistä. Taaleri Varainhoito-segmentin yhtiöt voivat sijoittaa omia varojaan vain korkean luottoluokituksen omaavaan rahoituslaitokseen tai likvidiin korkorahastoon. Niiden tahojen toimintaa ja tilannetta, joiden osalta Taaleri Varainhoito-liiketoiminnalla on luotto- tai vastapuoliriskiä tarkkaillaan jatkuvasti ja muutoksista raportoidaan johtoryhmälle ja hallitukselle. Sekä luottoriskiä että vastapuoliriskiä pyritään aina hajauttamaan useammalle vastapuolelle, riippuen markkinoista ja kyseisestä tilanteesta.

Luottoriskien osalta Taaleri-konserni laskee vähimmäisvakavaraisuusvaatimuksensa standardimenetelmää käyttäen. Vakavaraisuuslaskennassa lainasaamisten, muiden saamisten, osakkeiden ja osuuksien luottoriskin standardimallilla lasketut riskipainotetut erät olivat yhteensä 140,8 miljoonaa euroa per 31.12.2017 CRR 49 poikkeusluvalla. Näihin saamiin liittyvän luottoriskin riskiperusteisen pääomatarpeen oletetaan olevan samansuuruinen kuin vakavaraisuusvaatimus, eli 11,3 miljoonaa euroa.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriski on jälleenrahoituksen saatavuuteen liittyvä riski, joka syntyy, kun saamisten ja velkojen maturiteetit poikkeavat toisistaan. Likviditeettiriskiä syntyy myös, jos saatavat ja velat ovat liaksi keskittyneet yksittäisille vastapuolille. Konsernin maksuvalmiutta seurataan päivittäin ja konsernilla on käytössä pankkitililimiitit. Hyvää maksuvalmiutta ylläpidetään sijoittamalla Taaleri-konsernin ylimääräinen likviditeettipuskuri matalan riskin kohteisiin rahamarkkinoille, jotka ovat nopeasti muunnettavissa käteisvaroiksi.

Taalerin kassavirta muodostuu selkeästi ennustettavissa olevista hallinnointipalkkio- ja tuotto- ja irtautumisaktiiviteeteilla saattavaa olla merkittävä pääomarahastoista, korkotuotoista myönnytyistä lainoista, suhteellisen ennustettavissa olevista, tuottosidonnaisista palkkioista ja Taaleri Sijoitus Oy:n tekemistä osakesijoituksista. Sijoitus- ja irtautumisaktiiviteeteilla saattaa olla merkittävä

vaikutus kassavirtoihin. Pääomarahastojen maksamat hallinnointipalkkiot perustuvat pitkäaikaisiin sopimuksiin ja hallinnointipalkkiotuotot olemassa olevista pääomarahastoista ovat suhteellisen luotettavasti ennustettavissa seuraavan 12 kuukauden ajalle. Taalerin Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimien sijoitusrahastojen hallinnointipalkkiot ja sijoitusrahastoissa olevien varojen määrä ovat alttiita sekä markkina-arvojen muutoksille että asiakkaiden merkinnöille ja lunastuksille. Konsernin likviditeettiriskiä sisältävien toimintojen asiakaskunta on hyvin hajautunut ja keskittyneisyyttä seurataan säännöllisesti. Lisäksi konsernin tulovirtaa tasoiittaa pääomarahastoliiketoiminnan pitkä ja tasainen tulovirta voimassa olevista hankkeista. Toiminnan keskittyneisyyttä pyritään vähentämään asiakaskuntaa laajentamalla.

Taaleri Oyj:n rahoitusjohtaja vastaa likviditeetin seurannasta ja Taaleri-konsernin talousjohtaja taloudellisen tilanteen ja taseen jatkuvasta seurannasta. Varainhoidon Controller seuraa Varainhoito-segmentin taloudellista tilannetta kuukausittain ja raportoi tilanteesta Varainhoidon johtoryhmälle sekä Varainhoidon toimitusjohtajille. Lisäksi Taaleri-konsernin taloushallinto valvoo tuloslaskelman ja taseen eriä analyttisellä tarkastelulla.

Markkinariski

Markkinariskillä tarkoitetaan markkinahintojen vaihteluista aiheutuvaa vaikutusta rahoitusvarojen ja -velkojen markkina-arvoon. Markkinariskin eri lajeja ovat korko-, valuutta-, osake-, kiinteistö ja hyödykeriski.

Korkoriskillä tarkoitetaan korkomuutosten vaikutusta konsernin rahoitustaseen ja rahoitustaseen ulkopuolisten erien markkina-arvoon tai korkokatteeseen ja tätä kautta vakavaraisuuteen. Valuutariskillä tarkoitetaan valuuttakurssien muutosten vaikutusta. Osakeriskillä tarkoitetaan osakehintojen muutosten vaikutusta.

Rahoitussektorin markkinariskit koostuvat pääasiassa Taaleri Sijoitus Oy:n tekemistä sijoituksista, joille varataan Pilari II:n alla markkinariskistä pääomaa. Varainhoito-segmentin markkinariski koostuu saamisista luottolaitoksista ja osakeriskistä. Taaleri Varainhoito Oy:n liiketoiminnassa markkinariskiä syntyy lähinnä asiakaskaupankäynnin selvitysriskinä. Taaleri Varainhoito Oy ei ota kaupankäyntitarkoituksessa omaan lukuunsa positioita rahoitusinstrumenteissa tai hyödykkeissä eikä sillä ole kaupankäyntivarastoa tai muuta ulkoista velkaa lukuun ottamatta luotollista tiliä kaupankäynnin selvitykseen.

Varainhoidon likviditeettipuskuri on alttiina markkinariskeille, sillä se on sijoitettuna lyhytaikaisiin korkoinstrumentteihin ja pankkitileille. Asiakaskaupankäynnin osalta yhtiö altistuu selvitysriskille, joka voidaan jakaa edelleen likviditeettiriskiin ja vastapuoliriskiin. Arvopaperikauppojen selvitysriskin tilannetta tarkkaillaan jatkuvasti. Selvitysriskin hallitsemiseksi Taaleri Varainhoito Oy:llä on käytössään sekä Taaleri-konsernin kassavarat että selvitystilanteita varten luottolaitosten myöntämät selvityslimiitit.

Operatiivinen riski

Operatiivisella riskillä tarkoitetaan tappion vaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. Myös maine-, oikeudelliset-, compliance- ja tietoturvariskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Operatiivisille riskeille on tyypillistä, että riskin aiheuttama tappio ei ole kaikissa tapauksissa mitattavissa. Operatiivinen riski voi myös toteutua viiveellä ja ilmetä välillisesti esimerkiksi maineen ja arvostuksen heikkenemisenä. Taaleri-konsernissa operatiivisia riskejä hallitaan ensisijaisesti kehittämällä sisäisiä prosesseja sekä huolehtimalla hyvästä ohjeistuksesta ja henkilöstön riittävästä koulutuksesta. Operatiivisten riskien vuosittaisessa itsearvioinnissa Taaleri-konsernin henkilöstö tunnistaa ja arvioi toiminnan keskeiset operatiiviset riskit. Itsearvioinnin perusteella keskeisimpiä operatiivisen riskin lähteitä Taaleri-konsernissa ovat legal- ja compliance, henkilöstö sekä prosessit.

Väärinkäytösten aiheuttamia riskejä pyritään hallitsemaan sisäisillä toimintaohjeilla sekä järjestämällä henkilökohtaiset toimenkuvat siten, ettei ns. vaarallisia työyhdistelmiä pääse syntymään. Eri prosesseihin määritetyt kontrollipisteet ovat myös keskeisessä asemassa väärinkäytösten ja virheiden ehkäisyssä. Oikeudelliset riskit voivat liittyä sopimuksiin eri yhteistyö- ja sopimuskumppaneiden kanssa. Nämä riskit pyritään kartoittamaan sopimusten yksityiskohtaisella läpikäynnillä, jossa tarvittaessa käytetään ulkopuolista asiantuntijaa. Yksiköt vastaavat oman alueensa operatiivisten riskien hallinnasta.

Operatiivisista riskeistä aiheutuvia tappioita pyritään vähentämään konsernissa pienentämällä riskien toteutumisen todennäköisyyttä ja vaikutusta sekä pienentämällä yhtiön haavoittuvuutta riskin toteutuessa. Taaleri-konsernin yhtiöt tekevät välittömästi ilmoituksen konsernin tase- ja riskienhallintatyöryhmälle, mikäli yhtiön asiakkaille tarjotuissa palveluissa tai tietojärjestelmissä esiintyy merkittäviä häiriöitä tai virheitä

Taaleri-konserni laskee operatiivisen riskin vakavaraisuusvaatimuksensa perusmenetelmän mukaisesti. Perusmenetelmän mukaan laskettu operatiivisen riskin osuus oli 71,6 miljoonaa euroa vuonna 2017 ja omien varojen vaatimus 5,7 miljoonaa euroa. Käytännössä tämä summa on huomattavasti suurempi kuin toteutuneet operatiivisen riskin tappiot.

Taaleri-konsernin hallituksen hyväksymässä operatiivisen riskin hallinnan periaatteissa on kuvattu tarkemmalla tasolla operatiivisen riskin hallinnan organisointi ja operatiivisen riskin arviointiin, seurantaan ja raportointiin konsernin hallitukselle sekä Finanssivalvonnalle liittyvät menetelmät.

5. Rahoitussegmentin, eli Vakuutussektorin keskeiset riskit ja niiden hallinta

Garantian arvot, hyvän liiketavan periaatteet, strategia ja liiketoiminnan tavoitteet muodostavat yhtiön riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan perustan. Riskienhallinnan tarkoituksena on tukea yhtiön tavoitteiden saavuttamista tunnistamalla yhtiöön vaikuttavat uhat ja mahdollisuudet ja pitää ne riskinottohalukkuuden- ja kyvykkyyden rajoissa. Luotettavasti järjestetty sisäinen valvonta varmistaa, että yhtiön liiketoimintastrategiaa, asetettuja tavoitteita sekä riskien ja vakavaraisuudenhallintaan liittyviä periaatteita ja toimintatapoja noudatetaan.

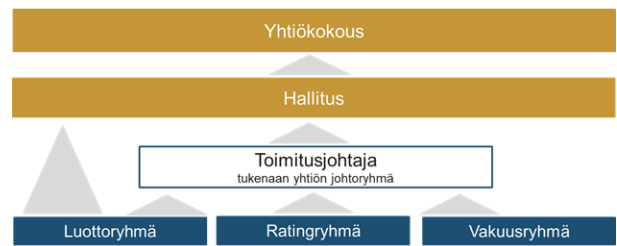
Garantiassa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan keskeisenä tavoitteena on turvata yhtiön riskinkantokyky ja varmistaa siten toiminnan jatkuvuus. Sisäinen valvonta kattaa yhtiön kaikkien yksiköiden merkittävän toiminnan ja siihen kuuluu asianmukaisen raportoinnin järjestäminen yhtiön kaikilla organisaatiotasolla. Riskienhallinta kattaa yhtiöön kohdistuvien yksittäisten riskien ja riskien yhteisvaikutuksen tunnistamisen, mittaamisen, seurannan, hallinnan ja raportoinnin. Riskien ja vakavaraisuuden hallinta on lisäksi kytketty kiinteäksi osaksi Garantian liiketoiminnan prosesseja ja toiminnan suunnittelua ja seuranta.

Riskienhallinnan organisointi, vastuut ja valvonta

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on organisoitu Garantiassa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kolmen puolustuslinjan periaatteen mukaisesti. Tämän periaatteen mukaisesti tehtävät eriytetään (1) yksiköihin, jotka toiminnissaan ottavat liiketoimintariskiä, eli käsittelevät vakuutuksia, tekevät yhtiötä sitovia päätöksiä ja toimivat asiakasrajapinnassa (Operatiivinen riskienhallinta), (2) yksiköihin, jotka vastaavat riskien valvonnasta, toteuttavat riippumatonta riskien arviointia sekä valvovat yhtiön ohjeistusten, lakien ja säädösten noudattamista (Riippumaton riskienhallinta), ja (3) riippumattomaan sisäisen tarkastuksen toimintoon (Sisäinen tarkastus). Ulkoista valvontaa toteuttavat tilintarkastajat ja valvovat viranomaiset.

Kuva 1: Garantian riskienhallinnan organisointi

Kuva 2: Päätöksentekokoelimet ja raportointisuhteet

Taaleri-konsernin tase- ja riskienhallintatyöryhmä vastaa konsernin riskienhallinnan toimivuudesta ja tehokkuudesta. Konsernin liiketoiminnasta riippumaton tase ja riskienhallintatyöryhmä tukee ja ohjaa Garantian sisäistä valvontaa sekä riskien- ja vakavaraisuudenhallintaa varmistaakseen konsernitason periaatteiden ja ohjeistusten soveltamisen myös Garantiassa. Työryhmä raportoi Taaleri-konsernin johtoryhmälle ja Taaleri Oyj:n hallitukselle.

Garantian hallitus on ylin päätöksentekovelin Garantian sisäiseen valvontaan sekä riskien- ja vakavaraisuuden hallintaan liittyvissä asioissa. Hallitus vahvistaa sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat periaatteet ja politiikat (ml. riskinoton rajoitteet) sekä organisoinnin ja seuraa ja valvoo näiden toimivuutta ja riski- ja vakavaraisuusaseman kehitystä. Garantian toimitusjohtaja, tukenaan johtoryhmä, vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännön järjestämisestä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaperiaatteiden mukaisesti.

Garantian hallitus on asettanut Luottoryhmän, Vakuusryhmän ja Ratingryhmän, jotka päättävät hallituksen vahvistaman päätöksentekojärjestelmän mukaisesti vastuulleen kuuluvista asioista. Luottoryhmän tehtävänä on takaus- vakuutus- ja korvauspäätösten, sijoituspäätösten teko. Vakuusryhmän tehtävänä on vakuuksien arviointi ja vakuusarviointiprosessin laadun ja tehokkuuden varmistaminen. Liiketoiminnasta riippumattoman ratingryhmän tehtävänä on luottoluokitusten ("rating") vahvistaminen sekä ratingprosessin laadun ja tehokkuuden varmistaminen. Vakuusryhmä ja ratingryhmä raportoivat toiminnastaan toimitusjohtajalle ja luottoryhmä hallitukselle.

Garantian organisaation yksiköt, jotka vastaavat riskien valvonnasta, toteuttavat riippumatonta riskien arviointia sekä valvovat yhtiön ohjeistusten, lakien ja säädösten noudattamista, muodostavat ns. riippumattoman riskienhallinnan. Riippumattoman riskienhallinnan tehtävänä on avustaa hallitusta ja muita toimintoja tehokkaasti riskienhallinnan varmistamiseksi, seurata riskienhallintajärjestelmän toimivuutta ja yhtiön yleistä riskiprofiilia kokonaisuutena, raportoida riskeille altistumisesta ja neuvoa hallitusta riskienhallintaa koskevissa asioissa, tunnistaa ja arvioida kehittyviä riskejä sekä huolehtia riskien mittaamisesta käytettävien riskimallien asianmukaisuudesta. Riippumaton riskienhallinta raportoi toiminnastaan Taaleri-konsernin tase- ja riskienhallintatyöryhmälle, Garantian hallitukselle ja toimitusjohtajalle.

Sisäinen tarkastus on yhtiön operatiivisista toiminnoista riippumaton arviointi-, varmistus- ja konsultointitoiminto. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on tukea yhtiön johtoa tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällinen lähestymistapa organisaation riskienhallinta-, valvonta-, sekä johtamis- ja hallintoprosessien riittävyyden ja tehokkuuden arviointiin ja kehittämiseen. Sisäisen tarkastuksen toiminta perustuu vuosittain laadittavaan toimintasuunnitelmaan. Sisäinen tarkastus raportoi havainnoistaan, johtopäätöksistään ja suosituksistaan Taaleri Oyj:n ja Garantian hallitukselle.

Riskienhallinnan prosessi

Garantian riskienhallintaprosessi muodostuu seuraavista osa-alueista:

- Toiminnan suunnittelu;
- Pääomanhallinta;
- Riskinottohalukkuus;
- Riskien tunnistaminen ja arviointi;
- Riskien mittaaminen; ja
- Riskien valvonta ja raportointi.

Garantian toiminnan suunnittelu muodostuu pitkän aikavälin (noin 3 vuotta) strategisesta suunnittelusta ja lyhyen aikavälin (1 vuosi) vuosisuunnittelusta. Toiminnan suunnittelu perustuu toimintaympäristön, kilpailuympäristön ja oman toiminnan analyysiin sekä Taaleri-konsernin strategiaan. Yhtiön tavoitteiden, tavoitteiden saavuttamista tukevien hankkeiden sekä riskinottohalukkuuden määrittämisessä hyödynnetään tulos- ja vakavaraisuuskenaarioita ja stressitestejä, riskikartoituksen tuloksia ja riski ja vakavaraisuusarviota. Aktuaari antaa vuosittain toiminnan suunnittelun tueksi vakuutusyhtiöläin edellyttämät lausunnot hallitukselle. Strategian ja vuosisuunnitelman, ml. riski ja vakavaraisuusarvio, vahvistaa yhtiön hallitus ja sen valmisteluun osallistuu koko henkilöstö.

Garantian tavoitteena on olla luotettava kumppani ja yhtiö varmistaa toiminnan jatkuvuuden ja vakauden ylläpitämällä vahvaa vakavaraisuutta. Hallitus on asettanut Garantian pääomituksen tavoitetason lakisääteisen vakavaraisuuspääomavaatimuksen, luottoluokittaja Standard & Poor's:n edellyttämän AAA-luottoluokitusta vastaavan vähimmäispääomavaatimuksen sekä sisäisesti arvioidun pääomatarpeen (ns. taloudellinen pääoma 99.9 %:n luottamustasolla) yläpuolelle. Garantia jakaa osinkoa tai palauttaa pääomia omistajalle vain, kun A- luottoluokitus ei vaarannu. Pääomanhallinnan tarkoituksena on varmistaa ennakoivasti pääomien riittävyys myös poikkeuksellisissa olosuhteissa. Ensisijainen keino riskien ja todellisen pääomituksen tasapainon varmistamiseksi on liiketoiminnan kannattavuuden ylläpito ja riskien aktiivinen hallinta. Kun mahdollinen epätasapaino havaitaan, tasapaino palautetaan tuloksen ja riskiposition hallinnalla tai uuden pääoman hankinnalla.

Riskinottohalukkuudella tarkoitetaan sitä riskin määrää ja laatua, jonka yhtiö on valmis ottamaan saavuttaakseen liiketoiminnalleen asetetut tavoitteet. Garantian riskinottohalukkuus on maltillinen ja se määritellään ns. ”riskinoton rajoitteilla / riskimittareilla”. Hallitus vahvistaa riskinoton rajoitteet / riskimittarit vuosittain osana pääomasuunnitelmaa (vakavaraisuutta koskevat rajoitteet), luottoriskipolitiikkaa, jälleenvakuutuspolitiikka ja sijoitussuunnitelmaa.

Liiketoiminnan ja toimintaympäristön riskien jatkuva tunnistaminen ja arviointi ovat osa Garantian riskien ja vakavaraisuudenhallinnan prosessia. Garantian liiketoimintaan liittyvät keskeiset riskit ovat takausvakuuttamisesta aiheutuvat luottoriskit, vastuuvakaa kattavan omaisuuden sijoitusriskit, strategiset riskit sekä operatiiviset ja compliance riskit. Riskien tunnistamista ja arviointia on tarkasteltu riskikohtaisesti myöhemmin tässä liitetiedossa.

Garantia määrittää ja arvioi pääomavaatimustaan / mittaa liiketoimintansa riskiä kolmella erilaisella Value-at-Risk – pohjaisella riskimittarilla. Ensisijainen toiminnan ohjauksessa, riskin mittaamisessa ja pääomien riittävyyden arvioinnissa käytettävä mittari on taloudellinen pääoma (”Sisäinen riskipääoma”) 99.9 tai 99.5 %:n luottamustasolla. Tämän lisäksi pääomatarpeen arvioinnissa hyödynnetään Solvenssi II –standardikaavan mukaista vakavaraisuus-pääomavaatimusta SCR (Solvency Capital Requirement) 99.5 %:n luottamustasolla sekä S&P:n Insurance Capital Model:n mukaista AAA-tason luottoluokitusta vastaavaa vähimmäispääoman määrää. VaR-pohjaisten riskimittareiden lisäksi Garantia mittaa, seuraa ja arvioi toimintansa riskejä ja niiden kehittymistä muilla määrällisillä ja laadullisilla riskimittareilla. Riskien mittaamista on tarkasteltu riskikohtaisesti myöhemmin tässä liitetiedossa.

Garantian riski- ja vakavaraisuusaseman seuranta ja raportointi jakautuvat sisäiseen ja ulkoiseen seurantaan ja raportointiin. Ulkoisella raportoinnilla tarkoitetaan kaikille sidosryhmille julkistettavia tietoja sekä viranomaisraportointia. Garantia raportoi toiminnastaan lisäksi ulkoiselle luottoluokittajalle Standard & Poor's:lle. Sisäisellä riski- ja vakavaraisuusaseman raportoinnilla tarkoitetaan vähintään kuukausittain tehtävää raportointia Garantian johtoryhmälle ja hallitukselle, sekä neljännesvuosittaista raportointia Taaleri-konsernin tase- ja riskienhallintatyöryhmälle, ja edelleen Taaleri-konsernin hallitukselle. Sisäisen seurannan ja raportoinnin tavoitteena on varmistaa, että yhtiön riski- ja vakavaraisuusasema ovat riskinottohalukkuuden rajoissa.

Vakuutusriskit

Vakuutusriskillä tarkoitetaan riittämättömistä hinnoittelua ja vastuuvakaa koskevista oletuksista johtuvaa tappioriskiä tai vakuutusvastuiden arvon epäedullista muutosta. Takausvakuutuksessa vakuutusriski muodostuu suurelta osin luottoriskistä eli siitä, ettei taattava suoriudu sopimuksen mukaisista taloudellisista ja/tai toiminnallisista velvoitteistaan suhteessa takauksensaajaan. Tämä voi olla seurausta taattavan maksukyvyttömyydestä (maksukyvyttömyysriski) tai siitä,

että taattava epäonnistuu sopimuksen mukaisen veloitteen toimittamisesta ajallaan (toimitus-riski). Takausvakuuttamisen luottoriskin katsotaan sisältävän myös jälleenvakuuttajien tai muun vastatakauksen antajan vastapuoliriskin, joka aiheutuu jälleenvakuuttajan tai muun vastatakauksen antajan maksukyvyttömyydestä sekä vakuuksien arvonmuutosriskin, joka aiheutuu vakuuden käyvän arvon muutoksesta.

Vakuutusriskin eli takausvakuuttamisessa luottoriskin hallinnan tavoitteena on rajoittaa asiakas- ja vastapuoliriskeistä aiheutuvat negatiiviset tulosvaikutukset hyväksyttävälle tasolle ja varmistaa, että tuotto on riittävä suhteessa otettuun riskiin. Takausvakuuttamisessa luottoriskiä vähennetään asiakasvalinnan, asiakassuhteen aktiivisen hoidon, asiakkaan toiminnassa tapahtuvien muutosten seurannan ja hajautuksen lisäksi tyypillisesti jälleenvakuuttamalla ja vakuus- ja kovenanttijärjestelyin. Takausvakuuttamisen luottoriskinhallinnassa keskeisessä asemassa on vakuutusten myöntöprosessi, jota ohjaavat hallituksen vahvistamat luottoriskipolitiikka, jälleenvakuutuspolitiikka ja päätöksentekovaltuudet sekä niitä täydentävät johtoryhmän vahvistamat luottoriskinarviointiin, hinnoitteluun sekä vakuuksiin ja kovenantteihin liittyvät prosessikuvaukset ja toimintaohjeet. Vakuuttamisprosessin toimivuutta ja laatua valvoo Riskienhallinta -toiminto. Päivittäisen vakuuttamisprosessin lisäksi luottoriskejä tunnustetaan ja arvioidaan vähintään vuosittain vuosisuunnittelun yhteydessä laadittavassa riskikartoituksessa.

Vakuutusriskin määrää mitataan taloudellisen pääoman mallilla, vakavaraisuuspääomavaatimuksen määrällä (SCR) sekä S&P:n vakuutusriskimallin pääomavaatimuksen määrällä. Vakuutusrikin taloudellisen pääoma määritetään sopimuskohtaisesti Basel 2:n mukaisella sisäisten luottoluokitusten menetelmällä, jossa huomioidaan takauksen määrä, instrumentin luottoluokitus (maksuhäiriötodennäköisyys eli PD, probability of default), duraatio sekä vasta-vakuuksista ja jälleenvakuutuksesta riippuva tappio-osuus (LGD, loss given default) vahinkotilanteessa. Taloudellisen pääoman malli sisältää myös keskittymäriskin. Garantia arvioi säännöllisesti taloudellisen pääoman mallinsa sekä taloudellisen pääoman määrän laskennassa käytettävien parametrien toimivuutta, ml. riskinvähentämistekniikoiden tehokkuus osana LGD-parametrin oikeellisuuden arviointia. Asiakas ja asiakaskokonaisuuskohtaista luottoriskiä arvioidaan lisäksi mm. seuraavilla mittareilla: asiakkaan rating ja sen taustamuuttajat, bruttovastuun, jälleenvakuutetun osuuden ja muiden vakuuksien määrä ja laatu, avoin positio, kovenantit ja riskiasiakas –status. Takausvakuutuskannan luottoriskiä arvioidaan puolestaan mm. seuraavilla mittareilla: bruttovastuun, jälleenvakuutetun osuuden ja muiden vakuuksien sekä avoimen position ja taloudellisen pääoman määrät tuoteryhmittäin, rating-luokittain, toimialoittain, kannan keskimaturiteetti, korvauskulut suhteessa vakuutusmaksutuottoihin ja takausvakuutuskantaan. Vakuutusriskiasemaa seurataan ja siitä raportoidaan johtoryhmälle ja hallitukselle kuukausittain.

Määrällisiä tietoja vakuutusriskistä ja vastuuvälästä esitetään liitetiedossa 41.

Vakuutusmatemaattiset oletukset

Vakuutusyhtiölain perusteella vakuutusyhtiöllä tulee olla turvaavat laskuperusteet vakuutusteknisen vastuuvälän määrittämiseksi. Vastuuvälän arvon tulee olla aina riittävä siten, että yhtiö pystyy kohtuudella arvioiden vastaamaan sitoumuksistaan. Vastuuvälän laskuperusteet annetaan tiedoksi finanssivalvonnalle ennen tilikauden päättymistä.

Vakuutusmaksuvastuu määrätään ns. siirtovastuuna. Tuotteittain määritetään se osuus voimassa olevien vakuutussopimusten maksutulosta, mikä kohdistuu tuleviin tilivuosiin. Korvausvastuu muodostuu tunnetusta ja tuntemattomasta korvausvastuusta. Yksittäiset tilinpäätöshetken jälkeen maksettavaksi tulevat korvaukset varataan vahinkokohtaisesti osaksi tunnettua korvausvastuuta. Jo sattuneiden, mutta tilinpäätöshetkellä yhtiölle tuntemattomien, vahinkojen varalle varataan kertoimella osuus yhtiön tilivuoden maksutulosta osaksi tuntemattomaa korvausvastuuta. Varsinaista vastuuvälää ei diskontata.

Tasoisuuden tarkoituksena on tasata vakuutusteknisesti poikkeuksellisten vuosien tulosta. Tasoisuusmäärä toimii puskurina erityisesti korvauskulujen kasvua vastaan. Garantian tasoisuusmäärän laskuperusteissa tasoisuusmäärää purkautuu vuosittain tulosvaikutteisesti kauden korvauskuluja vastaava määrä, kunnes tasoisuusmäärä saavuttaa tavoitemäärän. Pitkällä aikavälillä tasoisuusmäärä hakeutuu tavoitemääräänsä. Tavoitemäärän laskenta on määritetty vakuutusyhtiölaissa.

Sijoitusriskit

Yhtiön sijoitukset ovat vastuuvälän ja oman pääoman katteena olevaa varallisuutta ja niiden ensisijaisena tarkoituksena on turvata vakuutusliikkeen maksukyky myös poikkeuksellisen suurina vahinkovuosina. Sijoitustoiminta on luonteeltaan pitkäaikaista ja tavoitteena on ensisijaisesti pääomien turvaaminen sekä vakaa ja tasaisesti kehittyvä varallisuuden kasvu. Sijoitustoiminnassa noudatetaan varovaisuuden periaatetta, jonka mukaisesti varat sijoitetaan vain sellaiseen omaisuuteen, johon liittyvät riskit yhtiö voi tunnistaa, mitata, seurata, hallita, valvoa ja raportoida. Sijoitustoiminnan riskit muodostuvat markkina-, vastapuoli- (luottoriski) ja maksuvalmiusriskistä.

Markkinariskillä tarkoitetaan tappioriskiä tai taloudellisen aseman epäedullista muutosta, joka johtuu suoraan tai välillisesti omaisuuden, vastuiden ja rahoitusvälineiden markkinahintojen tason ja volatiliiteetin heilahteluista. Hintojen muutokset vaikuttavat sijoitusomaisuuden arvoon ja vuotuisen tuottoon. Keskeiset markkinariskit ovat osake-riski, korkoriski, valuuttariski ja kiinteistöriski. Sijoitusten luottoriski muodostuu vastapuoliriskistä ja luottomarginaaliriskistä. Vastapuoliriskillä tarkoitetaan yksittäisten sopimusten sopimusvastapuoleen liittyvää maksukyvyttömyysriskiä. Luottomarginaaliriski kuvaa riskillisen korkoinstrumentin ja riskittömän korkoinstrumentin hintaeron eli luottomarginaalin muutoksesta aiheutuvaa riskiä.

Sijoitusriskien hallinnan tavoitteena on rajoittaa sijoittamisesta aiheutuvat negatiiviset tulosvaikutukset ja sijoitusten arvon muutokset hyväksyttävälle tasolle pitkällä aikavälillä, varmistaa, että sijoitusten tuotto on riittävä suhteessa otettuun riskiin ja turvata yhtiön likviditeetti. Sijoitustoiminnan riskejä hallitaan hajauttamalla sijoitukset mahdollisimman tehokkaasti omaisuusluokittain, sektoreittain, maantieteellisesti, luottoluokittain ja vastapuolittain sekä varmistamalla sijoitusten riittävä likvidiys. Sijoitusriskien hallinnassa keskeisessä asemassa on päivittäinen sijoitus-toiminnan toteuttaminen, jota ohjaavat hallituksen vahvistamat sijoitussuunnitelma ja päätöksentekovaltuudet. Päivittäisen sijoitustoiminnan sekä kuukausiraportoinnin lisäksi sijoitusriskejä arvioidaan vähintään vuosittain vuosi-suunnittelun yhteydessä laadittavassa riskikartoituksessa.

Sijoitustoiminnan riskien pääomatarvetta mitataan taloudellisen pääoman mallilla, vakavaraisuuspääomavaatimuksen määrällä (SCR) sekä S&P:n sijoitusriskin pääomavaatimuksella. Taloudellisen pääoman mallissa sijoitusriskiä mitataan instrumenttikohtaisesti Value-at-Risk –pohjaisilla riskimalleilla osakeriskille, valuuttariskille, korkoriskille ja luottoriskille. Korke- ja pääomarahastosijoitusten luottoriski määritetään Basel 2:n mukaisella sisäisten luottoluokitusten menetelmällä, jossa huomioidaan sijoituksen määrä, instrumentin luottoluokitus, tappio-osuus ja duraatio. Taloudellisen pääoman lisäksi sijoitusriskejä mitataan mm. omaisuusluokittain, maittain, luottoluokittain, vastapuolittain, modifioidulla duraatiolla, korkoherkkyydellä ja valuuttamääräisten sijoitusten määrällä. Sijoitusriskiasemaa seurataan ja siitä raportoidaan johtoryhmälle ja hallitukselle kuukausittain.

Markkinariskistä esitetään herkkyyksianalyysi liitetiedossa 42.

Operatiiviset riskit

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappion riskiä, joka aiheutuu puutteellisista tai virheellisistä prosesseista, ihmisten tekemistä virheistä, järjestelmistä tai ulkoisista tapahtumista.

Operatiivisten riskien hallinnalla varmistetaan, että operatiivinen toiminta on järjestetty asianmukaisesti, eikä riskeistä aiheudu ennalta arvaamattomia suoria tai epäsuoria taloudellisia menetyksiä. Operatiivisten riskien hallintaan ja sisäiseen valvontaan myönteisesti suhtautuvaa yrityskulttuuria ylläpidetään ja vahvistetaan jatkuvasti kouluttamalla ja ohjeistamalla henkilöstöä.

Operatiivisten riskien hallinnassa keskeistä on riskien tunnistaminen ja arviointi, sekä kontrolli ja hallintakeinojen toimivuuden ja riittävyyden arviointi. Operatiivisten riskien hallinnan keskeiset työkalut ovat vähintään vuosittain toteutettavat yksikkökohtaiset riskikartoitukset, jatkuva operatiivisten riskien rekisteröinti, korjaavien toimenpiteiden tunnistaminen sekä näiden seuranta ja raportointi, jatkuvuussuunnitelmat, toimintaperiaatteet ulkoistuksiin, uusien tuotteiden suunnitteluun ja käyttöönottoon, asiakkaan tuntemiseen ja rahan pesun ja terrorisminrahoittamisen estämiseen sekä prosessikuvaukset ja muut työ- ja toimintaohjeet.

Operatiivisen riskin määrää mitataan vakavaraisuuspääomavaatimuksen (SCR) määrällä ja taloudellisen pääoman määrällä, joka arvioidaan vuosittain toteutettavan riskikartoituksen pohjalta. Lisäksi seurataan ja rekisteröidään toteutuneita riskitapahtumia ja läheltä piti -tilanteita, määritellään niitä koskevat korjaavat toimenpiteet ja seurataan niiden toteuttamista. Operatiivisten riskien kehityksestä raportoidaan neljännesvuosittain johtoryhmälle ja hallitukselle.

Muut riskit

Strategisella riskillä tarkoitetaan riskiä, joka syntyy toiminta- ja kilpailuympäristön muutoksista, hitaasta reagoinnista muutoksiin, väärän strategian tai liiketoimintamallin valinnasta tai strategian toteuttamisen epäonnistumisesta. Maineriski ja regulaatoririski ovat osa strategista riskiä. Keskeinen keino strategisten riskien hallinnassa on systemaattinen ja jatkuva toiminnan suunnittelu- ja seurantaprosessi, jonka avulla kyetään tunnistamaan ja arvioimaan potentiaalisia riskejä toiminta-, kilpailu- ja regulaatioympäristössä sekä päivittämään strategiaa ja johtamaan riskien hallitsemiseksi käynnistettyjä toimenpiteitä. Strategisia riskejä seurataan ja arvioidaan vähintään vuosittain vuosi-suunnittelun yhteydessä laadittavassa riskikartoituksessa.

Compliance -riskillä tarkoitetaan oikeudellisiin tai hallinnollisiin seuraamuksiin, taloudellisiin tappioihin tai maineen menettämiseen liittyviä riskejä, jotka ovat seurausta siitä, että yhtiö on jättänyt noudattamatta sen toimintaan sovellettavia lakeja, asetuksia tai muita määräyksiä. Lainsäädännön muutoksia seurataan aktiivisesti, ja meneillään olevista hankkeista raportoidaan säännöllisesti hallitukselle. Garantiassa vuosisuunnittelun yhteydessä toteutettava riskikartoitus sisältää myös sääntelyyn liittyvien riskien tunnistamisen ja arvioinnin sekä riskiä pienentävien kehitys-toimenpiteiden määrittelyn ja seurannan. Henkilöstön ohjeistaminen ja kouluttaminen ovat keskeisessä roolissa myös compliance riskien hallinnassa.

Keskittymäriskillä tarkoitetaan kaikenlaisia riskejä, joihin liittyvät tappiot voivat olla niin suuria, että toteutuessaan ne vaarantavat vakuutus- ja jälleenvakuutusyritysten vakavaraisuuden tai taloudellisen aseman. Garantian liiketoiminnan merkittävin keskittymäriski syntyy suorasta ja välillisestä luotto- ja vastapuoliriskin keskittymäriskistä takausvakuutus- ja/tai sijoitustoiminnassa. Garantian kokonaisvastuut sisältävät yksittäisiä suuria asiakaskokonaisuuksia ja toimialakohtaisia luottoriskikeskittymiä, minkä lisäksi Garantian takausvastuut ja sijoitukset keskittyvät Suomeen. Luottoriskin keskittymäriskin hallinnassa korostuu ennen kaikkea asiakas- ja sijoituskohteiden valinta ja asiakkaiden tilanteesta tapahtuvien muutosten jatkuva seuranta. Keskittymäriskiä mitataan ja arvioidaan taloudellisen pääoman mallissa erillisellä keskittymäriskimallilla, EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisella suurten asiakas-riskien määrällä ja asiakaskokonaisuuskohtaisilla riskilimiiteillä.

Maksuvalmiusriskillä tarkoitetaan riskiä, että vakuutus- ja jälleenvakuutusyritykset eivät kykene muuttamaan sijoituksiaan ja muuta omaisuuttaan rahaksi täyttääkseen maksettaviksi tulevat taloudelliset velvoitteensa. Garantiassa maksuvalmiusriski on rajallinen, sillä vakuutusmaksutulo kerätään ennen korvausten maksamista ja suurimmat yksittäiset maksut muodostuvat vakuutuskorvauksista edunsaajille tai voiton jaosta / pääoman palautuksista osakkeenomistajalle, joiden maksuajankohdat tiedetään yleensä hyvissä ajoin etukäteen. Garantialla ei myöskään ole rahoitusvelkoja. Keskeiset keinot maksuvalmiusriskin hallintaan Garantiassa ovat riittävä käteisen määrä päivittäisten maksujen hoitoon ja sijoitussalkun likvidiys.

6. Energia-segmentin keskeiset riskit ja niiden hallinta

Taaleri Pääomarahastot Oy toimii Energia-segmentin vaihtoehtorahastojen hoitajana ja huolehtii vaihtoehtorahastojen riskienhallinnan järjestämisestä.

Energia-segmentin sijoituskohdekohtainen sekä erityisesti kansainväliseen energiainfrastruktuurisijoittamista koskeva riskienhallinta on integroitu osaksi Energia-segmentin henkilöstön työtehtäviä prosessien avulla, joissa on määritelty hankkeiden ja niiden tarkastelua koskevat laatukriteerit. Kansainvälisessä sijoitustoiminnassa korostuu tarve teettää ulkoisia due diligence –selvityksiä Energia-segmentin henkilöstön omien selvitysten lisäksi. Jokaista hanketta käsitellään Energia-segmentin investointikomiteassa jossa kokeneet, sitoutumattomat infrastruktuurisijoittamisen ammattilaiset haastavat sijoitustoiminnon esitystä. Jokaista hanketta käsitellään yleensä kolme kertaa vaihtoehtorahaston hoitajan hallituksessa ennen lopullisen sijoituspäätöksen tekoa. Sijoituksen toteuttamisen jälkeen hankkeen rakennus- ja operointivaiheessa Energia-segmentin henkilöstö osallistuu aktiivisesti hankkeiden toteuttamiseen sekä päätöksentekoon aina sijoituskohteesta irtaantumiseen saakka. Energia-segmentti seuraa myös jatkuvasti osana riskienhallinnan ja sijoittajaraportoinnin prosesseja hankkeiden arvoon mahdollisesti vaikuttavia avaintekijöitä sekä päivittää vuosittain rahastokohtaiset riskianalyysit ja stressitestit.

Energia-segmentin toiminnan riskejä ovat mm. markkinariski (merkittävä epäonnistuminen yksittäisen tai useamman sijoituskohteen valinnassa tai irtautumisessa ja siitä johtuva arvonmenetykset), valuuttakurssiriski (Euroalueen ulkopuolisten sijoitusten osalta mahdolliset merkittävät muutokset valuuttakursseissa ja siitä aiheutuva tuotonmenetykset), maariski (maa- ja kohdekohtaiset lainsäädännölliset ja poliittiset riskit sekä niiden vaikutus yksittäisiin sijoituskohteisiin) sekä kannattavuusriski (rahaston sijoitusten liiketoiminnalliset riskit rakennusaikana ja tuotantovaiheessa).

Taaleri Energia Oy:n tytäryhtiö Taaleri Energia Funds Management Oy on hakenut vaihtoehtorahaston hoitajan toimilupaa, mutta prosessi on vielä valvojalla kesken. Energia-segmentti tulee osaksi Rava-ryhmittymää, kun Taaleri Energia Funds Management Oy saa AIFM-toimiluvan ja tulee noudattamaan vastaavia riskienhallinnan menetelmiä kuin Taaleri Pääomarahastot Oy tällä hetkellä noudattaa. Taaleri Energia Oy tekee myös hankekehitystä omasta taseesta ja sen riskipositiota tullaan seuraamaan osana Rava-ryhmittymää, kun segmentti tulee osaksi ryhmittymää.

38 RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN MATURITEETTIJAKAUMA

Rahoitusvarat 31.12.2017, 1 000 euroa	< 3kk	3-12 kk	1-5 v	5-10 v	> 10v	Yhteensä
Saamiset luottolaitoksilta	34 553	14				34 567
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä ¹⁾	122	701	6 753	555		8 131
Muut rahoitusvarat	11 819					11 819
Rahoitusvarat yhteensä	46 494	715	6 753	555	-	54 517
Rahoitusvelat 31.12.2017, 1 000 euroa	< 3kk	3-12 kk	1-5 v	5-10 v	> 10v	Yhteensä
Velat luottolaitoksille ¹⁾	60	8 103				8 163
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat ¹⁾		2 588	60 563			63 150
Muut rahoitusvelat	16 424					16 424
Rahoitusvelat yhteensä	16 484	10 691	60 563	-	-	87 737
Rahoitusvarat 31.12.2016, 1 000 euroa	< 3kk	3-12 kk	1-5 v	5-10 v	> 10v	Yhteensä
Saamiset luottolaitoksilta	54 566	568	14			55 148
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä ¹⁾	192	410	6 065	2 981		9 648
Saamistodistukset ¹⁾		100				100
Muut rahoitusvarat	7 297					7 297
Rahoitusvarat yhteensä	62 055	1 078	6 079	2 981	-	72 193
Rahoitusvelat 31.12.2016, 1 000 euroa	< 3kk	3-12 kk	1-5 v	5-10 v	> 10v	Yhteensä
Velat luottolaitoksille ¹⁾		1 264	8 188			9 452
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat ¹⁾		13 038	63 150			76 188
Muut rahoitusvelat	9 006					9 006
Rahoitusvelat yhteensä	9 006	14 302	71 338	-	-	94 645

1) Saamisten maturiteetit on esitetty alkuperäiseen alaskirjaamattomaan arvoon. Aiemmista tilikausista poiketen rahoitusvarojen ja -velkojen erääntymättömät korot on sisällytetty samaan instrumenttiluokkaan. Lisäksi vertailutietoon on lainasaamisiin yhdistetty aiemmin erikseen esitetyt korkosaamiset noin 1,3 milj. euroa.

Vakuustoittoiminnan varojen ja velkojen maturiteettijakauma esitetään liitteissä 41 ja 42.

39 MUUTOKSET RAHOITUKSEN RAHAVIRROIKSI LUOKITELTAVISSA RAHOITUSVELOISSA

	1.1.2017	Rahavirrat	Käyvän arvon muutokset	31.12.2017
Velat luottolaitoksille	8 967	-1 000	15	7 982
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	64 691	-10 000	66	54 758
Yhteensä	73 659	-11 000	82	62 740

40 MARKKINARISKIN HERKKYYSANALYYSI

Markkinariskin herkkyyshanalyysi on laadittu konsernin merkittävien markkinariskien, korkoriskin ja hintariskin, osalta. Herkkyyshanalyysit on laadittu arvioimalla miten jökseenkin mahdolliset muutokset korkotasossa tai hinnoissa vaikuttaisivat näihin herkille oleviin tase-eriin. Vaikutus on laskettu ennen veroja. Vakuustoitinnan varoista ja -veloista on laadittu erilliset herkkyyshanalyysit liitteissä 41 ja 42.

1 000 euroa	Riski- muuttuja	Muutos	31.12.2017		31.12.2016	
			Vaikutus tulokseen	Vaikutus omaan pääomaan	Vaikutus tulokseen	Vaikutus omaan pääomaan
Korkoriski ¹⁾	Korko	1% -yksikkö	269	269	464	464
Hintariski ²⁾						
Saamistodistukset	Käypä arvo	10 %	-	-	-	10
Osakkeet ja osuudet	Käypä arvo	10 %	2 047	2 588	323	735
Johdannaissopimukset	Käypä arvo	10 %	-	-	3	3

1) Korkoriskin herkkyyshanalyysissa on huomioitu sellaiset kauden päätöspäivänä taseessa olleet rahoitusvarat ja -velat joilla on ollut kyseisenä päivänä muuttuva korko.

2) Hintariskin herkkyyshanalyysissa on huomioitu sellaiset rahoitusinstrumentit jotka arvostetaan taseessa käypään arvoon. Hinnan muutos ei ole oletettu olevan pitkäaikainen tai merkittävä, joten myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokiteltujen instrumenttien osalta käyvän arvon muutos vaikuttaa ainoastaan omaan pääomaan.

41 MÄÄRÄLLISIÄ TIETOJA VAKUUTUSRISKISTÄ JA VASTUVELASTA

Taalerin vakuutusliiketoiminta koostuu kokonaisuudessaan Vakuutusosakeyhtiö Garantian liiketoiminnasta. Alla on esitetty Vakuutusosakeyhtiö Garantian määrällisiä tietoja vuodelta 2017 sekä vertailukausilta. Vakuutusosakeyhtiö Garantia on yhdistetty konserniin 1.4.2015 alkaen.

Korvauskulujen kehitys, 1 000 euroa	Maksetut korvauk- set*	Korvaus- vastuun muutos*	Korvaus- kulut	%, takaus- vakuutuska- nnasta	Vahinko- suhde, %
2017	-343	-736	-1 079	0,07 %	10,1 %
2016	-934	-240	-1 174	0,09 %	12,4 %
2015	-1 421	-71	-1 492	0,13 %	15,1 %
2014	-569	157	-412	0,03 %	3,7 %
2013	-2 526	121	-2 405	0,18 %	22,2 %
2012	-1 772	504	-1 268	0,09 %	11,7 %
2011	-4 827	-753	-5 580	0,44 %	50,8 %
2010	-2 098	26	-2 072	0,15 %	18,7 %

* ml. jälleenvakuuttajien osuus

Takausvakuutuskanta tuoteittain, milj. euroa	31.12.2017	31.12.2016
Lainatakaukset	365	407
Kaupalliset takaukset	462	353
Asuntolainatakaukset	579	467
Muut takaukset	85	93
Yhteensä	1 491	1 320

Takausvakuutuskannan vakuusasema, milj. euroa	31.12.2017	31.12.2016
Jälleenvakuutettu	259	219
Vakuusluokat 1 ja 2	86	93
Vakuusluokat 3 ja 4	127	60
Vakuudeton osa	1 019	948
Yhteensä	1 491	1 320

Takausvakuutuskanta luottoluokittain*, milj. euroa	31.12.2017	31.12.2016
AAA - BBB-	178	165
BB+ - BB-	452	374
B+ - B-	182	208
C+ tai heikompi	22	22
Yhteensä	834	769

* Takausvakuutuskanta pois lukien asuntolainatakaukset, tuleva jälleenvakuutus ja jäännösarvotakaukset.

Takausvakuutuskanta toimialoittain*, milj. euroa	31.12.2017	31.12.2016
Rakentaminen	364	287
Teollisuus	205	196
Kone ja laitteollisuus (ml. Huolto)	52	49
Metalliteollisuus	47	46
Metsäteollisuus	24	39
Elintarviketeollisuus	55	36
Muu teollisuus	27	26
Palvelut	58	57
Kauppa	44	47
Energia	23	39
Rahoitus- ja vakuutustoiminta	40	36
Muut toimialat	99	106
Yhteensä	834	769

* Takausvakuutuskanta pois lukien asuntolainatakaukset, tuleva jälleenvakuutus ja jäännösarvotakaukset. Toimialaluokitus perustuu Tilastokeskuksen toimialaluokitukseen.

Vakuutustekninen vastuuvélka (FAS), 1 000 euroa	31.12.2017	31.12.2016
Vakuutusmaksuvastuu	16 514	12 925
Korvausvastuu	1 646	910
Tunnettu korvausvastuu	935	340
Tuntematon korvausvastuu	711	570
Tasoisuvmäärä	72 536	73 615
Yhteensä	90 696	87 450

Vakuutusmaksuvastuun ja korvausvastuun maturiteettijakauma 31.12.2017

1 000 euroa	< 1 v	1-2 v	2-3 v	> 3v	Yhteensä
Vakuutusmaksuvastuu	6 056	2 846	2 269	5 344	16 514
Korvausvastuu	1 646	-	-	-	1 646
Yhteensä	7 702	2 846	2 269	5 344	18 161

Vakuutusmaksuvastuun ja korvausvastuun maturiteettijakauma 31.12.2016

1 000 euroa	< 1 v	1-2 v	2-3 v	> 3v	Yhteensä
Vakuutusmaksuvastuu	5 272	2 257	1 721	3 675	12 925
Korvausvastuu	910	-	-	-	910
Yhteensä	6 182	2 257	1 721	3 675	13 835

Vastuuvélan (pl. tasoisuvmäärä) kassavirtajakauman modifioitu duraatio on 2,0 vuotta (2,1).

Takausvakuutuksen herkkyysanalyysi, 31.12.2017*

Riskimuuttuja	Kokonais- määrä, 1 000 euroa	Muutos riskimuuttujassa	Vaikutus omaan pääomaan 1 000 euroa	Vaikutus yhdistettyyn kulusuhteeseen, %- yksikköä
Maksutuotot	10 638	kasvaa 10 %	851	+ 5,48 %-yksikköä
Korvauskulut	1 079	kasvaa 10 %	-	-1,01 %-yksikköä
Suurvahinko, 10 milj. euroa	-	10 milj.euroa	-	-94,0 %-yksikköä
Liikekulut	5 330	kasvaa 10 %	-426	-5,01 %-yksikköä

* Herkkyysanalyysi perustuu Vakuutusosakeyhtiö Garantian FAS-tilinpäätökseen.

Takausvakuutuksen herkkyyshanalyysi, 31.12.2016*

Riskimuuttuja	Kokonais- määrä, 1 000 euroa	Muutos riskimuuttujassa	Vaikutus omaan pääomaan 1 000 euroa	Vaikutus yhdistettyyn kulusuhteeseen, %- yksikköä
Maksutuotot	9 467	kasvaa 10 %	757	+5,90 %-yksikköä
Korvauskulut	1 174	kasvaa 10 %	-	-1,24 %-yksikköä
Suurvahinko, 10 milj. euroa	-	10 milj.euroa	-	-105,63 %-yksikköä
Liikekulut	4 966	kasvaa 10 %	-397	-5,25 %-yksikköä

* Herkkyyshanalyysi perustuu Vakuutusosakeyhtiö Garantian FAS-tilinpäätökseen.

42 MÄÄRÄLLISIÄ TIETOJA VAKUUTUSTOIMINNAN SIOJITUSRISKEISTÄ

Taalerin vakuutusliiketoiminta koostuu kokonaisuudessaan Vakuutusosakeyhtiö Garantian liiketoiminnasta. Alla on esitetty Vakuutusosakeyhtiö Garantian määrällisiä tietoja vuodelta 2017 sekä vertailukaudesta, perustuen Garantian FAS-tilinpäätöksen lukuihin.

Sijoitusjakauma käyvin arvoin, milj. euroa	31.12.2017	31.12.2016
Korkosijoitukset*	102	101
Osakesijoitukset	31	26
Kiinteistösijoitukset	2	1
Yhteensä	134	127

* sisältää rahat ja pankkisaamiset. Korkosijoitukset muodostuvat pääosin sijoituksista suomalaisten yritysten ja pohjoismaisten luottolaitosten joukkovelkakirjalainoihin.

Sijoitustoiminnan herkkyyshanalyysi, 31.12.2017*

Sijoitusluokka	Sijoitukset käyvin arvoin, milj. euroa	Riskiparametri	Muutos	Vaikutus omaan pääomaan, milj. euroa
Joukkovelkakirjalainat	101,5	Korkojen muutos	1 %	2,97
Osakkeet	28,0	Markkina-arvo	10 %	2,24
Pääomasijoitukset	4,3	Markkina-arvo	10 %	0,34

* Herkkyyshanalyysi perustuu Vakuutusosakeyhtiö Garantian FAS-tilinpäätökseen. Muutosten vaikutusten laskennassa on kuitenkin oletettu markkina-arvoistaminen ennen ja jälkeen muutoksen.

Sijoitustoiminnan herkkyyshanalyysi, 31.12.2016*

Sijoitusluokka	Sijoitukset käyvin arvoin, milj. euroa	Riskiparametri	Muutos	Vaikutus omaan pääomaan, milj. euroa
Joukkovelkakirjalainat	98,3	Korkojen muutos	1 %	2,43
Osakkeet	23,2	Markkina-arvo	10 %	1,86
Pääomasijoitukset	3,4	Markkina-arvo	10 %	0,27

* Herkkyyshanalyysi perustuu Vakuutusosakeyhtiö Garantian FAS-tilinpäätökseen. Muutosten vaikutusten laskennassa on kuitenkin oletettu markkina-arvoistaminen ennen ja jälkeen muutoksen.

Korkosijoitusten (pl. korkorahastot) maturiteetti* ja luottoluokitusjakauma 31.12.2017**

milj. euroa	< 1 v	1-3 v	3-5 v	> 5v	Yhteensä	%
AAA - AA-	0	-	1	8	10	10 %
A+ - A-	0	11	-	2	12	12 %
BBB+ - BBB-	-	-	19	14	33	32 %
BB+ tai alle	6	19	22	-	47	46 %
Ei luok.	-	-	-	-	-	0 %
Yhteensä	6	29	43	23	102	100 %

Korkosijoitusten (pl. korkorahastot) maturiteetti* ja luottoluokitusjakauma 31.12.2016**

milj. euroa	< 1 v	1-3 v	3-5 v	> 5v	Yhteensä	%
AAA - AA-	2	5	-	10	17	18 %
A+ - A-	0	13	-	-	13	14 %
BBB+ - BBB-	3	15	11	10	38	39 %
BB+ tai alle	2	11	12	5	29	29 %
Ei luok.	0	-	-	-	0	0 %
Yhteensä	7	44	23	24	98	100 %

* Maturiteetti on ilmoitettu juoksuajan loppuun. Jos arvopaperilla on Call-mahdollisuus, maturiteetti on ilmoitettu ensimmäiseen mahdolliseen Call-päivään saakka.

** Luottoluokitus perustuu 1. Garantian sisäiseen luottoluokitukseen ja 2. Ulkoisen luottoluokituslaitoksen luottoluokitukseen.

43 TAALERIN VAKAVARAISUUS

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän vakavaraisuus

Taaleri on sijoituspalvelutoimintaa harjoittava konserni, johon kuuluu Vakuutusosakeyhtiö Garantia 31.3.2015 alkaen. Finanssivalvonta vahvisti 23.10.2015, että Taaleri-konserni on rahoitus- ja vakuutusryhmittymä (RAVA-ryhmittymä) ja se kuuluu siten rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain piiriin.

Taaleri-konserni julkaisee RAVA-ryhmittymän omat varat ja vakavaraisuuden rahoitus- ja vakuutusryhmittymän vakavaraisuussääntöjen mukaisesti. Taalerin RAVA-ryhmittymän omat varat 31.12.2017 olivat 96,1 (84,7) miljoonaa euroa omien varojen vähimmäisvaatimuksen ollessa 38,3 (31,5) miljoonaa euroa. Ryhmittymän vakavaraisuus on 57,9 (53,2) miljoonaa euroa ja vakavaraisuussuhdeluku 251,2 (268,9) prosenttia vähimmäisvaatimuksen ollessa 100 prosenttia. Finanssivalvonta ilmoitti 27.11.2017 käynnistävänsä Garantian pääomavaatimuksen korottamista koskevan asian käsittelyn. Garantian vakavaraisuuspääomavaatimuksen lopullinen määrä on näin ollen edelleen Finanssivalvonnan arvioitavana. Toimivan johdon arvio on, että Garantian vakavaraisuus säilyy vahvana mahdollisesta vakuutusriskin pääomavaatimuksen korotuksesta huolimatta.

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän vakavaraisuus, 1 000 euroa	31.12.2017	31.12.2016
Taaleri-konsernin oma pääoma	106 084	93 850
Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet	-2 205	-2 513
Vähemmistöosuus	-384	-354
Suunniteltu varojenjako	-7 371	-6 237
Ryhmittymän omat varat yhteensä	96 124	84 746
Rahoitusliiketoiminnan omien varojen vaade	9 781	7 163
Vakuutusliiketoiminnan omien varojen vaade	28 484	24 357
Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä yhteensä	38 265	31 520
Ryhmittymän vakavaraisuus	57 859	53 226
Ryhmittymän vakavaraisuussuhde	251,2 %	268,9 %

Luottolaitoslain ja EU:n vakavaraisuusasetuksen mukainen vakavaraisuus

Taaleri-konsernissa luottolaitoslain (610/2014) ja EU:n vakavaraisuusasetuksen (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 575/2013) vakavaraisuus määritetään ja raportoidaan Rahoitussektorilla toimiville valvottaville. Taaleri soveltaa vakavaraisuuslaskennassa standardimenetelmää luottoriskin oman pääoman vaateen laskennassa ja perusmenetelmää operatiivisen riskin oman pääoman vaateen laskennassa. Taaleri-konsernin tavoite Rahoitussektorin vakavaraisuudelle on 12 prosenttia.

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän sisäinen vakuutusyhtiösijoitus käsitellään CRR 49 artiklan 4. kohdan mukaan riskipainotettuna eränä vähentämisen sijaan Finanssivalvonnan 29.11.2016 myöntämän poikkeusluvan mukaisesti 1.1.2017 alkaen. Poikkeuslupa on voimassa 31.12.2018 saakka, mikäli Yhtiö jatkuvasti täyttää poikkeusluvan edellytykset. Vähentämättä jättäminen koskee Garantian kirjanpidollista hankintamenoa 60 milj. euroa. Vakuutusyhtiösijoituksen kerryttämä tulosvaikutus ei myöskään sisälly sijoituspalveluyrityksen konsolidoituun ydinpääomaan. Oman pääoman ehtoihin sijoituksiin sisältyy ryhmän sisäinen vakuutusyhtiösijoitus 60,0 milj. euroa 100 prosentin riskipainolla. Sijoituspalveluyrityksen konsolidoitu ydinpääoma katsauskauden tuloksella olisi 6,7 milj. euroa 31.12.2017, mikäli poikkeuslupaa ei sovellettaisi, vaan vakuutusyhtiösijoitus vähennettäisiin ydinpääomasta. Yhtiö täyttää poikkeusluvan edellytykset 31.12.2017 tilanteessa ja katsoo, ettei se tarvitse uutta poikkeuslupaa tämän poikkeusluvan jälkeen.

Rahoitussektorin vakavaraisuus (CRR 49 poikkeusluvalla)	31.12.2017
Ydinpääoma ennen vähennyksiä	70 554
Vähennykset ydinpääomasta:	
Liikearvot ja aineettomat hyödykkeet	-2 173
Vähemmistö	-384
Katsauskauden voitto	-19 172
Ydinpääoma (CET1)	48 825
Ensisijainen lisäpääoma ennen vähennyksiä	-
Vähennykset ensisijaisesta lisäpääomasta	-
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	-
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1)	48 825
Toissijainen pääoma ennen vähennyksiä	-
Vähennykset toissijaisesta pääomasta	-
Toissijainen pääoma (T2)	-
Omat varat yhteensä (TC = T1 + T2)	48 825
Riskipainotetut varat yhteensä (Kokonaisriski)	217 201
– josta luottoriskin osuus	145 560
– josta operatiivisen riskin osuus	71 641
– josta muiden riskien osuus	-
Ydinpääoma (CET1) suhteessa kokonaisriskin määrään (%)	22,5 %
Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa kokonaisriskin määrään (%)	22,5 %
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa kokonaisriskin määrään (%)	22,5 %

MUUT LIITETIEDOT

44 HENKILÖSTÖÄ JA JOHTOA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Henkilöstön lukumäärä	2017		2016	
	Keskim. lkm	Muutos	Keskim. lkm	Muutos
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö	175	8	167	4
Määräaikainen osa-aikainen henkilöstö	9	-3	12	-1
Yhteensä	184	5	179	3

Palkitseminen, 1 000 euroa

2017	Varainhoito	Rahoitus	Energia	Muu
Muuttuva käteisenä maksettava osuus				
Palkat	3 643	1 197	376	750
josta lykätty osuus	634	649		62
Synteettisinä optioina maksettavat	338	103	12	133
Saajien lukumäärä	119	24	16	16
2016	Varainhoito	Rahoitus	Energia	Muu
Muuttuva käteisenä maksettava osuus				
Palkat	3 118	457	37	232
josta lykätty osuus	156	647		
Synteettisinä optioina maksettavat	591	27		84
Saajien lukumäärä	122	22	8	12

Ylimmän johdon ja riskinottajien palkat ja palkkiot, 1 000 euroa	2017	2016
Käteisenä maksettava osuus		
Hallitusten jäsenet	330	359
Toimiva johto	2 270	1 905
Riskinottajat	5 565	4 908
- josta kertaluonteiset palkkiot	-	49
Josta lykätty osuus		
Toimiva johto ja riskinottajat	969	738
Yhteensä	8 166	7 172
Saajien lukumäärä		
Toimiva johto	7	8
Riskinottajat	31	35

Synteettisten optioiden osalta käytetty myöntöhetken arvostusta ja vertailutiedot 2016 muutettu vastaavasti. Konserni ei ollut myöntänyt hallitusten jäsenille tai toimitusjohtajille ja varatoimitusjohtajille luottoja tai takauksia 31.12.2017 eikä 31.12.2016. Yhtiön johdolle on lakisääteisten eläkevakuutusten lisäksi otettu vapaaehtoinen lisäeläkevakuutus (maksupohjainen järjestely), josta on vuonna 2017 maksettu 87.450 euroa (86.950 euroa vuonna maksettu vuonna 2016) mitkä sisältyvät y.o. palkkioihin. Konsernilla ei ole muita hallituksen jäseniä tai toimitusjohtajia ja varatoimitusjohtajia koskevia eläkesitoumuksia 31.12.2017.

Avainhenkilöiden optiojärjestelmät

Optio-ohjelma 2013

Taaleri Oyj:n hallitus päätti 4.12.2013 konsernin avainhenkilöiden osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä.

Kannustinjärjestelmässä avainhenkilöille annetaan synteettisiä optio-oikeuksia ja mahdollinen palkkio maksetaan vuosina 2017–2018 osittain yhtiön B-osakkeina ja osittain rahana. Rahaosuudella pyritään kattamaan palkkiosta avainhenkilölle aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja. Mikäli avainhenkilön työ- tai toimisuuhde päättyy ennen vuotta 2017, palkkiota ei pääsääntöisesti makseta. Palkkiona maksettuja osakkeita ei saa luovuttaa osakkeille asetetun yhden vuoden mittaisena odotusaikana. Kannustinjärjestelmän perusteella maksettavat palkkiot vastasivat myöntöhetkellä yhteensä enintään noin 200.000 Taaleri Oyj:n B-osakkeen arvonnousuun perustuvaa oikeutta sisältäen myös rahana maksettavan osuuden. Kannustinjärjestelmän aiheuttama diluutio yhtiön osakkeelle on enimmillään 3,08 %. Osakkeen lähtöarvoksi määriteltiin 13,00 euroa, jota alennetaan jaetuilla osingoilla ja pääomapalautuksilla. Osakkeen loppuarvo on synteettisen optio-oikeuden käyttöpäivää edeltävän 20 kaupankäyntipäivän aikana päätettyjen kauppohen kaupankäyntimäärillä painotettu keskikurssi First North Finland –markkinapaikalla.

Taaleri Oyj:n hallitus päätti 19.2.2015, että synteettisen optio-ohjelman osakemäärissä huomioidaan 12.2.2015 ylimääräisen yhtiökokouksen päättämän osakeannin vaikutus yhtiön osakemäärään siten, ettei sillä ole vaikutusta synteettisen optio-oikeuksien arvoon. Vuonna 2016 huomioitiin tekniset muutokset osakkeen siirtymisestä Helsingin Pörssiin päämarkkinalle. Näin ollen voidaan myöntää korkeintaan 800.000 uutta Taalerin osakkeen arvonnousuun perustuvaa oikeutta sisältäen rahana maksettavan osuuden ja osakkeen loppuarvo määräytyy kaupankäyntimäärillä painotettuun keskikurssiin Helsingin Pörssiin päälistalla.

Option käyväksi arvoksi määriteltiin myöntämispäivällä 4.12.2013 1,17 (ennen splittiä: 4,69) euroa, 22.10.2014 2,69 (ennen splittiä: 10,74) euroa ja 12.1.2015 3,35 (ennen splittiä: 13,39) euroa. Koska optionsaaja ei ole oikeutettu saamaan osinkoja tai pääomanpalautuksia ansaintajakson aikana, on odotettavissa olevat osingot vähennetty myöntämispäivän osakekurssista käypää arvoa määrittäessä.

Käteisenä selvitettävien maksuosuuksien käypää arvoa on arvioitu uudelleen jokaisena raportointipäivänä ansaintajakson päättymiseen saakka ja velan käypä arvo muuttuu täten Taalerin osakehinnan mukaisesti. Taaleri Oyj:n hallitus päätti 16.12.2016 ja 27.2.2017, että synteettiset optiot maksetaan kokonaisuudessaan rahana. Tämän mukaan ulkona olevat synteettiset optiot on arvostettu kokonaisuudessaan käypään arvoon per 31.12.2017 ja esitetään kokonaisuudessaan velkana per 31.12.2017.

Ulkona olevat optiot (optioiden määrä)	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Kauden alussa ulkona olleet	584 000	584 000
Osakeannin vaikutus	-	-
Kaudella myönnetty	-	-
Kaudella palautetut	-	-
Kaudella toteutetut	252 000	-
Kaudella rauenneet	-	-
Kauden lopussa ulkona olevat	332 000	584 000
Kauden lopussa toteutettavissa olevat	332 000	-

Optio-ohjelma 2015

Taaleri Oyj:n hallitus päätti 28.10.2015 konsernin avainhenkilöiden osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Kannustinjärjestelmässä avainhenkilöille annetaan synteettisiä optio-oikeuksia ja mahdollinen palkkio maksetaan vuosina 2019–2020 rahana. Yhtiön hallitus voi velvoittaa avainhenkilön hankkimaan yhtiön osakkeita enintään 50 %:lla palkkion määrästä. Rahaosuudella pyritään kattamaan palkkiosta avainhenkilölle aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja. Mikäli avainhenkilön työ- tai toimosuhde päättyy ennen vuotta 2018, palkkiota ei pääsääntöisesti makseta. Hallitus voi velvoittaa henkilöä ostamaan Taalerin osakkeita ja määrätä osakkeille mahdollisen vuoden rajoitusjakson. Kannustinjärjestelmän perusteella maksettavat palkkiot vastaavat myöntöhetkellä yhteensä enintään noin 800.000 Taaleri Oyj:n osakkeen arvonnousuun perustuvaa oikeutta sisältäen myös rahana maksettavan osuuden. Osakkeen lähtöarvoksi määriteltiin 9,00 euroa, jota alennetaan jaetuilla osingoilla ja pääomapalautuksilla ennen käyttöpäivää. Osakkeen loppuarvo on synteettisen optio-oikeuden käyttöpäivää edeltävän 20 kaupankäyntipäivän aikana päätettyjen kauppojen kaupankäyntimäärillä painotettu Taalerin keskimääräinen kurssi.

Option käyväksi arvoksi määriteltiin myöntämispäivällä 25.2.2016 1,77 euroa, 12.5.2016 2,07 euroa, 22.6.2016 1,80 euroa, 16.12.2016 1,36 euroa ja 30.10.2017 2,83 euroa. Koska optionsaaja ei ole oikeutettu saamaan osinkoja tai pääomanpalautuksia ansaintajakson aikana, on odotettavissa olevat osingot vähennetty myöntämispäivän osakekursista käypää arvoa määritettäessä.

Käteisenä selvittävien maksuosuuksien käypää arvoa arvioidaan uudelleen jokaisena raportointipäivänä ansaintajakson päättymiseen saakka ja velan käypä arvo muuttuu täten Taalerin osakehinnan mukaisesti.

Ulkona olevat optiot (optioiden määrä)	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Kauden alussa ulkona olleet	610 000	0
Kaudella myönnetty	150 000	610 000
Kaudella palautetut	75 000	-
Kaudella toteutetut	-	-
Kaudella rauenneet	-	-
Kauden lopussa ulkona olevat	685 000	610 000
Kauden lopussa toteutettavissa olevat	-	-

Optio-ohjelma 2017

Taaleri Oyj:n hallitus päätti 30.10.2017 konsernin avainhenkilöiden kannustinjärjestelmästä. Osakepalkkiojärjestelmässä on kolme kolmen vuoden mittaista ansaintajaksoa, 1.11.2017–31.10.2020, 1.11.2018–31.10.2021 ja 1.11.2019–31.10.2022. Yhtiön hallitus päättää järjestelmän ansaintakriteerit ja kullekin ansaintakriteerille asetettavat tavoitteet ansaintajakson alussa. Järjestelmän kohderyhmään ansaintajaksolla 2017–2020 kuuluu noin 10 avainhenkilöä, mukaan lukien konsernin johtoryhmän jäsenet. Järjestelmän mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2017–2020 perustuu Taaleri Oyj:n osakkeen kokonaistuottoon. Ansaintajaksolta 2017–2020 maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään 180 000 Taaleri Oyj:n osakkeen arvoa sisältäen myös rahana maksettavan osuuden. Mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2017–2020 maksetaan ansaintajakson päättymisen jälkeen noin neljän vuoden kuluessa neljässä erässä. Palkkio maksetaan osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Rahaosuudella pyritään kattamaan palkkiosta avainhenkilölle aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja. Mikäli avainhenkilön työ- tai toimosuhde päättyy ennen palkkion maksamista, palkkiota ei pääsääntöisesti makseta. Palkkiona maksettavia osakkeita ei saa luovuttaa osakkeille asetetun yhden vuoden mittaisen odotusajan aikana. Avainhenkilön on omistettava järjestelmän perusteella hänelle maksetut nettomääräiset osakkeet, kunnes hänen osakeomistuksensa yhtiössä yhteensä vastaa hänen bruttovuosipalkkansa arvoa. Tämä osakemäärä on omistettava niin kauan kuin avainhenkilön työ- tai toimosuhde konserniin kuuluvassa yhtiössä jatkuu.

Option käyväksi arvoksi määriteltiin myöntämispäivällä 30.10.2017 5,07 euroa. Koska optionsaaja ei ole oikeutettu saamaan osinkoja tai pääomanpalautuksia ansaintajakson aikana, on odotettavissa olevat osingot vähennetty myöntämispäivän osakekursista käypää arvoa määritettäessä.

Ulkona olevat optiot (optioiden määrä)	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Kauden alussa ulkona olleet	0	0
Kaudella myönnetty	180 000	0
Kaudella palautetut	0	0
Kaudella toteutetut	0	0
Kaudella rauenneet	0	0
Kauden lopussa ulkona olevat	180 000	0
Kauden lopussa toteutettavissa olevat	0	0

Käyvän arvon määrittäminen

Konserni käyttää käyvän arvon määrittämiseksi Black-Scholes-mallia sellaisissa optiojärjestelyissä, joissa ei ole erityisiä oikeuden syntymisehtoja eli vuoden 2013 ja 2015 optio-ohjelmien osalta. Odotettavissa oleva volatilitiiteetti on määritetty emoyrityksen osakkeen toteutuneen kurssikehityksen perusteella ottaen huomioon optioiden jäljellä olevan voimassaoloajan. Osakkeiden käypä arvo niissä optiojärjestelyissä, joiden perusteella myönnetään osakkeita, on perustunut noteerattuun osakehintaan. Osakeoptioista kirjattiin henkilöstökuluihin 1.1.-31.12.2017 yhteensä 2,6 miljoonaa euroa ja 1.1.-31.12.2016 yhteensä 1,1 miljoonaa euroa.

Optio-ohjelma 2013, käytetyt oletukset ¹⁾	1/2015 myönnetyt	10/2014 myönnetyt	12/2013 myönnetyt
B-osakkeen painotettu osakekurssi myöntämispäivänä, euroa	6,30	5,72	4,13
Osakkeen osakekurssi 31.12.2017	10,35	10,35	10,35
Osakkeen osakekurssi 31.12.2016	8,24	8,24	8,24
Alkuperäinen merkintähinta, euroa	3,25	3,25	3,25
Osinko-oikaistu merkintähinta, euroa (osakeannin jälkeen)	3,05	3,05	3,05
Odotettu volatilitiiteetti, %	27,42	27,42	27,42
Voimassaoloaika myöntämispäivänä, vuotta	4,0	4,2	5,1
Riskitön korko, %	-0,229	-0,229	-0,229
Option käypä arvo myöntöhetkellä, euroa	3,35	2,69	1,17
Option käypä arvo 31.12.2017, euroa	7,28	7,28	7,28
Option käypä arvo 31.12.2016, euroa	5,39	5,39	5,39

¹⁾ Kaikki osake- ja optiokohtaiset oletukset on oikaistu maaliskuussa 2015 toteutetun maksuttoman osakeannin (1:3) suhteen.

Optio-ohjelma 2015, käytetyt oletukset	2/2016 myönnetyt	5/2016 myönnetyt	6/2016 myönnetyt	12/2016 myönnetyt
Osakkeen painotettu osakekurssi myöntämispäivänä,	8,76	9,18	8,78	8,31
Osakkeen osakekurssi 31.12.2017	10,35	10,35	10,35	10,35
Alkuperäinen merkintähinta, euroa	9,00	9,00	9,00	9,00
Osinko-oikaistu merkintähinta, euroa	8,58	8,58	8,58	8,58
Odotettu volatilitiiteetti, %	24,4 %	24,4 %	24,4 %	24,4 %
Voimassaoloaika myöntämispäivänä, vuotta	4,9	4,6	4,5	4,0
Riskitön korko, %	0,04 %	0,04 %	0,04 %	-0,52 %
Option käypä arvo myöntöhetkellä, euroa	1,77	2,07	1,80	1,36
Option käypä arvo 31.12.2017, euroa	2,52	2,52	2,52	2,52
Option käypä arvo 31.12.2016, euroa	1,31	1,31	1,31	1,31

Optio-ohjelma 2015, käytetyt oletukset	10/2017 myönnetyt
Osakkeen painotettu osakekurssi myöntämispäivänä, euroa	10,75
Osakkeen osakekurssi 31.12.2017	10,35
Alkuperäinen merkintähinta, euroa	9,00
Osinko-oikaistu merkintähinta, euroa	8,58
Odotettu volatilitiiteetti, %	23,4 %
Voimassaoloaika myöntämispäivänä, vuotta	3,17
Riskitön korko, %	-0,43 %
Option käypä arvo myöntöhetkellä, euroa	2,83
Option käypä arvo 31.12.2017, euroa	2,52

45 SIOITUKSET TYTÄRYRITYKSIIN

Muutokset tytäryritysomistuksissa 2017

Konserni on 31.12.2017 toteutuneessa kaupassa myynyt 66 prosentin omistusosuuden entisessä tytäryrityksessään Taaleri Portföy Yönetimi A.Ş.:ssä 1,65 miljoonalla turkin liiralla (363 tuhatta euroa). Kauppaan liittyen kirjattiin 0,7 miljoonan euron tappio, jota esitetään erässä "Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista". Konsernin omistusosuus on myynnin jälkeen 18,83 prosenttia. Omistus käsitellään tilinpäätöksessä rahoitusvarana ja esitetään erässä "Osakkeet ja osuudet". Kauppa on ehdollinen Turkin viranomaishyväksynnälle.

Tilikauden aikana ei ollut muita muutoksia tytäryhtiöomistuksissa, jotka olisivat johtaneet määräysvallan menettämiseen. Kaikki määräysvallattomien omistajien kanssa toteutuneiden liiketoimien vaikutukset emoyrityksen omistajille kuuluvaan omaan pääomaan on esitetty alla taulukkomuodossa.

Elokuussa Bonus Solutions Oy:stä myytiin 7 prosentin omistusosuus, jonka jälkeen konsernin omistusosuus yhtiöstä on 68 prosenttia.

Toukokuussa on perustettu tytäryhtiö, Taaleri Energia Funds Management Oy ja kesäkuussa tytäryhtiö TT Canada RE Holding Corporation Kanadaan.

Joulukuussa toteutettiin Taaleri Sijoitus Oy:n osittaisjakautuminen, jonka tuloksena sen omistuksessa ollut 100-prosenttinen tytäryhtiö Taaleri Energia Operations Oy siirtyi Taaleri Energia Oy:n omistukseen. Jakautumisella ei ollut vaikutusta konsernin omiin pääomiin.

Lisäksi konserni on tilikauden aikana lopettanut, perustanut sekä hankkinut osuuksia erinäisissä pienemmissä yrityksissä, pääasiassa pääomarahasto-toimintaan liittyen. Kaikki konserniyhtiöt on listattu sivulla 107.

Muutokset tytäryritysomistuksissa 2016

Konserni on 30.3.2016 ostanut tytäryrityksensä Taaleri Pääomarahastot Oy:n 25 prosentin määräysvallattomien omistajien osuuden 12 miljoonan euron kauppahinnalla. Kauppahinnan perustana on ulkopuolinen arvonmääritys. Kaupan jälkeen Taaleri Oyj omistaa 100 prosenttia Taaleri Pääomarahastot Oy:stä. Kaupan seurauksena konsernin oma pääoma pieneni 11,2 miljoonalla eurolla.

Heinäkuussa 2016 Turkissa olevaa tytäryhtiötä Taaleri Portföy Yönetimi A.Ş. päämitettiin 373 tuhannella Turkin liiralla (116 tuhatta euroa). Konsernin omistusosuus väheni pääomituksen yhteydessä 84 prosentista 83 prosenttiin.

Konserni on 29.4.2016 toteutuneessa kaupassa myynyt koko omistuksensa Metsärahasto II Ky:ssä. Kauppaan liittyen kirjattiin 8,5 miljoonan euron voitto, jota esitetään erässä "Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot". Taalerilla on lisäksi optio lisäkauppahintaan, mikä perustuu Finsilva Oyj:n liikevoittoon vuosina 2021-2022, liiketoiminnan muut tuotot siitä vähentäen. Optiolla ei ollut arvoa 31.12.2017.

Tilikauden aikana ei ollut muita muutoksia tytäryhtiöomistuksissa, jotka olisivat johtaneet määräysvallan menettämisen. Kaikki määräysvallattomien omistajien kanssa toteutuneiden liiketoimien vaikutukset emoyrityksen omistajille kuuluvaan omaan pääomaan on esitetty alla taulukkomuodossa.

Maaliskuussa sekä lokakuussa 2016 tytäryhtiötä Bonus Solutions Oy:ta päämitettiin yhteensä 300 tuhannella eurolla. Konsernin omistusosuus ei muuttunut pääomituksen yhteydessä.

Heinäkuussa on perustettu kaksi uutta yhtiötä, Taaleri Energia Oy ja Taaleri Kapitaali Oy.

Lisäksi konserni on tilikauden aikana lopettanut, perustanut sekä hankkinut osuuksia erinäisissä pienemmissä yrityksissä, pääasiassa pääomarahasto-toimintaan liittyen.

Määräysvallattomien omistajien kanssa toteutuneiden liiketoimien vaikutus emoyrityksen omistajille kuuluvaan omaan pääomaan, 1 000 euroa

	2017	2016
Tytäryrityksestä omistetun osuuden lisäyksestä	-	-11 226
Tytäryrityksestä omistetun osuuden pienenemisestä ilman määräysvallan menettämistä	53	-7
Nettovaikutus omaan pääomaan	53	-11 232

Merkittävät harkintaan perustuvat ratkaisut ja oletukset

Konserni on 29.4.2016 toteutuneessa kaupassa myynyt koko omistuksensa Metsärahasto II Ky:ssä. Kauppaan liittyen kirjattiin 8,5 miljoonan euron voitto, jota esitetään erässä "Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot". Taaleri Oyj:llä oli 29.4.2016 asti IFRS 10:n mukainen määräysvalta Metsärahasto II Ky:ssä. Tämä perustui siihen, että Taaleri Oyj altistui täysimääräisesti Metsärahasto II Ky:stä saatavalle muuttuvalle tuotolle ja pystyi vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä valtaansa Metsärahasto II Ky:ssä. Näin ollen Metsärahasto II Ky oli IFRS 10:n mukaan Taaleri Oyj:n tytäryritys ja yhdisteltiin Taaleri –konsernin tilinpäätökseen.

Olellaisten määräysvallattomien omistajien osuudet konsernissa, 1 000 euroa

Konsernissa ei ole olellaista määräysvallattomien omistajien osuutta.

	Määräysvallattomien omistajien omistusosuus		Määräysvallattomien omistajien osuus voitosta/tappiosta		Määräysvallattomien omistajien osuus omasta pääomasta	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Yhtiö						
Muut tytäryritykset, joissa on määräysvallattomien omistajien osuuksia, mutta jotka eivät yksittäin ole merkittäviä			341	110	384	354
Yhteensä			341	110	384	354

46 SIIJOITUKSET OSAKKUUSYRITYKSIIN

Konserni hankki 19.9.2017 toteutuneessa kaupassa 38,85 prosentin omistussuuden Ficolo Oy:stä, joka siitä lähtien on yhdistelty konserniin osakkuusyrityksenä. Vuonna 2017 ei tapahtunut muita muutoksia osakkuusyrityssijoituksissa. Konsernilla on kolme osakkuusyritystä per 31.12.2017, Fellow Finance Oyj, Inderes Oy ja Ficolo Oy. Näistä mikään ei johdon näkemyksen mukaan ole konsernin kannalta olennainen. Kyseiset osakkuusyritykset on yhdistelty konserniin pääomaosuusmenetelmällä.

Osakkuusyritysten jatkuvien toimintojen voitosta on yhdistelty konserniin kaiken kaikkiaan 583 tuhatta euroa, joka esitetään erässä "Osuus osakkuusyritysten tuloksesta". Osakkuusyrityksillä ei ole lopetettuja toimintoja, eikä laajan tuloksen eriä joita olisi yhdistelty konserniin.

Konserni hankki 31.5.2016 40 prosentin omistuksen Inderes Oy:stä, joka siitä lähtien on yhdistelty konserniin osakkuusyrityksenä. Konserni moi koko osuutensa Havuz Holding Oy:ssä 29.6.2016, joka ennen sitä yhdisteltiin konserniin osakkuusyrityksenä.

47 EHDOLLISET VELAT JA VASTUUSITOUKSET

Taseen ulkopuoliset sitoumukset, 1 000 euroa	31.12.2017	31.12.2016
Vakuutustoiminnan kokonaisvastuu	1 491 279	1 319 746
Takaukset	219	219
Sijoitussitoumukset	14 874	1 649
Pantatut arvopaperit	13 333	15 000
Luottolimiitit (käyttämättä)	10 000	10 000
Yhteensä	1 529 706	1 346 614

Garantia on saanut tiedon mahdollista vakuutustapahtumaa sekä siihen liittyvää viiden miljoonan euron määräistä korvausvaatimusta viivästysseuraamuksineen ja oikeudenkäyntikuluneen koskevan asian vireille tulosta Helsingin kärjäoikeudessa. Vakuutuskorvausvaatimus liittyy Garantian takausvakuutusasiakkaana vuonna 2011 olleeseen eläkekassaan, joka asetettiin vakuutuskassalain (1164/1992, muutoksineen) mukaiseen selvitystilaan joulukuussa 2011 ja johon liittyvän korvaushakemuksen Garantia sai alun perin 30.12.2011. Garantia katsoo, että esitetty vakuutuskorvausvaatimus on edelleen perusteeton, minkä vuoksi siitä ei ole kirjattu varausta tulokseen.

48 ELÄKEVASTUUT

Yhtiön henkilöstön ja johdon lakisääteinen eläketurva on järjestetty TyEL-vakuutuksilla. Yhtiön johdolle on otettu vapaaehtoinen lisäeläkevakuutus. Yhtiöllä ei ole kirjaamattomia eläkevastuita. Konsernin kaikki eläkejärjestelyt ovat maksupohjaisia.

49 MUUT VUOKRASOPIMUKSET

Konserni on vuokrannut käyttämänsä toimistotilat. Vuokrasopimusten pituudet vaihtelevat vuodesta viiteen vuoteen ja normaalisti niihin sisältyy mahdollisuus jatkaa sopimusta alkuperäisen päättymispäivän jälkeen. Lisäksi konsernin eräät yritykset ovat vuokranneet leasing-sopimuksin autoja ja konttorikoneita. Edellä mainituista eristä on liiketoiminnan muihin kuluihin kirjattu vuokratulujia 1,9 miljoonaa euroa vuonna 2017 (2,0 miljoonaa euroa 2016).

Ei-purettavissa olevien vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat 1 000 euroa	31.12.2017	31.12.2016
Yhden vuoden kuluessa	1 616	1 400
Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluttua	5 766	505
Yhteensä	7 382	1 905

50 LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Konsernin lähipiiriin kuuluvat emoyhtiö sekä tytär että osakkuusyhtiöt. Lähipiiriin luetaan myös hallituksen ja johtoryhmän jäsenet sekä näiden lähipiiri.

Yhtiön lähipiiriin kuuluvat seuraavat:

- 1) Se, jolla omistuksen, optio-oikeuden tai vaihtovelkakirjalainan nojalla on tai voi olla vähintään 20 prosenttia yhtiön osakkeista tai osuuksista tai niiden tuottamasta äänimäärästä taikka vastaava omistus tai äänivalta konserniin kuuluvassa yhteisössä taikka yhtiössä määräysvaltaa käyttävässä yhteisössä, jollei omistuksen kohteena olevan yhtiön merkitys koko konsernin kannalta ole vähäinen.
- 2) hallituksen jäsen ja varajäsen, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen, sekä vastaavassa asemassa 1 kohdassa tarkoitetussa yrityksessä oleva henkilö.
- 3) Kohdassa 2 tarkoitetun henkilön lapset sekä aviopuoliso tai henkilöön avioliitonomaisessa suhteessa oleva henkilö.
- 4) Yhteisö ja säätiö, jossa edellä tarkoitetulla henkilöllä yksin tai yhdessä toisen kanssa on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta.

Yhtiön ja sen Konserniin kuuluvien yhtiöiden kanssa tehdyt liiketoimet on toteutettu normaalien liikeloudellisten periaatteiden mukaisesti. Konserniin kuuluvat yhtiöt eritellään sivulla 107. Taaleri Oyj hankki 30.3.2016 omistukseensa tytäryhtiönsä Taaleri Pääomarahastot Oy:n 25 prosentin määräysvallattomien omistajien osuuden ja omistaa Taaleri Pääomarahastot Oy:stä täten 100 prosenttia. Tytäryhtiön vähemmistöosakkaina ovat olleet Taaleri Oyj:n toimitusjohtaja Juhani Elomaa ja toimitusjohtajan sijainen Karri Haaparinne ja transaktio on esitetty alla olevassa taulukossa. Lisätietoa transaktiosta liitteessä 45.

Hallituksen jäsen Peter Fagnäs kuuluu omistamansa yhtiönsä kautta yhtiön kymmenen suurimman omistajan joukkoon. Yhtiön toimitusjohtaja Juhani Elomaa ja toimitusjohtajan sijainen Karri Haaparinne sekä johtoryhmän jäsen Petri Lampinen kuuluvat yhtiön kymmenen suurimman osakkeenomistajan joukkoon.

Lähipiiritapahtumat osakkuusyhtiöiden ja lähipiirin kanssa, 1 000 euroa

2017	Myynnit	Ostot	Saamiset	Velat
Osakkuusyrietykset	632	91	4 148	-
Muut lähipiiriin kuuluvat osapuolet	391	46	4 580	-
2016	Myynnit	Ostot	Saamiset	Velat
Osakkuusyrietykset	667	32	4 065	-
Muut lähipiiriin kuuluvat osapuolet	885	10 135	4 528	-

Garantia on normaalin liiketoimintansa puitteissa myöntänyt konsernin lähipiirille 10 milj. euron takauksen.

Johdon omistukset

Yhtiön hallituksen ja johtoryhmän jäsenet omistavat vuoden 2017 lopussa yhteensä 7 377 426 yhtiön osaketta, joka vastaa noin 26,0 prosenttia osakkeista ja osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Yhtiön hallituksen ja johtoryhmän jäsenten osakeomistukset yhtiössä, mukaan lukien lähipiiriomistukset:

Nimi	Asema	Osakkeiden lukumäärä
Peter Fagernäs ¹⁾	Hallituksen puheenjohtaja	2 503 128
Juhani Elomaa ²⁾	Toimitusjohtaja	2 088 198
Karri Haaparinne ³⁾	Toimitusjohtajan sijainen	1 830 784
Petri Lampinen ⁴⁾	Taaleri Varainhoito Oy, toimitusjohtaja	516 596
Esa Kiiskinen ⁵⁾	Hallituksen jäsen	232 496
Vesa Puttonen ⁶⁾	Hallituksen jäsen	182 224
Janne Koikkalainen	Lakiasiaintohtaja	10 000
Minna Smedsten	Talusojohtaja	7 500
Hanna Sievinen	Hallituksen jäsen	3 000
Tuomas Syrjänen	Hallituksen jäsen	2 500
Jorma Alanne ⁷⁾	Johtaja, Varainhoito	1 000
Yhteensä		7 377 426
Yhteensä osakekannasta, %		26,0 %

¹⁾ Peter Fagernäs in omistus koostuu 2 503 128 Osakkeesta, jotka omistaa hänen määräysvallassaan oleva Oy Hermitage Ab.

²⁾ Juhani Elomaan omistus koostuu 2 088 198 Osakkeesta, joista 266 656 Osaketta omistaa hänen määräysvallassaan oleva E-Capital Oy ja 17 367 Osaketta hänen muu lähipiirinsä.

³⁾ Karri Haaparinte omistus koostuu 1 830 784 Osakkeesta, joista hänen määräysvallassaan oleva Xabis Oy omistaa 167 683 Osaketta ja hänen muu lähipiirinsä 161 009 Osaketta.

⁴⁾ Petri Lampisen omistus koostuu 516 596 Osakkeesta, joista hänen muu lähipiiri omistaa 8 268 Osaketta.

⁵⁾ Esa Kiiskisen omistus koostuu 232 496 Osakkeesta, joista hänen määräysvallassaan oleva Saija ja Esa Kiiskinen Oy omistaa 78 891 Osaketta ja Saija Kiiskinen Oy 74 714 Osaketta.

⁶⁾ Vesa Puttosen omistus koostuu 182 224 Osakkeesta, joista hänen määräysvallassaan oleva Enabla Oy omistaa 182 224 Osaketta.

⁷⁾ Jorma Alannen omistus koostuu 1 000 Osakkeesta, joista hänen määräysvallassaan oleva Alanne Capital Oy omistaa 1 000 Osaketta.

Ylimmän johdon työsuhde-etuudet

Ylin johto koostuu hallituksesta ja johtoryhmästä¹⁾. Heille työsuorituksesta maksettu tai maksettava kompensatio koostuu seuraavista eristä:

1 000 euroa	2017	2016
Palkat, palkkiot ja muut työsuhde-etuudet	2 098	1 959
Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet	886	596
Yhteensä	2 984	2 555

1) Taalerin johtoryhmän kokoonpano on muuttunut tilikausien 2016 ja 2017 aikana. Johtoryhmästä pois jääneiden etuudet sisältyvät taulukkoon siltä ajalta, kun he kuuluivat johtoryhmään.

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA

euroa	Liite	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Palkkiotuotot	2	5 175,00	0,00
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot		13 738,27	6 540,75
Arvopaperikaupan nettotuotot	3	13 738,27	6 540,75
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	4	11 000 000,00	6 335 625,00
Korkotuotot	5	294 261,47	382 558,94
Liiketoiminnan muut tuotot	6	3 655 833,02	4 219 022,40
SIJOITUSPALVELUTOIMINNAN TUOTOT		14 969 007,76	10 943 747,09
Palkkiokulut	7	-44 889,68	-46 411,20
Korkokulut	8	-3 078 545,98	-2 069 947,66
Hallintokulut			
Henkilöstökulut	9		
Palkat ja palkkiot		-3 466 093,21	-2 335 101,47
Henkilösivukulut		-636 931,91	-485 284,87
Eläkekulut		-361 285,58	-368 679,03
Muut henkilösivukulut		-275 646,33	-116 605,84
Henkilöstökulut yhteensä		-4 103 025,12	-2 820 386,34
Muut hallintokulut	10	-1 074 397,31	-1 456 818,47
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	11	-17 862,06	-14 309,46
Liiketoiminnan muut kulut	12	-1 170 460,37	-1 163 242,37
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)		5 479 827,24	3 372 631,59
Tilinpäätössiirrot	13	7 800 000,00	3 000 000,00
Tuloverot	14	-464 684,92	-7 805,41
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO (TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN		12 815 142,32	6 364 826,18

EMOYHTIÖN TASE

Vastaavaa	Liite	31.12.2017	31.12.2016
Saamiset luottolaitoksilta	15, 25, 26, 27	12 268 305,04	33 013 392,42
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	16, 25, 26, 27	5 925 210,00	4 000 000,00
Osakkeet ja osuudet	17, 25, 26	15 033 434,51	19 696,24
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä	17, 25, 26	2 380 012,00	2 380 012,00
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	17, 25, 26	77 883 946,42	77 883 946,42
Aineettomat hyödykkeet	18	51 102,20	40 543,46
Muut varat	19	411 028,25	106 483,75
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	20	1 726 776,04	832 351,53
		115 679 814,46	118 276 425,82

Vastattavaa	Liite	31.12.2017	31.12.2016
VIERAS PÄÄOMA		66 190 993,96	75 375 511,24
Velat luottolaitoksille	21, 25, 26, 27	8 000 000,00	9 000 000,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	22, 25, 26, 27	55 000 000,00	65 000 000,00
Muut velat	23	352 707,30	153 592,17
Siirtovelat ja saadut ennakot	24	2 838 286,66	1 221 919,07
OMA PÄÄOMA	28	49 488 820,50	42 900 914,58
Osakepääoma		125 000,00	125 000,00
Vapaat rahastot		36 139 665,20	36 139 665,20
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		36 139 665,20	36 139 665,20
Edellisten tilikausien voitto(tappio)		409 012,98	271 423,20
Tilikauden voitto (tappio)		12 815 142,32	6 364 826,18
		115 679 814,46	118 276 425,82

EMOYHTIÖN RAHOITUSLASKELMA

	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Liiketoiminnan rahavirta:		
Liikevoitto (tappio)	5 479 827,24	3 372 631,59
Suunnitelman mukaiset poistot	17 862,06	14 309,46
Muut oikaisut		
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien sijoitusten käyvän arvon muutos	-13 738,27	-3 333,30
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	5 483 951,03	3 383 607,75
Käyttöpääoman muutos		
Lainasaamisten lisäys (-)/vähennys (+)	-1 925 210,00	4 500 000,00
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys(-)/vähennys(+)	-1 198 163,02	1 296 581,46
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys(+)/vähennys(-)	1 375 832,37	-766 638,87
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	3 736 410,38	8 413 550,34
Maksetut välittömät verot (-)	-25 840,56	-25 840,57
Liiketoiminnan rahavirta (A)	3 710 569,82	8 387 709,77
Investointien rahavirta:		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-28 420,80	-
Investoinnit tytä- ja osakkuusyhtiöihin	-	-12 906 346,43
Investoinnit muihin sijoituksiin	-15 000 000,00	-
Investointien rahavirta (B)	-15 028 420,80	-12 906 346,43
Rahoituksen rahavirta:		
Maksulliset oman pääoman muutokset	-	-
Omien osakkeiden hankkiminen	-	-
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-10 000 000,00	35 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys(+)/vähennys(-)	-1 000 000,00	-6 000 000,00
Saadut ja maksetut konserniavustukset	7 800 000,00	3 000 000,00
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-6 227 236,40	-5 661 124,00
Rahoituksen rahavirta (C)	-9 427 236,40	26 338 876,00
Rahavarojen lisäys/vähennys (A+B+C)	-20 745 087,38	21 820 239,34
Rahavarat tilikauden alussa	33 013 392,42	11 193 153,08
Rahavarat tilikauden lopussa	12 268 305,04	33 013 392,42
Rahavarojen erotus	-20 745 087,38	21 820 239,34

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

1	Emoyhtiön tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	95
---	--	----

Tuloslaskelman liitetiedot

2	Palkkiotuotot	97
3	Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	97
4	Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	97
5	Korkotuotot	97
6	Liiketoiminnan muut tuotot	97
7	Palkkiokulut	97
8	Korkokulut	97
9	Henkilöstökulut	98
10	Muut hallintokulut	98
11	Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	98
12	Liiketoiminnan muut kulut	98
13	Tilinpäätössiirrot	98
14	Verot	98

Taseen liitetiedot

15	Saamiset luottolaitoksilta	99
16	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	99
17	Osakkeet ja osuudet	99
18	Aineettomat hyödykkeet	100
19	Muut varat	100
20	Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	100
21	Velat luottolaitoksille	101
22	Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	101
23	Muut velat	101
24	Siirtovelat ja saadut ennakot	101
25	Koti- ja ulkomaan rahan määräiset erät sekä konsernierät	102
26	Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia	103
27	Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma	104
28	Oman pääoman lisäykset ja vähennykset tilikauden aikana	104

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

29	Vakuudet ja vastuusitoumukset	105
30	Eläkevastuut	105
31	Leasing- ja muut vuokravastuut	105

Luettelo käytetyistä kirjanpitoKirjoista

106

Tytäryhtiöt ja osakkuusyhtiöt

107

1. EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Taaleri Oyj:n tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolainsäädännön periaatteiden mukaisesti ja sijoituspalvelulain, valtiovarainministeriön sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöstä koskevan asetuksen, kirjanpitolain ja Finanssivalvonnan rahoitussektorin kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevien määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Tilinpäätös on laadittu 12 kuukauden ajalta tilikaudelta 1.1. – 31.12.2017.

Tuloutusperiaatteet

Arvopaperikaupan nettotuottoihin on kirjattu luovutusvoitot ja – tappiot sekä arvomuutokset osakkeista ja osuuksista.

Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista-ryhmään kirjataan pääsääntöisesti osinkotuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista sekä luovutusvoitot/-tappiot osakkuus- ja konserniyrityksistä, sekä myytävissä olevista rahoitusvaroista. Osingot tuloutetaan pääsääntöisesti silloin, kun osinkoa jakavan yhtiön yhtiökokous on tehnyt osingonjakopäätöksen.

Korkotuotot – ja kulut kirjataan suoriteperusteisesti korollisista omaisuus- ja velkaeristä.

Ulkomaan rahan määräiset erät

Ulkomaan rahan määräiset tapahtumat on kirjattu tapahtumapäivän kurssiin. Tilikauden päättyessä avoimena olevat ulkomaan rahan määräiset saatavat ja velat on arvostettu tilinpäätöspäivän kurssiin. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kursivoitot ja -tappiot on kirjattu tuloslaskelmassa valuuttatoiminnan nettotuottoihin.

Verot

Verokulu muodostuu kauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja aikaisempien tilikausien verosta.

Rahoitusinstrumentit

Rahoitusvarat luokitellaan eräpäivään asti pidettäviin, kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin, myytävissä oleviin sekä lainoihin ja muihin saamisiin. Käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista ja -veloista sekä käyvän arvon rahastoon kun rahoitusinstrumentti on luokiteltu myytävissä oleviin rahoitusvaroihin. Lainat ja muut saamiset on arvostettu mahdollisella arvonalentumistappiolla vähennettyyn hankintamenuon. Kaupankäyntitarkoituksessa ja myytävissä olevat rahoitusinstrumentit arvostetaan niiden käypiin arvoihin.

Rahoitusinstrumenttien osto- ja myyntisopimuksia kirjattaessa on käytetty kaupantekopäivää kirjaamisperusteena.

Rahoitusvarojen arvonalentumistappioiden tarpeellisuutta, muille kuin niille jotka arvostetaan käypään arvoon, arvioidaan vähintään jokaisena tilinpäätöspäivänä. Mikäli on olemassa objektiivista näyttöä siitä, että lainoihin ja muihin saamisiin kuuluvan erän tai erien ryhmän arvo on alentunut, alennetaan omaisuuserän kirjanpitoarvoa. Tappion määrä kirjataan tulosvaikutteisesti.

Saamiset luottolaitoksilta –erään luetaan saamiset luottolaitoksen toiminnasta annetussa laissa tarkoitetuille luottolaitoksille ja niitä vastaaville ulkomaisille luottolaitoksille annetut luotot, niihin tehdyt talletukset sekä takausten ja muiden taseen ulkopuolisten sitoumusten perusteella velkojille maksetut määrät.

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä –erään luetaan muille kuin luottolaitoksille ja keskuspankeille annetut luotot, muut sellaiset saamiset sekä takausten ja muiden taseen ulkopuolisten sitoumusten perusteella velkojille maksetut määrät.

Osakkeet, sijoitusosuudet ja muut sellaiset osuudet, lukuun ottamatta tytär- ja osakkuusyritysosakkeita, jotka tuottavat oikeuden yhteisön omaan pääomaan on merkitty tase-erään ”Osakkeet ja osuudet”.

Velat luottolaitoksille –erään luetaan velat luottolaitoksille ja keskuspankeille. Velkaa pidetään vaadittaessa maksettavana, jos se voidaan irtisanoa päättyväksi heti tai enintään yhden pankkipäivän kuluttua.

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille –erään luetaan velat muille kuin luottolaitoksille ja keskuspankeille.

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat –erään luetaan Taaleri Oyj:n vuosina 2014-2016 liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjalainat. Lainojen korko- ja transaktiomenot on jaksotettu lainojen juoksuajalle.

Transaktiomenot veloista luottolaitoksille ja yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista on esitetty tuloslaskelman erässä korkokulut.

1.1.2018 alkaen sovelletaan rahoitusinstrumenttien osalta IFRS 9:n Rahoitusinstrumentit luokittelu- ja arvostussäännöksiä nykyisen IAS 39 Rahoitusinstrumentit: Kirjaaminen ja arvostaminen sijasta. Taalerin konsernitiilinpäätöksen liitetiedoissa on kerrottu tarkemmin vaikutuksista konsernitasolla.

Pysyvät vastaavat

Aineettomat hyödykkeet kirjataan taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenuon. Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu mm. tilikauden aikana toteutetut IT-hanke ja järjestelmäkulut. Aineelliset hyödykkeet kirjataan taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenuon. Mikäli aineettomien tai aineellisten hyödykkeiden todennäköisen tulevaisuudessa kerryttämän tulon todetaan tilikauden päättyessä olevan olennaisesti ja pysyvästi alempi kuin niiden kirjanpitoarvo, erotus kirjataan arvonalentumistappiona kuluksi.

Poistosuunnitelma on seuraavanlainen:

ATK-ohjelmistot - tasapoisto, 4 vuotta

Muut aineettomat oikeudet - tasapoisto, 3 vuotta

Muut pitkävaikutteiset kulut - tasapoisto, 3 vuotta

Koneet ja kalusto - tasapoisto 4 vuotta

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

2 PALKKIOTUOTOT

	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Muut palkkiotuotot	5 175,00	-
Yhteensä	5 175,00	-

3 ARVOPAPERIKAUPAN JA VALUUTTATOIMINNAN NETTOTUOTOT

	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Osakkeista ja -osuuksista	-	3 207,45
Käyvän arvon muutos	13 738,27	3 333,30
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	13 738,27	6 540,75

4 TUOTOT OMAN PÄÄOMAN EHTOISISTA SIOITUKSISTA

	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Samaan konserniin kuuluvista yrityksistä		
Osinkotuotot	11 000 000,00	6 335 625,00
Yhteensä	11 000 000,00	6 335 625,00

5 KORKOTUOTOT

	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	292 406,90	353 490,44
Muut korkotuotot	144,98	224,66
Samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä	1 709,59	28 843,84
Yhteensä	294 261,47	382 558,94

6 LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Muut tuotot	5 950,00	26 371,26
Muut tuotot konsernin sisäinen	3 649 883,02	4 192 651,14
Yhteensä	3 655 833,02	4 219 022,40

7 PALKKIOKULUT

	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Muusta toiminnasta	44 889,68	46 411,20
Yhteensä	44 889,68	46 411,20

8 KORKOKULUT

	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Veloista luottolaitoksille	278 807,01	423 173,17
Saamisista luottolaitoksilta	25 442,85	-
Liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	2 774 223,75	1 633 622,89
Muut korkokulut	72,37	132,42
Samaan konserniin kuuluville yrityksille	-	13 019,18
Yhteensä	3 078 545,98	2 069 947,66

9 HENKILÖSTÖKULUT

	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Palkat ja palkkiot	3 466 093,21	2 335 101,47
Eläkekulut	361 285,58	368 679,03
Muut henkilösivukulut	275 646,33	116 605,84
Yhteensä	4 103 025,12	2 820 386,34

Hallitukselle, toimitusjohtajalle ja varatoimitusjohtajalle on tilikauden 2017 aikana maksettu palkkaa ja palkkioita sis. vapaaehtoisen eläkevakuutuksen yhteensä 900,7 (835,8) tuhatta euroa. Emoyhtiön palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin 16 toimihenkilöä (19).

Yhtiön toimitusjohtajalle vuonna 2017 maksetut palkat ja palkkiot sisältäen luontoisedut ja lisäeläkevakuutuksen olivat yhteensä 455 tuhatta euroa. Toimitusjohtaja on oikeutettu irtisanomistilanteessa kahdentoista kuukauden palkkaan vastaavaan irtisanomiskorvaukseen yhtiön irtisanoessa työ- tai toimitusjohtajasopimuksen. Toimitusjohtajalla on oikeus lakisääteiseen eläkkeeseen ja eläkeikä määräytyy lakisääteisen työeläkejärjestelmän puitteissa. Yhtiön toimitusjohtaja on oikeutettu yhtiön kustantamaan lisäeläkevakuutukseen, jonka kustannus oli 54 tuhatta euroa vuonna 2017.

10 MUUT HALLINTOKULUT

	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Vapaaehtoiset henkilöstökulut	238 183,89	148 524,97
Markkinointi ja viestintäkulut	250 679,27	336 086,98
Konsernilta ostetut hallintopalvelut	328 524,00	782 052,00
Muut kulut	257 010,15	190 154,52
Yhteensä	1 074 397,31	1 456 818,47

11 POISTOT JA ARVONALENTUMISET AINEELLISISTA JA AINEETOMISTA HYÖDYKKEISTÄ

	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Aineettomat hyödykkeet		
Suunnitelman mukaiset poistot	17 862,06	14 309,46
Yhteensä	17 862,06	14 309,46

12 LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Toimitila- ja muut vuokratulot	12 436,30	12 422,50
Laitevuokrat ja leasing	93 992,52	95 730,13
Yhtiön tilintarkastajille maksetut palkkiot	141 302,26	207 242,84
Tilintarkastuspalkkiot	125 302,00	102 709,20
Muut	16 000,26	104 533,64
Muut kulut	922 729,29	847 846,90
Yhteensä	1 170 460,37	1 163 242,37

13 TILINPÄÄTÖSSIIRROT

	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Saadut konserniavustukset	7 800 000,00	3 000 000,00
Yhteensä	7 800 000,00	3 000 000,00

14 VEROT

	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Tilikauden tuloksesta	465 490,91	8 738,02
Aikaisempien kausien verot	-805,99	-932,61
Yhteensä	464 684,92	7 805,41

TASEEN LIITETIEDOT

15 SAAMISET LUOTTOLAITOKSILTA

	31.12.2017	31.12.2016
Vaadittaessa maksettavat		
Kotimaisilta luottolaitoksilta	12 268 305,04	33 013 392,42
Saamiset luottolaitoksilta yhteensä	<u>12 268 305,04</u>	<u>33 013 392,42</u>

16 SAAMISET YLEISÖLTÄ JA JULKISYHTEISÖILTÄ

	31.12.2017	31.12.2016
Muut kuin vaadittaessa maksettavat		
Konserni **)	1 800 000,00	-
Henkilöstölainat	125 210,00	-
Muut yitykset	4 000 000,00	4 000 000,00
Yhteensä	<u>5 925 210,00</u>	<u>4 000 000,00</u>

Saamisten yhteismäärä, joilla on huonompi etuoikeus kuin velallisen muilla veloilla:

**) Konsernin sisäiset	1 800 000,00	-
------------------------	--------------	---

17 OSAKKEET JA OSUUDET

	31.12.2017	31.12.2016
Osakkeet ja osuudet	15 033 434,51	19 696,24
Kaupankäyntitarkoituksessa olevat	15 029 199,80	15 461,53
- josta julkisesti noteeratut	16 527,97	15 461,53
- josta luottolaitoksissa	-	-
Myytavissä olevat	4 234,71	4 234,71
- josta julkisesti noteeratut	-	-
- josta luottolaitoksissa	-	-
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrytyksissä	2 380 012,00	2 380 012,00
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	77 883 946,42	77 883 946,42
Kirjanpitoarvo yhteensä	95 297 392,93	80 283 654,66
- joista hankintameroon	80 268 193,13	80 268 193,13

18 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

2017	IT järjestelmät	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	57 237,83	57 237,83
Lisäykset	28 420,80	28 420,80
Hankintameno 31.12.	85 658,63	85 658,63
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	16 694,37	16 694,37
Tilikauden poistot	17 862,06	17 862,06
Kertyneet poistot 31.12.	34 556,43	34 556,43
Kirjanpitoarvo 1.1.	40 543,46	40 543,46
Kirjanpitoarvo 31.12.	51 102,20	51 102,20

2016	IT järjestelmät	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	57 237,83	57 237,83
Lisäykset	-	-
Hankintameno 31.12.	57 237,83	57 237,83
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	2 384,91	2 384,91
Tilikauden poistot	14 309,46	14 309,46
Kertyneet poistot 31.12.	16 694,37	16 694,37
Kirjanpitoarvo 1.1.	54 852,92	54 852,92
Kirjanpitoarvo 31.12.	40 543,46	40 543,46

19 MUUT VARAT

	31.12.2017	31.12.2016
Saamiset konserniyrityksiltä	120 618,29	21 694,39
ALV saamiset	248 722,97	79 888,70
Muut	41 686,99	4 900,66
Yhteensä	411 028,25	106 483,75

20 SIIRTOSAAMISET JA MAKSETUT ENNAKOT

	31.12.2017	31.12.2016
Konsernisiirtosaamiset	1 258 383,31	249 383,83
Korkosaamiset	357 253,36	379 693,65
Versaamiset	17 960,27	17 102,55
Muut siirtosaamiset	93 179,10	186 171,50
Yhteensä	1 726 776,04	832 351,53

21 VELAT LUOTTOLAITOKSILLE

	31.12.2017	31.12.2016
Muut kuin vaadittaessa maksettavat	8 000 000,00	9 000 000,00
Yhteensä	8 000 000,00	9 000 000,00

22 YLEISEEN LIIKKEESEEN LASKETUT VELKAKIRJAT

	31.12.2017	31.12.2016
Liikkeeseen lasketut joukkovelkakirjalainat	55 000 000,00	65 000 000,00
Yhteensä	55 000 000,00	65 000 000,00

Taaleri Oyj on liikkeellelaskenut yhden joukkovelkakirjalainan vuonna 2016 ja kaksi vuonna 2014, josta ensimmäinen maksettiin pois vuonna 2017. Vuonna 2016 liikkeellelaskettu joukkovelkakirjalaina on listattu Nasdaq HEL Corporate Bonds -listalla ja vuonna 2014 Nasdaq First North Bond Market Finland -markkinapaikalla. Katso konsernin liite 32 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat.

23 MUUT VELAT

	31.12.2017	31.12.2016
Ostovelat	54 408,49	57 176,25
Muut velat	74 635,00	26 015,33
Konsernin muut velat	223 663,81	70 400,59
Yhteensä	352 707,30	153 592,17

24 SIIRTOVELAT JA SAADUT ENNAKOT

	31.12.2017	31.12.2016
Konsernin siirtovelat	216 105,80	19 905,80
Lomapalkkavelka	343 622,81	251 690,68
Korkovelat	360 684,17	701 855,65
Verojaksotus	439 650,35	-
Muut siirtovelat	1 478 223,53	248 466,94
Yhteensä	2 838 286,66	1 221 919,07

25 KOTI- JA ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISET ERÄT SEKÄ KONSERNIERÄT

2017	EUR	Muu kuin EUR	Yhteensä	Samaan konserniin kuuluvalta
Saamiset luottolaitoksilta	12 268 305,04	-	12 268 305,04	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	5 925 210,00	-	5 925 210,00	
Osakkeet ja osuudet	95 297 392,93	-	95 297 392,93	77 883 946,42
Muu omaisuus	2 188 906,49	-	2 188 906,49	1 379 001,60
Yhteensä	115 679 814,46	-	115 679 814,46	79 262 948,02
Velat luottolaitoksille	8 000 000,00	-	8 000 000,00	
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	55 000 000,00	-	55 000 000,00	
Muut velat	3 190 993,96	-	3 190 993,96	1 701 887,34
Yhteensä	66 190 993,96	-	66 190 993,96	1 701 887,34

2016	EUR	Muu kuin EUR	Yhteensä	Samaan konserniin kuuluvalta
Saamiset luottolaitoksilta	33 013 392,42	-	33 013 392,42	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	4 000 000,00	-	4 000 000,00	
Osakkeet ja osuudet	80 283 654,66	-	80 283 654,66	77 883 946,42
Muu omaisuus	979 378,74	-	979 378,74	271 078,22
Yhteensä	118 276 425,82	-	118 276 425,82	78 155 024,64
Velat luottolaitoksille	9 000 000,00	-	9 000 000,00	
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	65 000 000,00	-	65 000 000,00	
Muut velat	1 375 511,24	-	1 375 511,24	318 867,53
Yhteensä	75 375 511,24	-	75 375 511,24	318 867,53

26 RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KÄYVÄT ARVOT JA KIRJANPITOARVOT SEKÄ KÄYPIEN ARVOJEN HIERARKIA

2017	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Rahoitusvarat		
Saamiset luottolaitoksilta	12 268 305,04	12 268 305,04
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	5 925 210,00	6 909 313,17
Osakkeet ja osuudet	17 413 446,51	17 413 446,51
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	77 883 946,42	77 883 946,42
Yhteensä	113 490 907,97	114 475 011,14
Rahoitusvelat		
Velat luottolaitoksille	8 000 000,00	8 406 893,88
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	55 000 000,00	62 724 671,81
Yhteensä	63 000 000,00	71 131 565,69

2016	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Rahoitusvarat		
Saamiset luottolaitoksilta	33 013 392,42	33 013 392,42
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	4 000 000,00	4 000 000,00
Osakkeet ja osuudet	2 399 708,24	2 399 708,24
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	77 883 946,42	77 883 946,42
Yhteensä	117 297 047,08	117 297 047,08
Rahoitusvelat		
Velat luottolaitoksille	9 000 000,00	9 000 000,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	65 000 000,00	67 084 332,20
Yhteensä	74 000 000,00	76 084 332,20

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit

2017	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Osakkeet ja osuudet				
- Kaupankäyntitarkoituksessa olevat	15 029 199,80			15 029 199,80
- Myytävissä olevat			4 234,71	4 234,71
Yhteensä	15 029 199,80	-	4 234,71	15 033 434,51

2016	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Osakkeet ja osuudet				
- Kaupankäyntitarkoituksessa olevat	15 461,53			15 461,53
- Myytävissä olevat			4 234,71	4 234,71
Yhteensä	15 461,53	-	4 234,71	19 696,24

Hierarkiatasot

Taso 1: Käyvät arvot perustuvat täysin samanlaisten omaisuuserien tai velkojen noteerattuihin hintoihin toimivilla markkinoilla.

Taso 2: Käyvät arvot perustuvat muihin tietoihin kuin tasoon 1 sisältyviin noteerattuihin hintoihin, mutta kuitenkin tietoihin, jotka kyseiselle omaisuuserälle on todennettavissa joko suoraan (ts. hinnoista) tai epäsuorasti (ts. hinnoista johdettuina). Näiden instrumenttien käyvän arvon määrittämisessä Taaleri-konserni käyttää yleisesti hyväksytyjä arvostusmalleja, joiden tiedot perustuvat merkittävilta osin todennettaviin markkinatietoihin.

Taso 3: Käyvät arvot perustuvat omaisuuserää tai velkaa koskeviin tietoihin, jotka eivät perustu todennettavissa olevaan markkinatietoon. Pääosin tason 3 omaisuuserät on arvostettu ulkopuoliselta taholta saatua hintaa tai, ellei luotettavaa käypää arvoa ole saatavilla/määritettävissä, hankintahintaan.

27 RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN MATURITEETTIJAKAUMA

31.12.2017	Saamiset luottolaitoksilta	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Velat luottolaitoksille	Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
alle 3 kuukautta	12 268 305,04	-	-	-
3-12 kuukautta	-	-	8 000 000,00	-
1-5 vuotta	-	4 125 210,00	-	55 000 000,00
5-10 vuotta	-	1 800 000,00	-	-
yli 10 vuotta	-	-	-	-
Yhteensä	12 268 305,04	5 925 210,00	8 000 000,00	55 000 000,00

31.12.2016	Saamiset luottolaitoksilta	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Velat luottolaitoksille	Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
alle 3 kuukautta	33 013 392,42	-	-	-
3-12 kuukautta	-	-	1 000 000,00	10 000 000,00
1-5 vuotta	-	4 000 000,00	8 000 000,00	55 000 000,00
5-10 vuotta	-	-	-	-
yli 10 vuotta	-	-	-	-
Yhteensä	33 013 392,42	4 000 000,00	9 000 000,00	65 000 000,00

28 OMAN PÄÄOMAN LISÄYKSET JA VÄHENNYKSET TILIKAUDEN AIKANA

	1.1.2017	Lisäys	Vähennys	31.12.2017
Osakepääoma	125 000,00			125 000,00
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	36 139 665,20			36 139 665,20
Edellisten tilikausien tulos	6 636 249,38		6 227 236,40	409 012,98
Tilikauden tulos	0,00	12 815 142,32		12 815 142,32
Yhteensä	42 900 914,58	12 815 142,32	6 227 236,40	49 488 820,50

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat 31.12.2017 49 363 820,50

	1.1.2016	Lisäys	Vähennys	31.12.2016
Osakepääoma	125 000,00			125 000,00
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	37 838 002,40		1 698 337,20	36 139 665,20
Edellisten tilikausien tulos	4 234 210,00		3 962 786,80	271 423,20
Tilikauden tulos	0,00	6 364 826,18		6 364 826,18
Yhteensä	42 197 212,40	6 364 826,18	5 661 124,00	42 900 914,58

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat 31.12.2016 42 775 914,58

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

29 VAKUUKSET JA VASTUUSITOUMUKSET

Taseen ulkopuoliset sitoumukset	31.12.2017	31.12.2016
Pantatut arvopaperit	13 333 333,33	15 000 000,00
Luottolimitit (käyttämättä)	5 000 000,00	5 000 000,00
Yhteensä	18 333 333,33	20 000 000,00

30 ELÄKEVASTUUT

Yhtiön henkilöstön ja johdon lakisääteinen eläketurva on järjestetty TyEL-vakuutuksilla. Yhtiön johdolle on otettu vapaaehtoinen lisäeläkevakuutus. Yhtiöllä ei ole kirjaamattomia eläkevastuita.

31 LEASING- JA MUUT VUOKRAVASTUUT

31.12.2017	< 1 v.	1-5 v.
Leasingmaksut	77 726,02	93 610,81
Yhteensä	77 726,02	93 610,81

31.12.2016	< 1 v.	1-5 v.
Leasingmaksut	117 873,25	137 837,09
Yhteensä	117 873,25	137 837,09

LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA

Tuloslaskelma	Paperitulosteena
Tase	Paperitulosteena
Päiväkirja	Paperitulosteena
Pääkirja	Paperitulosteena
Ostoreskontra	Digitaalisena tallenteena
Palkkakirjanpito	Ulkoistettu

TOSITELAJIT JA SÄILYTYSTAPA

TITO	Tiliotetositteet	paperitositteina
NRD	Nordea tiliotetositteet	paperitositteina
DANSKE	Danske Bank tiliotetositteet	paperitositteina
MUTI	Muut tiliotteet	paperitositteina
EL	Sähköiset ostolaskut	sähköinen arkistointi
M2	Matka- ja kululaskutosite	sähköinen arkistointi
PT	Pääkirjatositteet	paperitositteina
JT	Jaksotustositteet	paperitositteina
MT	Muistiotositteet	paperitositteina

Kaikki kirjanpitoaineisto säilytetään yhtiön omilla tiloilla lain edellyttämällä tavalla.

TYTÄRYHTIÖT JA OSAKKUUSYHTIÖT

Emoyhtiö	Kotipaikka	Y-tunnus	Konsernin omistus
Taaleri Oyj	Helsinki	2234823-5	
Emoyhtiön suorat omistukset			
Emoyhtiön suorat omistukset	Kotipaikka	Y-tunnus	Konsernin omistus
Taaleri Energia Oy ¹⁾	Helsinki	2772984-6	100,00 %
Taaleri Pääomarahastot Oy	Helsinki	2264327-7	100,00 %
Taaleri Sijoitus Oy	Helsinki	2432616-0	100,00 %
Taaleri Varainhoito Oy	Helsinki	2080113-9	100,00 %
Vakuutusosakeyhtiö Garantia	Helsinki	0944524-1	100,00 %
Muut konserniyhtiöt			
Muut konserniyhtiöt	Kotipaikka	Y-tunnus	Konsernin omistus
Kultataaleri Oy	Helsinki	2436455-4	100,00 %
Taaleri Aurinkotuuli GP Oy ¹⁾	Helsinki	2787459-2	100,00 %
Taaleri Energia Operations Oy	Helsinki	2710646-2	100,00 %
Taaleri Energia Fund Management Oy ¹⁾	Helsinki	2833245-3	100,00 % uusi
Taaleri Kapitaali Oy ¹⁾	Helsinki	2772994-2	70,00 %
Taaleri Veropalvelut Oy	Helsinki	2504066-6	75,00 %
Taaleri Rahastoyhtiö Oy	Helsinki	2062840-1	100,00 %
Bonus Solutions Oy	Turku	2714418-6	75,00 %
Taaleri Afrikka Rahaston hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2606112-7	100,00 %
Taaleri Afrikka Rahasto II GP Oy ¹⁾	Helsinki	2772992-6	100,00 %
Taaleritehtaan Asuntorahaston hallinnointiyhtiö Oy ²⁾	Helsinki	2300464-5	100,00 %
Taaleri Porin Asuntorahaston hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2364138-8	100,00 %
Taaleritehtaan Asuntorahasto III hallinnointiyhtiö Oy ²⁾	Helsinki	2298024-9	100,00 %
Taaleri Rauman Asuntorahaston hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2373394-4	100,00 %
Taaleri Asuntorahasto VI hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2481017-1	100,00 %
Taaleri Datacenter GP Oy ¹⁾	Helsinki	2859905-1	100,00 % uusi
Taaleri Datacenter Ky ¹⁾	Helsinki	2842816-4	100,00 % uusi
Galubaltis GP Oy ¹⁾	Helsinki	2840499-8	100,00 % uusi
Taaleri Geoenergia GP Oy ¹⁾	Helsinki	2808431-4	100,00 % uusi
Taaleri Kiertotalous GP Oy	Helsinki	2745010-8	100,00 %
Taaleri Kiinteistökehitysrahaston hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2689264-1	100,00 %
Taaleri Linnainmaankulman hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2413559-1	100,00 %
Taaleri Biotehtaan hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2459599-3	100,00 %
Taaleri Merenkulku GP Oy	Helsinki	2766357-6	100,00 %
Taaleri Metsärahaoston hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2512332-2	100,00 %
Metsärahaosto II hallinnointiyhtiö Oy ²⁾	Helsinki	2723035-9	100,00 %
Taaleri Metsärahaosto III hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2652535-8	100,00 %
Taaleri Monitoimitilat GP Oy ¹⁾	Helsinki	2873880-8	100,00 % uusi
Taaleri Oaktree Syöttörahaoston hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2442491-6	100,00 %
Taaleri Ovitehtaan hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2577306-9	100,00 %
Taaleri Telakka GP Oy	Helsinki	2743458-9	100,00 %
Taaleri Tonttirahaston hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2669135-6	100,00 %
Taaleri Tonttirahasto II GP Oy ¹⁾	Helsinki	2781839-8	100,00 %
Taaleri Tuulitehtaan hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2382657-7	80,00 %
Taaleri Tuulitehdas II hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2623494-8	100,00 %
Taaleri Tuulitehdas III GP Oy	Helsinki	2748305-7	100,00 %
Taaleri Varustamo GP Oy ¹⁾	Helsinki	2870420-2	100,00 % uusi
Taaleri Vuokrakoti GP Oy ¹⁾	Helsinki	2787453-3	100,00 %
TT Syöttörahaosto GP Oy	Helsinki	2504070-3	100,00 %
TT Syöttörahaosto II GP Oy	Helsinki	2677052-1	100,00 %
TT Syöttörahaosto III GP Oy	Helsinki	2637390-5	100,00 %
TT Canada RE Holding Corporation ¹⁾	Vancouver	BC1125063	100,00 % uusi

¹⁾ Poikkeava tilikausi, ensimmäinen tilikausi lyhennetty/pidennetty

²⁾ Yhtiö purettu ja lopputilitys jätetty 8/2017

Osakkuusyhtiönä yhdistelty	Kotipaikka	Y-tunnus	Konsernin omistus	
Fellow Finance Oyj	Helsinki	2568782-2	38,43 %	
Inderes Oy	Helsinki	2277600-2	40,00 %	
Ficolo Oy	Helsinki	1574703-5	38,85 %	uusi

TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET

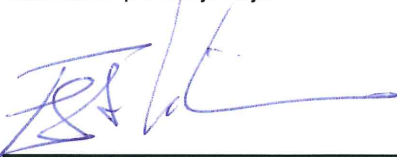
Helsingissä 14. päivänä helmikuuta 2018

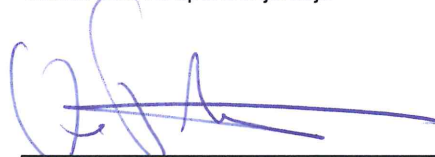
Peter Fageräs
hallituksen puheenjohtaja

Juhna Laaksonen
hallituksen varapuheenjohtaja

Esa Kiiskinen
hallituksen jäsen

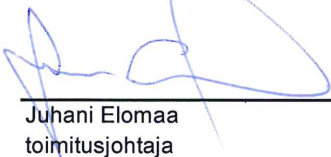
Vesa Puttonen
hallituksen jäsen

Hanna Maria Sievinen
hallituksen jäsen

Tuomas Syrjänen
hallituksen jäsen

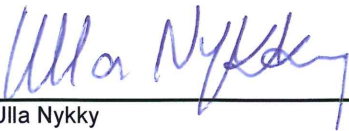
Juhani Elomaa
toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 14. päivänä helmikuuta 2018

Ernst & Young Oy
Tilintarkastusyhteisö

Ulla Nykky
KHT

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Taaleri Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Taaleri Oyj:n (y-tunnus 2234823-5) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2017. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti,
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 14.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Olemme täyttäneet kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa* kuvatut velvollisuutemme tilinpäätöksen tilintarkastuksessa mukaan lukien näihin seikkoihin liittyvät velvoitteemme. Tämän mukaisesti suoritimme suunnittelemaamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat arviomme mukaisesti riskeihin, jotka voivat johtaa tilinpäätöksen olennaiseen virheellisyyteen. Suorittamamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat myös alla mainittuihin seikkoihin, ovat olleet perustana oheista tilinpäätöstä koskevalle lausunnillemme.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessaamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisällynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riski.

Tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka	Miten seikkaa käsiteltiin tilintarkastuksessa
<p>Palkkiotuottojen tulouttaminen <i>Viittaamme kohtaan 2.15 konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteissa sekä liitetietoon 3.</i></p> <p>Palkkiotuottojen määrä konsernitilinpäätöksessä oli 52,0 m€. Palkkiotuotot perustuvat esimerkiksi rahasto-osuuksiin, omaisuudenhoitoon, arvopaperivälitykseen ja arvopapereiden liikkeeseenlaskuun. Osa palkkioista on tuottosidonnaisia.</p> <p>Palkkiotuottojen tuloutus on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka sekä EU asetuksen 537/2014 artiklan 2c kohdassa tarkoitettu merkittävä olennaisen virheellisuuden riski johtuen tuottojen oikea-aikaiseen ja oikeamääräiseen kirjaamiseen liittyvästä riskistä.</p>	<p>Tarkastustoimenpiteisiin kuului muun muassa konsernin laskentaperiaatteissa olevien tuloutusperiaatteiden arviointi sovellettaviin tilinpäätösstandardeihin nähden. Tunnistimme ja testasimme myös tuloutuksiin liittyviä kontrolleja.</p> <p>Arvioimme myynnin jaksotusta analyttisiä menetelmiä hyväksikäyttäen. Lisäksi tarkastimme tapahtumatason testauksilla, että palkkiotulot on kirjattu oikealle kaudelle ja että ne vastaavat sopimuksia. Arvioimme myös konsernin palkkiotuottoihin liittyvien liitetietojen riittävyyden.</p>
<p>Vakuutusmaksuvastuun ja korvausvastuun arvostus <i>Viittaamme kohtaan 2.8 konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteissa sekä liitetietoon 24.</i></p> <p>Tilinpäätöspäivänä konsernin taseeseen sisältyi vakuutusstoiminnan velkoja 20,3 m€. Summa sisältää konsernissa harjoitettavaan takausvakuutusstoimintaan liittyvän vakuutusmaksuvastuun ja korvausvastuun. Vastuiden määrittelyyn sisältyy johdon tekemiä oletuksia ja arvioita tuleviin korvausmääriin ja vielä tuntemattomiin vakuutus tapahtumiin liittyen.</p>	<p>Tarkastustoimenpiteisiin kuului muun muassa konsernin vastuiden tunnistamiseen ja laskentaan liittyvän prosessin arviointi sekä keskeisten kontrollien tunnistaminen. Tarkastuksen yhteydessä arvioimme myös käytettyjä menetelmiä ja tehtyjä oletuksia.</p> <p>Tarkastukseen osallistui asiantuntijana sisäinen aktuaarimme, joka avusti meitä käytettyjen arvioiden ja oletusten asianmukaisuuden arvioinnissa.</p> <p>Arvioimme myös konsernin vakuutusstoimintojen velkoihin liittyvien liitetietojen riittävyyttä.</p>

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan

jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aiheutta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoidemme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoidemme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuvissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme

kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana vuodesta 2007 alkaen yhtäjaksoisesti 11 vuotta. Taaleri Oyj:stä tuli yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö 1.4.2016.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttöömmme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suorittaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttöömmme saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 14.2.2018

Ernst & Young Oy
tilintarkastusyhteisö

Ulla Nykky
KHT